

**BURMISTRZ
ZĄBKOWIC ŚLĄSKICH**

- PROJEKT -

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE**

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO
Z ELEMENTAMI OPRACOWANIA EKOFIZJOGRAFICZNEGO**

AUTOR:

mgr inż. Katarzyna POHIBIEŁKO

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large loop and a smaller mark.

e-mail: katarzynapohibielko@op.pl
tel. 605 428 864

Jelenia Góra, 2021 r. / 2022 r.

CZĘŚĆ TEKSTOWA

SPIS TREŚCI:

1.	PODSTAWA, CEL I ZAKRES OPRACOWANIA.....	3
2.	INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STUDIUM ORAZ POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	7
2.1.	INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STUDIUM...	7
2.2.	POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	9
3	METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	11
4.	PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ STUDIUM.....	12
5.	TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	12
6.	STAN I FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI STUDIUM.....	13
6.1.	CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW ŚRODOWISKA.....	13
6.2.	DOTYCHCZASOWE ZMIANY ŚRODOWISKA I POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI STUDIUM.....	22
6.3.	POWIĄZANIA PRZYRODNICZE OBSZARU Z JEGO OTOCZENIEM.....	22
6.4.	OCHRONA PRAWNA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH I WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH.....	23
6.5.	JAKOŚĆ ŚRODOWISKA ORAZ JEGO ZAGROŻENIA WRAZ Z IDENTYFIKACJĄ ICH ŹRÓDEŁ.....	27
6.6.	ISTNIEJĄCY STAN ZAGOSPODAROWANIA.....	30
6.7.	STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA.....	33
7.	UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO I WSKAZANIA PLANISTYCZNE.....	33
8.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI STUDIUM.....	35
9.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM.....	36
10.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	39
10.1.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCE Z PROJEKTOWANEGO PRZEZNACZENIA TERENU.....	39
10.2.	OCENA ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.....	43
10.3.	PRZEWIDYWANE SKUTKI REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM DLA POSZCZEGÓLNYCH KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA.....	44
10.4.	OCENA ZGODNOŚCI ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNYCH I USTALEŃ STUDIUM.....	47
10.5.	OCENA WŁAŚCIWYCH PROPORCJI POMIĘDZY TERENAMI O RÓŻNYCH FORMACH UŻYTKOWANIA, A POZOSTAŁYMI TERENAMI.....	48
10.6.	OCENA WARUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA TERENU, WYNIKAJĄCYCH Z POTRZEB OCHRONY ŚRODOWISKA.....	49
11.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.....	52
12.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM.....	54

STRESZCZENIE.....57

1. PODSTAWA, CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

1. Podstawą opracowania jest umowa zawarta pomiędzy Gminą Ząbkowice Śląskie, a Architekturą i Urbanistyką sp. z o.o. na sporządzenie projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ząbkowice Śląskie. Niniejsze opracowanie jest elementem postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, przeprowadzanej dla projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, określanego dalej projektem studium lub studium.

2. Do opracowania przystąpiono w związku z uchwałą Nr XVIII/113/19 Rady Miejskiej Ząbkowic Śląskich z dnia 29 września 2019 r. o przystąpieniu do sporządzenia w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ząbkowice Śląskie. Stosownie do art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. 2021 poz. 2373 z późn. zm.) oraz Uchwały Rady Miejskiej podano do publicznej wiadomości o przystąpieniu do sporządzenia projektu studium.

3. Prognoza oddziaływania na środowisko jest obligatoryjnie sporządzana w trakcie prac nad projektem studium oraz wykładana wraz z nim do publicznego wglądu. Prognoza nie podlega uchwale Rady Miejskiej. Podstawą prawną wykonania niniejszej prognozy są art. 46 i 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Prognoza określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko, które może być wywołane przez realizację dopuszczonych przez projekt studium sposobów użytkowania i zagospodarowania terenu.

4. Zakres prognozy określony jest w ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Art. 51. stanowi, że prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

5. Ponadto prognoza określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 z późn. zm.);
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności

na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

6. Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru;
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru — rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

7. Podstawy prawne:

- Uchwała Nr XVIII/113/19 Rady Miejskiej Ząbkowic Śląskich z dnia 29 września 2019 r. o przystąpieniu do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ząbkowice Śląskie;
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967);
- Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry, zatwierdzonego przez Radę Ministrów w dniu 18.10.2016 r., ogłoszonego w dniu 01.12.2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1938);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 503);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2373 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1973 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1098 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 1713);
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 2187);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183) i rozporządzenie zmieniające;
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 112);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2233 z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1275 z późn. zm.);
- Rozporządzenie MOŚZNiL z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. z 1992 r., poz. 337);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1420 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1326 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 710 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 779 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1972 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 888 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 2028);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń Ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 195);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1311);
- Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 610 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 716 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2166);
- Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 724);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2020 r. poz. 258);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz. U. z 2008 r. nr 48, poz. 284);
- Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 485);
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1390).
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2351 z późn. zm.).

7. Wykorzystane materiały wyjściowe:

- Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ząbkowice Śląskie;

- Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Ząbkowice Śląskie (uchwała Nr XLIII/285/2021 Rady Miejskiej Ząbkowice Śląskich z dnia 29 kwietnia 2021 r.);
- Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia z dnia 26.03.2021 r. Burmistrz Ząbkowice Śląskich stwierdził brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia pn.: „Budowa parku solarnego o mocy do 120 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie działek nr ewid. 389/1, 389/2, 389/3, 389/4, 389/5, 394, 395, 396, 425, 426, 429, 431, 433, obręb Tarnów, gmina Ząbkowice Śląskie”;
- Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak: WSI.515.1.2020.JS.8 z dnia 13 listopada 2020 r. ustalającą plan remediacji historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi na działkach o nr ewid. 63/1, 63/2, AM-6, obręb Centrum, przy ul. Dalekiej w Ząbkowicach Śląskich, o pow. 0,2 ha;
- Dokumentacja planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Skałki Stoleckie PLH020012, ustanowionego zarządzeniem Nr 20 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 5 sierpnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Skałki Stoleckie (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2013 r., poz. 4611);
- Inwentaryzacja Przyrodnicza Miasta i Gminy Ząbkowice Śląskie, EkoPrzestrzeń, 2009 r.;
- Powszechna Inwentaryzacja Przyrodnicza Lasów Państwowych, 2007 r.;
- Rozmieszczenie i liczebność populacji bobra europejskiego i wydry na terenie województwa dolnośląskiego, T. Zajac, Wrocław, 2012 r.;
- Wpływ elektrowni słonecznych na środowisko przyrodnicze, P. Tryjanowski, A. Łuczak, „Czysta Energia” – nr 1/2013.
- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Centralny rejestr form ochrony przyrody. Internet (www.gdos.gov.pl);
- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000. Internet (natura2000.gdos.gov.pl);
- Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2013, J. Kondracki;
- Geoportal; Geoserwis GDOŚ;
- Hydroportal KZGW Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego;
- Klimat akustyczny jako kryterium kształtowania układu dróg i ich otoczenia, P. Buczek 2019;
- Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do zmian klimatu w ocenie oddziaływania na środowisko; GDOS; <https://www.gdos.gov.pl/files/artykuly/5437/>;
- Objaśnienia do mapy geośrodowiskowej Polski, arkusz Ząbkowice Śląskie, PiG, Warszawa 2004 r.;
- Opracowanie ekofizjograficzne dla obszaru gminy w skali 1:10 000 o zakresie i problematyce odpowiadającej ustaleniom rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1298) – zaktualizowane;
- Planowanie przestrzenne jako sposób adaptacji do zmian klimatu, J. Radziejowski, TUP;
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego – uchwalony uchwałą Nr XIX/482/2020 Semiku Województwa Dolnośląskiego (SWD) z dnia 16 czerwca 2020 r.;
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie na lata 2016 – 2020;
- Strategia rozwoju Gminy Ząbkowice Śląskie na lata 2014 – 2020;
- System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych Polski MIDAS;
- System informacji przestrzennej Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy;
- ustalenia opracowań planistycznych / dokumentów planowania przestrzennego obowiązujących na obszarze gminy;

- wnioski instytucji i organów właściwych do uzgadniania i opiniowania projektu Studium;
- Wykaz zakładów o Dużym Ryzyku i o Zwiększonym Ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
- Wykaz pomników przyrody województwa dolnośląskiego;
- Wystąpienie pokontrolne NIK;
- Wytyczne do określania znaczącego wpływu przedsięwzięcia na przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000;
- Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Skałki Stoleckie” ustanowione zarządzeniem Nr 44.2017 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 13 września 2017 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Skałki Stoleckie” (BIP Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu).

8. Strony internetowe:

- <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>
- https://mapa.inspire-hub.pl/#/gmina_zabkowice_slaskie
- <https://zabkowicki.webewid.pl/e-uslugi/portal-mapowy>
- <https://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>
- <https://wosoz.ibip.wroc.pl/public/>
- <https://mapy.zabytek.gov.pl/nid/>
- <https://mapy.amzp.pl/maps.shtml>
- <https://www.geoportal.gov.pl/>
- <https://geoserrwis.gdos.gov.pl/mapy>
- <https://natura2000.gdos.gov.pl>
- <http://bip.powiat-zabkowicki.pl/artukul/58/485/strategia-rozwoju-powiatu-zabkowickiego>

2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STUDIUM ORAZ POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STUDIUM

1. Studium określa cele i kierunki polityki przestrzennej prowadzonej przez samorząd. Jest dokumentem, z mocy ustawy, obowiązkowo sporządzonym przez każdą z gmin. Tekst studium zawiera informacje opracowane w sposób syntetyczny, dane dotyczące uwarunkowań środowiska przyrodniczego, kulturowego oraz przestrzennego gminy jak i środowiska społeczno - gospodarczego oraz postanowienia na temat kształtowania kierunków i polityki przestrzennej dla obszaru miasta i gminy – zgodnie z art. 1, 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz. U. 2022 poz. 503). Uwzględniono również bilans terenów przeznaczonych pod nową zabudowę, o którym mowa w art. 10 ust 1 pkt 7 lit. d ww. ustawy. Pełne opracowanie Studium obejmuje:

- tekst Studium wraz załącznikami;
- część graficzną w układzie całej gminy:
  - plansza uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ząbkowice Śląskie w skali 1:10 000;
  - plansza kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ząbkowice Śląskie w skali 1:10 000.

2. Przedmiotowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ząbkowice Śląskie stanowi drugą edycję, jednocześnie zmianę dotychczas obowiązującego pierwotnego studium zatwierdzonego uchwałą Nr VI/19/2010 Rady Miejskiej Ząbkowic Śląskich z dnia 2 czerwca 2010 r. Zmiana i aktualizacja obecnego, dotychczasowego studium jest niezbędna ze względu na konieczność aktualizacji uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, w tym danych dotyczących spraw społecznych i środowisko-

wych (występowania złóż kopalin, terenów powodziowych), jak też nowych okoliczności funkcjonowania gminy wynikających ze zmian w zagospodarowaniu przestrzennym i podjętych inwestycji. Dodatkowo ze względu na nowe potrzeby rozwojowe gminy i składane wnioski do dokumentów planowania przestrzennego przez mieszkańców i osoby prowadzące działalność gospodarczą, uwzględniono rozwój terenów mieszkaniowych, usługowo-produkcyjnych i energii odnawialnej. Powyższe okoliczności wiążą się z potrzebą sformułowania nowych kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

3. Podstawą podjęcia aktualizacji studium są w szczególności:

- Analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta i gminy Ząbkowice Śląskie – Uchwała Nr XVIII/112/2019 Rady Miejskiej Ząbkowic Śląskich z dnia 26 września 2019 r. w sprawie aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i gminy Ząbkowice Śląskich oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- Wystąpienie pokontrolne NIK w związku potrzebą ujawnienia w studium udokumentowanych złóż kopalin – zgodnie z wymogami ustawy *Prawo geologiczne i górnicze* (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1420 z późn. zm.),
- wnioski do zmiany Studium.

4. Projekt studium wyznacza następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego – tereny: usługowo-mieszkaniowe (UM), zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (M2), zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (M1), mieszkaniowe oraz usługowo-gospodarcze w zabudowie wiejskiej (M), zabudowy usługowej (U1 i U2), zabudowy usługowej z dopuszczeniem rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² (U1/UC), założeń parkowo-pałacowych i folwarcznych (tereny zieleni i usług) – (ZU), produkcyjno-usługowe (PU1, PU2, PU3), produkcyjno-usługowe z dopuszczeniem rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² (PU1/UC, PU2/UC), powierzchniowej eksploatacji kopalin (PG), sportu i rekreacji (US), zieleni (Z), cmentarzy (ZC), kolejowe (KK), infrastruktury technicznej (E – elektroenergetyki, G – gazownictwa, W – wodociągów, K – kanalizacji, O – gospodarki odpadami, C – ciepłownictwa, T – telekomunikacji), lasów i zadrzewień (ZL) oraz tereny rolnicze (R1 i R2). Wyznaczona została również ostateczna trasa projektowanej drogi ekspresowej S8.

5. Na obszarze gminy dopuszcza się obszary rozmieszczenia urządzeń i instalacji wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW – tj. zespoły ogniw fotowoltaicznych, jako urządzeń wykorzystujących energię promieniowania słonecznego do produkcji energii elektrycznej. Jako główne obszary lokalizacji ogniw fotowoltaicznych – stanowiących urządzenia i instalacje wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW – wskazuje się tereny położone w obrębach: Kluczowa, Koziniec, Brodziszów, Zwrócona, Strąkowa, Pawłowice, Tarnów i Braszowice – na terenach rolniczych (oznaczonych symbolem R), niezabudowanych i położonych poza układami osadniczymi poszczególnych wsi. Dodatkowo pod lokalizację ogniw fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 500 kW dopuszcza się tereny produkcyjno-usługowe (PU). Dla ww. instalacji określono jednocześnie granice stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW. Granice lokalizacji ogniw fotowoltaicznych (obszaru ich rozmieszczenia) są równoznaczne z granicą stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW.

6. Na rysunku projektu studium zostały naniesione elektrownie wiatrowe, których lokalizacje wynikają z ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- między wsiami (zabudową wsi) Brodziszów – Sulisławice – Szklary – Zwrócona,
- między wsiami (zabudową wsi) Olbrachcice Wielkie - Koziniec – Brodziszów,
- na zachód od drogi wojewódzkiej nr 382, między wsiami (zabudową wsi) Koziniec i Kluczowa,

- między wsiami Strąkowa i Stolec oraz drogą wojewódzką nr 385 i południową granicą gminy,
- na wschód od wsi (zabudowy wsi) Stolec między drogą wojewódzką nr 385 i granicą gminy.

Ze względu na aktualne przepisy odrębne dotyczące inwestycji elektrowni wiatrowych, wykluczona jest możliwość ich realizacji na warunkach określonych w obowiązujących planach miejscowych – wobec wymogu dostosowania maksymalnej wysokości elektrowni wiatrowych (łopaty wirnika) do dziesięciokrotnej odległości od budynku mieszkalnego. W związku z tym lokalizacja elektrowni na tych terenach w praktyce jest mało prawdopodobna lub istotnie ograniczona.

2.2. POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

1. Ze względu na ciągłość procesu planowania przestrzennego, jak i możliwość naruszenia interesów osób trzecich kierunki 2 edycji studium powinny uwzględniać zagospodarowanie przestrzenne ustalone dotychczas obowiązującymi planami. Aktualnie prawie cały obszar gminy, za wyjątkiem niewielkich fragmentów jest objęty ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ustalenia obowiązujących planów muszą być przetransponowane do studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 27.03.2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz. U. 2022 poz. 503). Na podstawie art. 36 ww. ustawy właściciele i użytkownicy wieczystości nieruchomości leżących na obszarze uchwalonego lub zmienionego planu miejscowego mają możliwość skorzystania z ochrony prawnej zagwarantowanej przez wskazaną ustawę, jeżeli uchwalenie lub zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyczyni się do tego, że użytkowanie danej nieruchomości lub jej części, tak jak do tej pory stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, właściciel lub użytkownik wieczysty ma prawo żądać od gminy odszkodowania za poniesioną rzeczywistą szkodę bądź wykupienia nieruchomości lub jej części.

2. Podstawowym opracowaniem przyrodniczym, stanowiącym materiał wyjściowy do sporządzenia niniejszego opracowania jest opracowanie ekofizjograficzne miasta i gminy Ząbkowice Śląskie. Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Ząbkowice Śląskie z 2008 r. zostało zaktualizowane na potrzeby projektu studium. Opracowanie to stanowi materiał źródłowy i wyjściowy dla charakterystyki elementów ekofizjograficznych na potrzeby niniejszego dokumentu. Dane wynikające z tego opracowania i uwarunkowania ekofizjograficzne zawarto w rozdziale 6 i 7.

3. Ustalenia studium muszą być zgodne z celami innych dokumentów strategiczno – planistycznych: lokalnych, regionalnych i krajowych, a także uwarunkowaniami prawnymi obowiązującymi na terenie Unii Europejskiej, w zakresie szeroko rozumianej ochrony środowiska. Ważniejsze dokumenty planistyczno-strategiczne ponadlokalne, odnoszące się do terenu miasta i gminy Ząbkowice Śląskie to:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego (uchwała Nr XIX/482/2020 Semiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r.);
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku (uchwała Nr L/1790/18 SWD z dnia 20 września 2018 r.).

Podstawowe ustalenia planu związane z wizją i celami do realizacji których dążyć będzie SWD – dla całego obszaru WD – zawierają:

- Wizja: Dolny Śląsk 2030: Różne obszary – jeden region, Różne potencjały – spójny rozwój.
- Cel 1: Zapewnienie warunków zrównoważonego i równomiernego rozwoju społeczno-gospodarczego poprzez funkcjonalne kształtowanie hierarchicznej sieci osadniczej gwarantującej dostęp do usług i rynku pracy.
- Cel 2: Racjonalny i zrównoważony sposób wykorzystania zasobów środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu.

- Cel 3: Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom poprzez struktury przestrzenne odporne na zmiany klimatu, zagrożenia naturalne i pochodzące z działalności człowieka.
- Cel 4: Dobra dostępność transportowa i sprawne systemy infrastruktury transportowej.

4. Dla obszaru funkcjonalnego: Górski i Przygraniczny Obszar Funkcjonalny, w obrębie którego znajduje się obszar miasta i gminy Ząbkowice Śląskie, określono w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego następujące najistotniejsze, o najwyższej randze dla obszaru, cele operacyjne (jako priorytetowe z określeniem ich rangi w skali od 1 do 8):

dla celu Strategicznego (1): efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu, określono następujące priorytety (jako cele operacyjne):

- wspieranie endogenicznych potencjałów gospodarczych subregionów (ranga celu 1),
- wspieranie i rewitalizacja zdegradowanych obszarów (ranga celu 4);

dla celu Strategicznego (2): zwiększenie jakości i dostępności usług publicznych określono:

- poprawa stanu i dostępności regionalnej infrastruktury technicznej (ranga celu 6);

dla celu Strategicznego (3): wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego określono:

- doskonalenie regionalnego i lokalnych rynków pracy (ranga celu 7);

dla celu Strategicznego (4): odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska i dziedzictwa kulturowego określono:

- racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów środowiska (ranga celu 3);

dla celu Strategicznego (5): wzmocnienie przestrzennej spójności regionu określono:

- rozwój regionalnej sieci transportowej (ranga celu 2),
- wspieranie współpracy międzyregionalnej i transgranicznej (ranga celu 5).

Dla całego województwa za priorytetowe przyjęto m.in. cele:

- rozwój potencjału komunikacyjnego;
- wykorzystanie potencjału środowiska i jego ochrona (turystyka i ochrona dziedzictwa kulturowego);
- wzmocnienie rozwoju regionalnych i subregionalnych ośrodków miejskich.

5. Jedną z ważniejszych inwestycji na szczeblu krajowym jest planowana droga ekspresowa S8. Inwestycja przewiduje budowę dwujezdniowej drogi ekspresowej z dwoma pasami ruchu w obu kierunkach i pasami awaryjnymi. Trasa zostanie poprowadzona nowym śladem, po zachodniej stronie DK8 i tylko w niewielkim stopniu będzie wykorzystywać jej przebieg (przeważnie w miejscach, w których będzie ją przecinać). W ramach zadania zaplanowano budowę węzła drogowego Ząbkowice Śląskie Północ (dawny węzeł Bobolice), który połączy S8 z obecną DK8 oraz drogą powiatową nr 3165D. Ponadto wybudowane zostaną mosty pełniące również funkcję przejść dla zwierząt, estakady, wiadukty, przepusty. 14 października 2021 r. wydana została decyzja środowiskowa dla odcinka na terenie gminy Ząbkowice Śląskie. Realizacja drogi ekspresowej S8 od Wrocławia do Barda planowana jest w systemie Projektuj i buduj w latach 2023-2027. Wydanie decyzji środowiskowej poprzedzone było szczegółową analizą różnych wariantów trasy z uwzględnieniem m.in. aspektów środowiskowych i społecznych. Na etapie prac dokumentacyjnych zrealizowane były spotkania informacyjne, a przed wydaniem decyzji środowiskowej Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu przeprowadziła konsultacje społeczne.

6. Przyjęte kierunki studium realizują cele strategiczne mpzp i strategii rozwoju woj. dolnośląskiego, dotyczące ochrony środowiska, w tym: eliminowania zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, gospodarki wodnej, oczyszczania ścieków komunalnych, gospodarki odpadami, ochrony przed hałasem, wprowadzania odnawialnych źródeł energii. Jedną z większych planowanych inwestycji energii odnawialnej w gminie jest farma fotowoltaiczna w Tarnowie. Obecnie przedmiotowy teren stanowią grunty rolne (klasy bonitacyjne: RIVa, RIVb, RV, LIV, LV, Lzr-LV, PsV) i użytkowany jest na cele rolnicze. W zachodniej i południowej części analizowanego terenu występują zadrzewienia śródpolne, które zostaną nie naruszo-

ne. Planowana inwestycja nie będzie wiązała się z koniecznością wycinki drzew i krzewów. Decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia z dnia 26.03.2021 r. Burmistrz Ząbkowice Śląskich stwierdził brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia pn.: „Budowa parku solarnego o mocy do 120 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie działek nr ewid. 389/1, 389/2, 389/3, 389/4, 389/5, 394, 395, 396, 425, 426, 429, 431, 433, obręb Tarnów, gmina Ząbkowice Śląskie”. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu opinią znak: WOOŚ.4220.698.2020.EK.5 z dnia 29 stycznia 2021 r. określił, że dla ww. inwestycji nie istnieje konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i jednocześnie wskazał na konieczność uwzględnienia w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach następujących warunków i wymagań które uwzględniono w przedmiotowej decyzji, m.in.:

- prace związane z realizacją przedsięwzięcia, w tym na wykonanie działań minimalizujących w zakresie oddziaływania przedsięwzięcia na elementy środowiska przyrodniczego, prowadzić pod nadzorem specjalistów posiadających wiedzę z dziedziny ornitologii, herpetologii, entomologii i dendrologii, szczególnie w zakresie m.in.: kontroli terenu pod kątem bytowania gatunków chronionych, zabezpieczenia wykopów, wykonania hoteli dla owadów i zimowisk dla płazów, zabezpieczenia drzew i krzewów;
- zabezpieczyć drzewa i krzewy znajdujące się w obrębie prowadzonych prac;
- panele fotowoltaiczne wyposażyć w powłoki antyrefleksyjne;
- wprowadzić nasadzenia krzewów;
- pozostawić pas o szerokości nie mniejszej niż 40 m od południowej granicy terenu inwestycji wolny od zabudowy panelami oraz nieogrodzony siatką;
- wprowadzić nasadzenia krzewów wzdłuż drogi.

Przy zastosowaniu warunków określonych w niniejszej decyzji, przedsięwzięcie nie powinno znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko przyrodnicze, w tym na ww. obszar Natura 2000, różnorodność biologiczną oraz walory krajobrazowe.

7. Dyrektywy europejskie dotyczące ochrony środowiska, w tym: zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, gospodarki wodnej, oczyszczania ścieków komunalnych, gospodarki odpadami, ochrony przyrody i krajobrazu, ochrony przed hałasem, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, odnawialnych źródeł energii, znajdują obecnie pełne odzwierciedlenie w polskich aktach prawnych, z których ważniejsze dla niniejszego opracowania wymieniono w rozdz. 10.4. Projekt studium został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnym.

3. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

1. Prognoza oddziaływania na środowisko kierunków studium przebiegała w kilku etapach:
  - określenie kluczowych celów z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju dla obszaru gminy, wynikających z dokumentów międzynarodowych, krajowych, regionalnych i lokalnych;
  - rozpoznanie istniejących zasobów, stanu i zagrożeń środowiska na terenie opracowania, ze wskazaniem terenów chronionych;
  - identyfikacja kierunków studium, które potencjalnie mogą wpływać na środowisko i poszczególne jego elementy środowiska oraz zdrowie ludzi;
  - analiza wpływu na poszczególne elementy środowiska kierunków studium.
2. Podstawą prognozowania przyszłych potencjalnych zmian było rozpoznanie istniejących zasobów, stanu i zagrożeń środowiska na terenie opracowania. Dla ich zobrazowania zastosowano metodę opisu stanu środowiska oraz analizę jakościową. Wykorzystano opracowania wymienione w wykazie materiałów wyjściowych i powszechnie dostępne publikacje, określające stan środowiska oraz informacje uzyskane podczas wizji w terenie.
3. Ze względu na ogólność przyjętych kierunków studium, ustalających ramy zagospodarowania, prognoza ma charakter jakościowy. Metodykę oceny prognozowanego oddziaływania

na środowisko oparto na założeniu, że realizacja kierunków zagospodarowania przestrzennego wywoływać będzie skutki w środowisku, przy czym opisując możliwe skutki założono wszelkie możliwe negatywne oddziaływanie z tym związane. Dla przewidywania projektowanego oddziaływania zastosowano też metodę analogii, porównując projektowane zainwestowanie do istniejących terenów o podobnych funkcjach i parametrach. W szczególności oceniano możliwe negatywne skutki dla sąsiadujących ze sobą zabudowy mieszkaniowej i zabudowy przemysłowej i usługowej.

4. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI KIERUNKÓW STUDIUM

1. Zakłada się analizę skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu w ramach oceny aktualności dokumentów planistycznych, do przeprowadzania której zobligowany jest Wójt w trybie przewidzianym art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz. U. 2022 poz. 503). Zgodnie z tym zapisem, Burmistrz przekazuje Radzie Gminy wyniki analiz co najmniej raz w czasie kadencji Rady. Inne metody analizy skutków realizacji kierunków studium winny zostać określone w trakcie realizacji dokumentu, stosownie do potrzeb, w zależności od intensywności i rodzaju zmian w zagospodarowaniu przestrzennym. W trakcie przeprowadzania kontroli realizacji studium szczególną uwagę należy zwrócić na prawidłowe rozwiązania w zakresie spełnienia wymogów ładu przestrzennego, niewprowadzanie uciążliwych i konfliktogennych funkcji na terenach zabudowy mieszkaniowej i w jej sąsiedztwie. W kontekście planowanego zagospodarowania zasadny jest monitoring takich komponentów środowiska, jak klimat akustyczny i jakość powietrza.

2. Wpływ ustaleń studium na środowisko przyrodnicze, wynikający z ich realizacji powinien być monitorowany, aby między innymi określić na wczesnym etapie nieprzewidziany, niepożądany wpływ oraz aby mieć możliwość podjęcia odpowiedniego działania naprawczego. Stosownie do potrzeb, można wykorzystywać istniejące systemy monitoringu, dla uniknięcia jego powielania. Zgodnie z art. 25 ustawy *Prawo ochrony środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001 r. (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1973 z późn. zm.); źródłem informacji o środowisku jest w szczególności państwowy monitoring środowiska. Zgodnie z art. 28 ww. ustawy, do pomiaru poziomu substancji lub energii w środowisku oraz wielkości emisji, do gromadzenia i przetwarzania danych z zachowaniem zasad określonych w ustawie i nieodpłatnego udostępniania informacji na potrzeby państwowego monitoringu środowiska zobligowane są podmioty korzystające ze środowiska, obowiązane do tego z mocy prawa oraz na mocy decyzji. Dane te winny być wykorzystane także w ocenie aktualności studium.

3. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane są corocznie w formie ogólnodostępnej publikacji. Źródłami danych w tym zakresie mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa), źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia) czy badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego. System monitorowania zmian zachodzących w omawianej przestrzeni powinien się opierać na okresowej ocenie przeglądu i rejestracji zmian w zagospodarowaniu przestrzennym tych obszarów.

5. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust.2, pkt 1d ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. 2021 poz. 2373 z późn. zm.);) oceniane jest w aspekcie granic międzynarodowych. Województwo dolnośląskie graniczy od południa z Republiką Czeską. Na najkrótszym odcinku odległość od granicy czeskiej wynosi zaledwie 10 km. Najbliżej położona miejscowość w Czechach to Billa Voda. Obszar gminy nie jest powiązany z tym terenem funkcjonalnie czy przyrodniczo, np. systemem wodnym lub systemem terenów chronionych. Pozwala to stwierdzić, że prawdopodobieństwo oddziaływania, wpływającego negatywnie na stan środowiska w krajach sąsiadujących jest znikome.

6. STAN I FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

6.1. CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW ŚRODOWISKA

POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

W podziale regionalnym teren opracowania położony jest w obrębie dwóch mezoregionów przynależnych do makroregionu Przedgórze Sudeckie. Południowa część gminy leży w obrębie mezoregionu Obniżenie Otmuchowskie, mikroregionu Kotliny Ząbkowickiej (Obniżenia Ząbkowickiego) ukształtowanej w dolnym biegu potoku Budzówka. Część obszaru położona na północ od Ząbkowice Śląskich wydzielona została w mezoregionie Wzgórza Niemczańsko – Strzelińskie. Mezoregion Obniżenie Otmuchowskie obejmuje mikroregiony:

- Kotlina Ząbkowicka (Olbrachcice, Zwrócona, Jaworek, Tarnów, Ząbkowice Śląskie, Strąkowa, częściowo Stolec),
- Kotlina Stoszowicka (Stoszowice),
- Masyw Grochowej (Braszowice).

Mezoregion Wzgórza Niemczańsko – Strzelińskie obejmuje mikroregiony:

- Wzgórza Gumińskie (Sulistawice, Brodziszów);
- Wzgórza Dębowe i Dobrzeńskie (Sieroszów, częściowo Stolec);
- Wzgórza Szklarskie (Szklary z Siodłowicami i Rakowicami oraz Bobolice);
- Mikroregion 332.146: Wzgórza Bielawskie (Koziniec, Kluczowa);
- Mikroregion 332.147: Wysoczyzna Ziębicka (częściowo Stolec).

RZEŻBA TERENU

Gmina Ząbkowice Śląskie położona jest na przedpolu krawędzi morfologicznej Sudeckiego Uskoku Brzeźnego (Przedgórze Sudeckie), w którego rzeźbie czytelne są jeszcze formy zbudowane z litych skał (Wzgórza Niemczańsko - Strzelińskie czy Wzgórza Bielawskie), mające charakter izolowanych grup wzgórz (gór wyspowych) otoczonych równinami (obniżeniami). O współczesnej rzeźbie Obniżenia Otmuchowskiego, w obrębie którego leży południowa część gminy zdecydowały zjawiska towarzyszące zlodowaceniom, które sprawiły, że dolne partie Przedgórze pokryte są drobnofrakcyjnymi deluwiami bądź pyłami eolicznymi, nierzadko o cechach typowego lessu [R Żurawek w Blachowski 2005]. Konfiguracja terenu miasta Ząbkowice Śląskie, rozwiniętego na terasach rzecznych ponad rozlewiskami i trzęsawiskami w widłach rzek: Jadkowa i Budzówka jest wręcz nizinna, urozmaicona jedynie zdrzewionymi skarpami teras rzecznych. Naturalną granicę regionu od zachodu wyznaczają zalesione pasma Gór Sowich i Bardzkich, których strome stoki schodzą ku Obniżeniu. Od północy jednostkę tę zamykają Wzgórza Bielawskie, które tworzą różnej wysokości (od 350 do 450 m n.p.m.) pagórki porozielane obniżeniami i przełęczami. Od północnego - wschodu na teren kotliny schodzą południkowo grzbiety dwóch niewielkich pasm, nie stanowiące wyraźnie zwartych masywów: Wzgórz Szklarskich i Wzgórz Dobrzeńskich. Od południa pasma te podcięte są dolinami Jadkowej i Budzówki, które wykształcają tutaj strome, nawet kilkumetrowej wysokości skarpy ograniczające terasy nadzalewowe tych rzek. Od południowego zachodu obszar opracowania zamknięty jest przez Masyw Grochowej.

BUDOWA GEOLOGICZNA

1. Gmina Ząbkowice Śląskie położona jest w całości na bloku przedsudeckim, obejmuje fragmenty trzech dużych jednostek tektonicznych [Stachowiak 1997]:

- wschodnią część kry gnejsowej Gór Sowich (bloku sowiogórskiego),
- południową część strefy metamorfiku Niemczy,
- zachodnią część metamorfiku kamieniecko-niemczańskiego.

Blok sowiogórski stanowi najstarszy element w budowie geologicznej Dolnego Śląska. Proterozoiczne skały tego bloku (gnejsy warstewkowe, warstewkowo-oczkowe oraz gnejsy smużyte) występują w zachodniej części obszaru gminy, w przybliżeniu po linię Brodziszów – Olbrachcice Wielkie. W obrębie kompleksu marmitów sowiogórskich występują także w for-

mie wkładek i soczewek niewielkiej miąższości amfibolity (na obszarze między Brodziszowem, Kozińcem i Kluczową).

2. W środkowej części obszaru opracowania występuje kompleks młodoproterozoicznych skał krystalicznych strefy Niemczy. Reprezentowany jest on przez bardzo urozmaiconą grupę skał metamorficznych i intruzywnych. Występują tu między innymi: łupki łuszczycowe (na południe od Sulisławic i na wschód od Brodziszowa), łupki kwarcowo-grafitowe (na wschód od Brodziszowa), gnejsy (rejon Szklar) i amfibolity (rejon Szklar) oraz jako intruzje: gabra (Braszowice), serpentynity (Braszowice i Szklary), sienity (w rejonie Brodziszowa). Utwory krystaliczne metamorfiku kamieniecko-niemczańskiego występują na wschód od linii Strąkowa-Bobolice. Reprezentowane są przez łupki łuszczycowe (odsłonięcia w rejonie Jaworka i Stolca), gnejsy leptytowe (wychodnie w rejonie Bobolic i Stolca), łupki kwarcowo-grafitowe (na wschód od Jaworka) oraz wapienie krystaliczne (zbczce Wapiennej koło Stolca).

3. Na wymienionych seriach skał krystalicznych zalegają utwory trzeciorzędowe i czwartorzędowe. Utwory trzeciorzędowe począwszy od miocenu wykształcone są w postaci piasków, ilów, pyłów ilastych z wkładkami węgla brunatnych. Zalegają one na nieregularnym podłożu. Zauważalna jest duża nieregularność zalegania osadów zarówno w pionie jak i w poziomie. Miąższość osadów trzeciorzędu nie jest dokładnie ustalona, gdyż prowadzone wiercenia nie przewierciły tych utworów i jest zmienna ze względu na sedymentację tych utworów w nieregularnych dolinach i zagłębieniach podłoża. W rejonie Ząbkowic w przeważającej części obecne są ility, ility pylaste i mułki co świadczy, że sedymentacja w trzeciorzędzie odbywała się w tym rejonie w bezodpływowych zbiornikach powstałych w zagłębieniach krystalicznego podłoża.

4. Utwory czwartorzędowe to głównie gliny pylaste (np. eksploatowane było w cegielni Albertów), piaski i żwiry terasy wysokiego zasypania zlodowacenia środkowopolskiego i bałtyckiego rzeki Nysy Kłodzkiej oraz piaski i żwiry fluwioglacjalne.

SUROWCE MINERALNE

1. Na terenie gminy Ząbkowice Śląskie udokumentowano 18 złóż surowców mineralnych, t.j. wg stanu zagospodarowania:

- E - złoża eksploatowane: Braszowice, Kluczowa, Przyłęk - Pilce;
- P – złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie Grochów i Szklary,
- R – złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo: Brodziszów I, Brodziszów II, Grochowiska, Koziniec, Sadlno, Szklary 1, Ząbkowice Śląskie (gabra);
- S – złoża o zasobach szacunkowych: Ząbkowice Śląskie (surowce ilaste ceramiki budowlanej),
- Z – złoża, z których wydobywanie zostało zaniechane: Albertów, Brodziszów – Kłośnik, Szklary – Szklana Góra, Szklary – Wzgórze Koźmickie, Szklary – Wzgórze Siodłowe.

W bazie danych MIDAS na dzień 31 grudnia 2020 r., na terenie gminy Ząbkowice Śląskie figuruje złoża Przyłęk – Pilce (E - złoża eksploatowane) – położone w większej części poza obszarem gminy, na terenie gm. Bardo i gm. Kamieniec Ząbkowicki. [W 2017 r. Państwowy Instytut Badawczy, wyjaśniając rozbieżności potwierdził położenie złoża poza granicami gminy Ząbkowice Śląskie (Raport NIK oraz Inwentaryzacja złóż surowców mineralnych z uwzględnieniem elementów ochrony środowiska, 1997)]. Dodatkowo 5 złóż figurujących w bazie MIDAS wg stanu na 2020 r. ma stan zagospodarowania M - złoża skreślone z bilansu zasobów: Barbara – Sadlno, Brodziszów, Brodziszów – Kłośnik – Pole B, Brodziszów – Łom N, Brodziszów – Łom W;

2. Złoża kopalin obejmują:

- kamienie drogowe i budowlane (7 złóż: Braszowice, Brodziszów*, Brodziszów I, Brodziszów II, Brodziszów Kłośnik, Brodziszów – Kłośnik- Pole B*, Brodziszów – Łom N*, Brodziszów – Łom W*, Kluczowa, Koziniec, Ząbkowice Śląskie);

- rudy niklu 4 złoża: Szklary I, Szklary-Szklana Góra, Szklary – Wzgórze Koźmickie, Szklary – Wzgórze Siodłowe);
- magnezyty (2 złoża: Grochów, Szklary),
- surowce ilaste ceramiki budowlanej (2 złoża: Albertów, Ząbkowice Śląskie),
- kruszywa naturalne (3 złoża: Grochowiska, Olbrachcice Wielkie, Przyłęk - Pilce),
- gliny ceramiczne kamionkowe (1 złoża: Barbara – Sadlno (kop.)*,
- węgiel brunatny(1 złoża: Sadlno).

Symbolem * oznaczono złoża skreślone z bilansu zasobów w 2020 r. Złoża węgla brunatnego Sadlno oraz złoża sjenitu Brodziszów I to złoża kolizyjne. Pozostałe złoża są w większości częściowo kolizyjne.

3. Obszar, który zakwalifikowano jako prognostyczny [Bilans zasobów perspektywicznych 2004] to Rejon Grochowca – obszar perspektywiczny o powierzchni około 32 ha dla udokumentowania 30 mln ton serpentynitu. Możliwości wykorzystania tych kopalin zawężają kolizje z kompleksami leśnymi.

Tab. Złoża surowców mineralnych

L.p.	Kod	ID	Nazwa złoża	Położenie	Uwagi / Użytkownik
1	IB	2430	Albertów surowców ilastych	Olbrachcice Wielkie	Nr dok. 1033/2016, pow. 9.124 ha; złoża zaniechane - Z; udokumentowane zasoby geologiczne, bilansowe: 1961 tys. m ³ – stan na 31.12.2020 r.
2	GC	537	Barbara-Sadlno (kop.) gliny ceramicznej	Ząbkowice Śląskie, obręb Sadlno	Brak zasobów – złoża skreślone z bilansu zasobów – M, eksploatowane do 1945 r.
3	KD	1039	Braszowice kruszywa - gabro	Braszowice	Pow. 44,1 ha, udok. zasoby geologiczne, bilansowe: C1 42 047,89 tys. ton, C2 71 695,75 tys. ton (stan na 2012-12-31), eksploatowane, kierunek rekultywacji: wodno-leśny / Kopalnie Surowców Skalnych w Bartnicy sp. z o.o., EUROMARKET sp. z o.o.; Oddział Kopalnia Braszowice, W-w KOSD
4	KD	708	Brodziszów	Brodziszów	Złoża skreślone z bilansu zasobów - M
5	KD	1051	Brodziszów I granodioryt sjenitu	Brodziszów dz. nr 461/111 (część)	Pow. 3.840 ha ² złoża rozpoznane szczegółowo – R granodioryt C1 - 10 827,40 tys. t, (wg stanu na 2008-12-31) / Kopalnia Sjenitu Brodziszów I sp. z o.o., Kruszywa Skalne sp. z o.o., ul. Modrzewiowa 1A
6	KD	13824	Brodziszów II gnejs, grandioryt	Brodziszów	Pow. 6.290 ha, złoża rozpoznane szczegółowo – R, zasoby geologiczne bilansowe: C1 - 12 882,7 tys. t (wg stanu na 2008-12-31)
7	KD	9139	Brodziszów-Kłośnik	Brodziszów, Sulisławice	Pow. 13.170 ha, złoża zaniechane – Z, udok. zasoby geologiczne, bilansowe: C1 19 401,39 tys. t, C2 – 5 233,65 tys. t (wg stanu na 2008-12-31) / P. Andrzej Grzegorzek; Przerób Kamienia Budowlanego, Wydobywanie i Przerób Kamienia Budowlanego; P. R. Grzegorzek, BATHINEX Sp.z o.o.
8	KD	8763	Brodziszów-Kłośnik-Pole B	Brodziszów	Złoża skreślone z bilansu zasobów – M, brak zasobów / (BROKAM sp. z o.o., "HEWICO" Sp.z o.o., Readymix Suro)
9	KD	4985	Brodziszów-Łom N	Brodziszów, dz. 25	Złoża skreślone z bilansu zasobów - M

10	KD	7069	Brodziszów-Łom W	Brodziszów	Złoże skreślone z bilansu zasobów – M, brak zasobów BATHINEX Sp. z o.o.
11	KN	14586	Grochowiska kruszywa naturalne: piasek ze żwirem	Pawłowice dz. nr 256/1	Pow. 33.834 ha, złożo rozpoznane szczegółowo – R, zasoby geologiczne poza filarami - 7 217,00 tys. t, w filarach -216,00 tys. t (wg stanu na 1995-12-31)
12	MG	111	Grochów magnezyty	Braszowice (Grochów, gm. Bar-do)	Pow. 60, 4 ha, złożo o zasobach wstępnie rozpoznanych – P, zasoby geologiczne bilansowe - 2 718,00 tys. t (wg stanu na 1968-01-01)
13	KD	10889	Kluczowa grandioryt, amfibolit, migmatyt	Brodziszów	Pow. 12.720 ha, złożo zagospodarowane - E, zasoby geologiczne, bilansowe: C1-9 066,68 tys. t, C2-14 293,49 tys. t (2006-08-19) ; konflikty: część obszaru zajmują gleby III klasy bonitacyjnej) / Kruszywa Skalne sp. z o.o., ul. Modrzewiowa 1A
14	KD	13822	Koziniec gnejs, granodioryt, amfibolit	Kluczowa	Pow. 6 720 ha, złożo szczegółowo rozpoznane – R, zasoby geologiczne C1-3 644,48 tys. t, C2-2 133,72 (wg stanu na 2007-12-31) / Kopalnia Amfibolitu Jacek Leśniak, Brodziszów 15a
15	KN	19733	Olbrachcice Wielkie piaski	Olbrachcice Wielkie dz. nr 248	Pow. 1.650 ha, złożo rozpoznane szczegółowo – R, zasoby geologiczne bilansowe - 290,49 tys. t (wg stanu na 2018-12-31)
16	KN	1756	Przyłęk - Pilce	Pilce (gm. Kamieniec Ząbkowicki), Przyłęk, Dzbanów (Bar-do)	Pow. 931.810 ha, złożo zagospodarowane – E, zasoby geologiczne bilansowe 71 233,3 tys. t (wg stanu na 1981-12-31)
17	WB	777	Sadlno węgiel brunatny	Ząbkowice Śląskie, obręb Sadlno	Pow. 2.288 ha, zasoby geologiczne bilansowe C1-95,21 tys. t (wg stanu na 1964-06-10), eksploatowane do 1945 r.
18	MG	110	Szklary magnezyty	Szklary	Pow. 4.000 ha, złożo o zasobach wstępnie rozpoznanych – P, zasoby bilansowe - 295,80 tys. t (wg stanu na dzień 2020-12-31)
19	RN	17219	Szklary 1 rudy niklu	Szklary, (Tomice, gm. Ciepłowody)	Pow.26.100 ha, złożo rozpoznane szczegółowo – R, zasoby bilansowe – C1 - 4395,00 tys. ton (wg stanu na 2012-12-31)
20	RN	1179	Szklary-Szklana Góra rudy niklu	Szklary (Ciepłowody)	Pow. 64.415 ha, złożo zaniechane - Z, niekonfliktowe, pozostało zrekultywowane wyrobisko stokowo-wgłębne i wgłębne
21	RN	1180	Szklary-Wzgórze Koźmickie rudy niklu	Sulisławice, (Tomice i Koźmice, gm. Ciepłowody)	Pow. 23,24 ha, eksploatacja zaniechana – dok. z dnia 31.12.1983 r., udokumentowane zasoby geologiczne, bilansowe: A+B - 1 349,00 tys. t, w filarach ochronnych – 344 tys. t (stan na 2020-12-31)
22	RN	1181	Szklary-Wzgórze Siódłowe rudy niklu	gm. Ząbkowice Śląskie	Pow. 56.730 ha, eksploatacja zaniechana – dok. z dnia 31.12.1983 r., udokumentowane zasoby geologiczne, bilansowe: A+B - 2 043,00 tys. t, w filarach ochronnych - 175,00 tys. t, konflikty: przeważająca część złoża jest zalesiona
23	IB	3327	Ząbkowice Śląskie surowce ilaste ceramiki budowlanej:	Ząbkowice Śląskie	Pow. ok. 12 ha, złożo o zasobach szacunkowych – S, brak zasobów (stan na 2020-12-31); konflikty: większa część złoża zalesiona
24	KD	12282	Ząbkowice Śląskie gąbry	Braszowice	Pow. 13.240 ha, złożo rozpoznane szczegółowo – R, zasoby geologiczne bilansowe - 28 132,22 tys. t /SA Magnezyty Grochów

Tab. Obszary i tereny górnicze

L.p.	Nazwa złoża	Obszar górniczy	Teren górniczy	Nr rejestru / Koncesja	Uwagi / Użytkownik
1	Braszowice kruszywa - gabra	OG Braszowice III pow. 594041 m ² ,	TG Braszowice III pow. 1931854 m ² ,	Nr rejestru 10-1/5/419 / Koncesja nr 161/93 Marszałka Woj. Doln. ważna do dnia 27.08.2043 r.	Kopalnie Surowców Skalnych w Bartnicy sp. z o.o., EURO-MARKET sp. z o.o.; Oddział Kopalnia Braszowice, Wrocław KOSD
2	Brodziszów I złoża sjenitu	OG Brodziszów I pow. 43595 m ²	TG Brodziszów I pow. 564075 m ² ,	Nr rejestru 10-1/5/402 Koncesja nr 7/E/2016 Marszałka Woj. Doln. z dnia 16.03.2016 r. ważna do dnia 31.03.2036r.	Kopalnia Sjenitu Brodziszów I sp. z o.o., Kruszywa Skalne sp. z o.o., ul. Modrzewiowa 1A
3	Kluczowa migmatytu	OG Kluczowa o pow. 151132 m ²	TG Kluczowa pow. 820 591 m ²	Nr rejestru 10-1/4/243 Koncesja nr 13/E/2010 Marszałka Woj. Doln. z dnia 02.09.2010 r. ważna do dnia 02.09.2035r.	Kruszywa Skalne sp. z o.o., ul. Modrzewiowa 1A
4	Koziniec	OG Koziniec pow. 111650 m ²	TG Koziniec pow. 769587 m ²	Nr rejestru 10-1/5/471, Decyzja nr6/E/2020 Marszałka Woj. Doln. ważna do dnia 12/31/2023	Kopalnia Amfibolitu Jacek Leśniak
5.	Grochów	OG Konstancy III pow. = 40 0361 m ² (poza terenem gminy, na terenie gm. Bardo, obr. Grochowa)	TG Konstancy II pow. 1 985 959 m ² (tylko część TG obejmuje obręb Braszowice, część gm. Bardo, obr. Grochowa)	Nr rejestru 7/1/6a; (wcześniej Konstancy I) OG - Koncesja nr 17/2009 Marszałka Woj. Doln. ważna do dnia 31.12.2025r. TG - Koncesja nr 1/2002 Marszałka Woj. Doln. ważna do dnia 31.12.2025r.	S. A. Magnezyty „Grochów” w Brzeźnicy

GLEBY

Pod względem przydatności rolniczej gleby występujące na obszarze gminy można sklasyfikować jako dobre i bardzo dobre, orne pszenne. Zarówno klimat, budowa geologiczna podłoża jak i ukształtowanie terenu wpływają korzystnie na rozwój rolnictwa. Jedynie znikomy odsetek gruntów rolnych zlokalizowany w okolicy wsi Kluczowa, Brodziszów, Szklary, Pawłowice, Grochowiska i Strąkowa zaliczany jest do IV i V klasy bonitacyjnej. Na pozostałym terenie gminy występują gleby III klasy bonitacyjnej gruntów ornych i łąkowych. Na ogólną powierzchnię gminy, wynoszącą 14 614 ha, 83,6% tj. 12 218 ha stanowią użytki rolne, z czego 88% to grunty orne, a pozostałe 12% stanowią łąki, sady i pastwiska oraz grunty pod stawami i rowami. Wg klasyfikacji rodzajów gleb, na obszarze gminy występują: mady rzeczne, gleby brunatnoziemne – brunatne właściwe, gleby wapnicowe – rędziny.

KLIMAT

1. Klimat występujący na obszarze gminy zalicza się do umiarkowanego wilgotnego i umiarkowanego ciepłego klimatu podgórskiego. Ten łagodny klimat stanowić może podstawę do rozwoju rolnictwa i turystyki. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7-8°C. Przeważa kierunek wiatru – z południa na północ. Roczna suma usłonecznienia wynosi 1400 h. Roczna suma opadów waha się w granicach 650 mm. Roczna wilgotność względna wynosi około 78%.

2. Wg oceny przydatności terenów dla celów mieszkaniowych, na terenie gminy Ząbkowice Śląskie przeważa strefa bioklimatyczna korzystna, zalecana dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, dla której większość wskaźników biometeorologicznych jest zbliżona lub lepsza od

przeciętnych dla regionu, o korzystnym dla organizmu człowieka układzie stosunków termiczno-wilgotnościowych. Tereny praktycznie położone są poza zasięgiem inwersji termicznej i obszarem stagnacji chłodnego wilgotnego powietrza. Warunki solarne są przeciętne, lokalnie korzystne, zwłaszcza w obrębie terenów o ekspozycji południowej i o spadkach powyżej 5%. Warunki anemologiczne korzystne lokalnie, sterowane są wysokim pokryciem terenu (zadrzewienie, zabudowa). Obejmuje ona większość terenów w obrębie gminy.

3. Strefa mało korzystna, niezalecana dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, dla której większość wskaźników biometeorologicznych jest gorsza od przeciętnych obejmuje przede wszystkim zagłębienia terenu, obszary dolinne oraz tereny podmokłe. Wymienić tu należy szczególnie dolinę Jądkowej, dolinę Budzówki, zwłaszcza jej pas pomiędzy rzeką a krawędzią terasy nadzalewowej oraz najbliższe otoczenie innych potoków. Są to więc przede wszystkim obszary położone w obrębie terenów zalewowych rzek i potoków. Klimat obszarów dolinnych, a zwłaszcza terasy zalewowe, charakteryzują często występujące inwersje termiczne, co przyczynia się do stagnacji chłodnego powietrza, zwiększenia frekwencji mgieł i przymrozków przygruntowych a także podwyższenia stopnia uwilgotnienia. Z bioklimatycznego punktu widzenia, mgły oceniane są niekorzystnie. Sprzyjają one utrzymywaniu się w powietrzu zanieczyszczeń gazowych, ciekłych i pyłowych oraz ograniczają dopływ bezpośredniego promieniowania słonecznego. Potęgują także odczucie chłodu.

4. Lokalne zróżnicowanie klimatu dna dolin uwidacznia się na ogół w godzinach nocnych i wczesnoporannych, przy bezchmurnej i bezwietrznej pogodzie. Wyróżniają się one podwyższoną wilgotnością powietrza i jego okresową stagnacją, co odbija się na warunkach termicznych. Różnica wilgotności w odniesieniu do przyległych obszarów pogórza i obszarów podstokowych może wówczas dochodzić do 10%, a temperatury do 1 stopnia. W strefie tej mają miejsca duże amplitudy dobowe temperatury i wilgotności powietrza, występuje tu też nieco większa częstość cisz i wiatrów słabych niż w pozostałych strefach. W stosunku do otoczenia przedłużony jest tu okres zalegania mgieł oraz zwiększona frekwencja przymrozków przygruntowych wiosną i jesienią. Sprzyja to wzrostowi zanieczyszczenia atmosfery, zmętnieniu powietrza i w konsekwencji osłabieniu dopływu promieniowania słonecznego. Nasilenie niekorzystnych zjawisk atmosferycznych ma miejsce szczególnie w przyziemnej warstwie powietrza. Są to obszary najgorsze z punktu widzenia bioklimatologii, w obrębie których lokalizacja zabudowy mieszkaniowej nie jest jednak kategorycznie wykluczona. W dnach dolin i zagłębień organizm człowieka, jest bardziej niż w innych miejscach narażony na zakłócenia gospodarki cieplnej. Na skutek utrudnionego ruchu powietrza występują tutaj warunki sprzyjające panowaniu biotopoklimatów konwencyjnych, w których dominującą formą oddawania ciepła jest unoszenie.

WARUNKI HYDROLOGICZNE I WODY PODZIEMNE

1. Gmina Ząbkowice należy do makroregionu południowego, regionu XV – wrocławskiego, a w szczególności do subregionu przedsudeckiego [Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:200 000]. Warunki hydrogeologiczne terenu badań są dość dobrze rozpoznane i można je określić jako trudne. Zauważalna jest duża zmienność pionowa i pozioma. Na obszarze tym dominują wody szczelinowe w utworach krystalicznych (paleozoik – proterozoik), lokalnie jednak, a tak jest właśnie w rejonie Ząbkowic, duże znaczenie mają wody porowe w utworach kenozoiku (czwartorzęd i trzeciorzęd). Wody te stanowią główny poziom użytkowy, wykorzystywany do zaopatrzenia w wodę Ząbkowic i okolicznych wsi.

2. Czwartorzędowe piętro wodonośne reprezentowane jest generalnie przez jeden poziom wodonośny o zwierciadle lekko napiętym. Poziom wodonośny związany jest piaskami i żwirami występującymi na głębokościach od 3.3 m do 6.3 m [na podstawie wierceń wykonanych na złożu "Albertów"]. Warstwy wodonośne izolowane są od powierzchni warstwą glin będących przedmiotem eksploatacji górniczej. Najbliższe ujęcie wód podziemnych, ujmujące wody tego piętra znajduje się w Olbrachcicach, w odległości 1600 m na północny-zachód od cegielni, o głębokości ok. 20 m. Trzeciorzędowe piętro wodonośne ma w tym rejonie podzędne znaczenie ze względu na brak lub małe miąższości utworów piaszczysto-żwirowych

stanowiących potencjalne warstwy wodonośne. Charakter występujących tu utworów: ilów, ilów pylastych, mułków nie pozwala na gromadzenie się w ich obrębie niezwiązanej wody. Wody z tego poziomu ujmowane są w rejonie Braszowic.

3. Wody szczelinowe ujmowane są w Szklarach oraz w Tarnowie, przy czym to ostatnie ujęcie eksploatuje wody szczelinowe wydostające się na powierzchnię z utworów skalnych. Masyw serpentinitowy występujący w rejonie Szklar jest intruzją mocno zdeformowaną przez ruchy tektoniczne, z licznymi dyslokacjami, uskokami i szczelinami, które stanowią zbiorniki wód infiltracyjnych. Ujęcie w Szklarach, poprzez szyb odwodnieniowy o głębokości 40 m eksploatuje wody, gromadzące się w nieczynnych i niedostępnych chodnikach poeksploatacyjnych byłych Zakładów Górniczo-Hutniczych. Wydajność ujęcia uzależniona jest od wielkości opadów atmosferycznych i wynosi średnio 120 m³ na dobę [Leśniak 2006].

4. Gmina Ząbkowice [Opracowanie ekofizjograficzne dla województwa dolnośląskiego [Błachowski 2005] nie leży w obrębie:

- obszarów ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP);
- obszaru występowania zanieczyszczonych lub podatnych na zanieczyszczenie wód podziemnych;
- obszaru leja depresyjnego, spowodowanego nadmierną eksploatacją wód podziemnych lub innymi czynnikami antropogenicznymi.

5. Płytko zalegające wody gruntowe występują głównie w dolinie Jadkowej i Węży. Z uwagi na to, że w tym rejonie dominują gleby zwięzłe stwarza to miejscami stan wysokiego uwilgotnienia gruntów. W miarę oddalania się od tych rzek następuje obniżanie się poziomu wód gruntowych do 10÷20 m. Stan taki występuje w różnych miejscach gminy, ale najwyraźniej dominuje w okolicach Bobolic, Ząbkowic, Tarnowa, Stolca i Pawłowic. Obszar o najniższym poziomie wód gruntowych obejmuje wyspowo wyniesienia terenowe, głównie w rejonie Braszowic, Brodziszowa, Kluczowej, Sulisławic, Strąkowej i w części wschodniej gminy – w okolicach Stolca. [Mapa glebowo-rolnicza].

WODY POWIERZCHNIOWE

1. Obszar gminy odwadniany jest przez ciekі należące do czterech zlewni II rzędu: Nysy Kłodzkiej, Oławy, Bystrzycy i Ślęzy. Większa część terenu gminy odwadniana jest przez rzekę Budzówkę, lewobrzeżny dopływ Nysy Kłodzkiej. Na terenie miasta Ząbkowice Śląskie do Budzówki uchodzą rzeka Jadkowa – największy, lewobrzeżny dopływ Budzówki oraz potok Zatoka. Północną część gminy, około 1/3 jej powierzchni, odwadnia Ślęza, bezpośrednio oraz poprzez swoje większe dopływy: Szklarkę i Ligocki Potok. Północno-wschodni fragment gminy, obejmujący część obrębów: Szklary, Bobolice i Sieroszów, odwadnia potok Czarna, należący do zlewni Oławy. Niewielki, północno-zachodni fragment gminy, w miejscowości Kluczowa odwadniany jest przez Pilawę - prawobrzeżny dopływ Bystrzycy. Zlewnię Bystrzycy, Ślęzy i Oławy od zlewni Nysy Kłodzkiej oddziela dział wodny II rzędu prowadzący równoleżnikowo na wysokości Siodłowic, natomiast dorzecza Bystrzycy, Ślęzy i Oławy graniczą ze sobą wzdłuż południkowo biegnących działów wodnych na wysokości Kluczowej oraz Rakowic [Badura 1984; Badura 1981].

2. Ciekі wodne gminy to:

- rzeka Budzówka – o dł. 27,5 km, poniżej Zdanowa Budzówka wpływa do Obniżenia Otmuchowskiego i przepływa przez Stoszowice, miasto Ząbkowice Śląskie (na odcinku 5,1 km) omijając przysiółek Tarnowa – Budzyń oraz miejscowości: Strąkową, Grochowiska i Pawłowice, do ujścia w Kamieńcu Ząbkowickim;
- rzeka Ślęza – odwadnia tylko północną część gminy, czyli obręby Szklary, Sulisławice i Bobolice, przyjmując tutaj niewielkie dopływy, z których największe to Szklarka, Sulisławka i Ligocki Potok; Źródła tej rzeki znajdują się na terenie gminy, w południowej części Wzgórz Dobrzeńskich, w rejonie Bobolic;

- rzeka Jadkowa (poprzednio Pleśna) – lewobrzeżny dopływ Budzówki IV rzędu, bierze swój początek na terenie Gór Sowich, przepływa przez Olbrachcice Wielkie; uchodzi do Budzówki w mieście Ząbkowice Śląskie;
- potok Skorżyna (Skorżyna) – o dł. 8,4 km, wypływa z rejonu Wapiennej Góry w Stolcu, przez górną połowę swego biegu przepływa obudowanym korytem, pomiędzy zabudowaniami Stolca, uchodzi do Budzówki powyżej miasta Kamieniec Ząbkowicki;
- potok Zatoka – o dł. ok. 8 km, wypływa w rejonie Bobolic, po czym płynie malowniczą doliną głęboko wcinającą się między okoliczne wzgórza, przepływa przez Bobolice i omijając Jaworek wpływa do Budzówki na terenie miasta Ząbkowice Śląskie;
- potok Grabnik – wypływa z południowych stoków Cierniowej Kopy we Wzgórzach Dobrzeńskich na odcinku około 4 km stanowi wschodnią granicę gminy, po czym płynie dalej przez wieś Strąkowa i wpada do Budzówki przed Kamieńcem Ząbkowickim.

Mniejsze cieki wodne to: Braszówka (prawobrzeżny dopływ Budzówki, płynie przez wieś Pawłowice), Czarna (płynie powyżej Sieroszowa), Goleniówka (północno – wschodnia część gminy), Karczowski Potok, Kur (płynie przez wieś Koziniec, dopływ Jadcowej), Mrowa (dopływ Jadcowej, powyżej Olbrachc Wielkich), Piwoda (dopływ Budzówki, płynie przez Przedborową), Sulisławka (płynie wieś Sulisławice), Trzemeszna (płynie przez wieś Zwrócona), Węża (poprzednio Topiec, przepływa przez wieś Stoszowice, dopływ Jadcowej).

3. Wody stojące zajmują wyjątkowo małą powierzchnię 19 ha, co stanowi 0,3% powierzchni wód w gminie. Są to stawy hodowlane, oczka wodne i sadzawki w założeniach pakowych oraz wody gromadzące się w wyrobiskach poeksploatacyjnych. Największe zbiorniki są pochodzenia antropogenicznego i znajdują się na dnie wyrobiska w Szklarach. Większy zespół stawów znajduje się w Bobolicach. Ponadto, w wielu miejscowościach na obszarze gminy znajdują się stawy hodowlane lub oczka wodne, te ostatnie często zarastające. Są one zasilane wodami cieków powierzchniowych.

SZATA ROŚLINNA

1. Szata roślinna na terenach rolnych, które zajmują blisko 83% powierzchni objętej opracowaniem jest całkowicie przeobrażona i ukształtowana przez człowieka. Dominują tu rośliny uprawne, związane z rolniczym wykorzystaniem większej powierzchni terenu. Nawet jednak w warunkach skrajnej antropopresji pojawiają się samorzutnie specyficzne zbiorowiska niepożądanych i usilnie zwalczanych przez rolników, roślin zwanych chwastami. Tworzą one zbiorowiska pól uprawnych, zwane także segetalnymi klasy *Stellarietea mediae*. Stanowią one wyodrębnioną grupę ekosystemów, powstających spontanicznie w warunkach swoistej, ale skrajnej antropopresji. Poszczególne zespoły wykształciły się w warunkach tradycyjnej agrotechniki. Współczesne, udoskonalone metody uprawy, a zwłaszcza zastosowanie na wielką skalę herbicydów powodują głębokie zmiany w strukturze tych zbiorowisk. Obserwuje się zubożenie florystyczne i zanikanie charakterystycznych gatunków.

2. Zbiorowiska szuwarowe klasy *Phragmitetea* występują tu tylko miejscami na małych powierzchniach. Nie odgrywają one większej roli. Spośród wszystkich zbiorowisk tej klasy największą powierzchnię zajmuje zespół szuwaru pałkowego – *Typhetum angustifoliae*, który występuje wzdłuż zamulonych brzegów większości oczek wodnych, zwłaszcza w obrębie „zapuszczonych” założeń parkowych.

3. Wyrobiska pokopalniane, gdzie eksploatowano surowce ilaste, są z reguły częściowo wypełnione wodą tworzącą gliniankę o dobrze wykształconej strefie litoralnej z trzcinną pospolitą i pałką szerokolistną. Lokalne podmokłości porastają zbiorowiska higrofilne, np z dominującym sitem cienkim. W większości jednak szata roślinna jest tu znacznie przekształcona wcześniejszą działalnością człowieka, występuje roślinność synantropijna (rośliny inwazyjne z trzcinnikiem piaszkowym). Ciekawsze pod względem botanicznym zbiorowiska występują w starych łomach. Na wapiennych skałkach Wapiennej Góry wykształciły się zbiorowiska kalcylifilnych roślin ciepłolubnych z rzadkim rozchodnikiem białym. Na ścianach wyrobisk, w któ-

rych eksploatowano serpentynity można się spodziewać bardzo rzadkiej paproci naskalnej – zanokcicy serpentynowej. Równie ciekawe rośliny naskalne mogą wystąpić w łomach kwaśnych skał krystalicznych oraz na wychodniach łupków łuszczkowych.

4. Cenne obszary w rejonie miasta Ząbkowice Śląskie to [Opracowanie ekofizjograficzne, Kurpiewski, 2008]:

- Dolina Budzówki powyżej ujścia rzeki Jadkowa – dobrze wykształcona, naturalna dolina podgórskiej rzeki, której bogato obudowane koryto meandruje wśród łąk i zadrzewień. Teren ten cechuje bardzo duże bogactwo gatunkowe roślin, wśród których występują zarówno rośliny związane z siedliskami podmokłymi, wilgotnymi, świeżymi i suchymi. Są to przede wszystkim gatunki łąkowe i murawowe, ale także zachowane w półnaturalnym stanie zbiorowiska łęgów. Znajdują się tam stanowiska zimowita jesiennego *Colchicum autumnale* i pierwiosnka wyniosłego *Primula elatior*, podlegających ochronie częściowej.
- Dolina potoku Grabnik w rejonie wschodniej granicy miasta Ząbkowice Śląskie ze wsią Strąkowa. Koryto potoku o szerokości około 1,5 m. Wzdłuż potoku wykształciły się siedliska mocno wilgotne, miejscami podmokłe, które porasta dobrze wykształcony las łęgowy z dominującą olszą czarną i domieszką topoli oraz jesionu. Dobrze wykształcona warstwa podszytu (wierzby, kalina koralowa, bez czarny) oraz bogata pokrywa zielna. Zdecydowana część tego zbiorowiska znajduje się po lewej stronie potoku, na terenie wsi Strąkowa.
- Dolina rzeki Jadkowa między Ząbkowicami i Olbrachciami. Są tu rolniczo nieużytkowane łąki, zarastające krzewami wierzby oraz bylinami (bylica pospolita, wrotycz) i trawami inwazyjnymi (trzcinnik piaskowy). Nieregularne pasy zadrzewień (wierzba, olsza) zaznaczają przebieg starego, meandrującego koryta Jaskowej, stanowiąc charakterystyczny element krajobrazu.

Stwierdzone podczas prac terenowych siedliska, które mogą stanowić biotopy dla ciekawych zbiorowisk roślinnych winny zostać włączone do systemu przyrodniczego gminy. Wymagają one dokładniejszego rozpoznania w okresie wegetacyjnym, najlepiej wiosną.

5. Udział lasów w powierzchni gminy jest bardzo mały. Grunty pod lasami zajmują 1218 ha to jest 7,4% pow. ogólnej gminy. Największe obszary leśne znajdują się w północno - wschodniej części gminy, w pobliżu wsi Szklary i Sieroszów. Pomiedzy wsiami Jaworek a Stolec znajdują się rezerwat przyrody oraz proponowany obszar SOO „Natura 2000” tzw. „Skałki Stoleckie”. Wg struktury wieku drzewostanu najliczniejszą grupę stanowią drzewa liczące 70-90 lat.

6. Założenia parkowe to: park miejski w Ząbkowicach Śląskich oraz parki podworskie we wsiach Koziniec, Zwrócona, Kluczowa, Bobolice, Sieroszów, Stolec i Tarnów. Do założeń zieleni należą historyczne cmentarze i zielen przykościelna. Na terenie gminy znajduje się 8 cmentarzy historycznych w miejscowościach: Zwrócona, Brodziszów, Tarnów, Braszowice, Olbrachcice Wielkie, Sieroszów, Bobolice, Stolec.

7. W obszarze opracowania występuje ponadto kilka różnogatunkowych skupisk drzew usytuowanych w obrębie historycznych układów, w sąsiedztwie budynków, kapliczek, przydrożnych krzyży oraz jako nasadzenia liniowe wzdłuż dróg (aleje i szpalery). Drzewa odgrywają szczególną rolę w krajobrazie wsi. Są one charakterystycznymi elementami krajobrazu i jednocześnie stanowią tło i otoczenie zabudowy.

KRAJOBRAZ

1. Krajobraz obszaru gminy tworzy układ niskiej zabudowy w otoczeniu gruntów rolnych oraz kompleksu leśnego w części wschodniej. Składa się z jednostek krajobrazowych, związanych ze pokryciem terenu i zainwestowaniem:

- układ miejskiej zabudowy miasta Ząbkowice Śląskie,
- układy wiejskiej zabudowy uzupełnione zespołami zabudowy jednorodzinnej,

- grunty rolne i kompleksy łąk,
- kompleksy leśne.

2. Wyraźnie mały jest udział zieleni śródpolnej i przydrożnej. Powszechnie występującą tendencją jest zmiana charakteru ogrodów przydomowych na rzecz jednolitych trawników z gatunkami drzew i krzewów iglastych. Walorem krajobrazu jest brak elementów dysharmonijnych i uporządkowana, skupiona w wytyczonych ciągach zabudowa.

6.2. DOTYCHCZASOWE ZMIANY ŚRODOWISKA I POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI STUDIUM

1. Szczególnie istotne zmiany środowiska w obrębie gminy związane są z eksploatacją surowców mineralnych, z których część stanowi obecnie tereny poeksploatacyjne. Zmiany warunków siedliskowych i krajobrazowych dotyczą zmiany użytkowania poprzez zagospodarowanie związane z nowym zainwestowaniem terenu, jak również w mniejszym stopniu ze zmianami w obrębie już zainwestowanych terenów. Jeszcze mniejsza skala zmian środowiska dotyczy prowadzenia gospodarki rolnej i leśnej.

2. Zmiany w skali regionu dotyczy pogorszenia stanu czystości powietrza, zmiany poziomu wód podziemnych i wzrost ich zanieczyszczenia. Jednocześnie na przestrzeni ostatnich 20-tu lat podejmowane są działania na rzecz poprawy jakości powietrza atmosferycznego i wód powierzchniowych. Stale postępują zmiany dotyczące zubażania walorów przyrodniczo-krajobrazowych, szaty roślinnej, warunków siedliskowych.

3. Na terenie gminy Ząbkowice Śląskie obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Przy braku przyjęcia projektowanego dokumentu zachowane zostaną kierunki zagospodarowania przestrzennego wyznaczone w dokumencie obowiązującym. W przypadku braku realizacji studium tereny podlegać będą zainwestowaniu na cele określone w obowiązujących planach na podstawie dotychczasowego studium. Niewdrożenie opracowywanego studium ograniczy możliwość efektywnego zagospodarowania terenów oraz utrudni spełnienie aktualnych wymogów środowiskowych dotyczących np. proekologicznych rozwiązań.

4. Uwzględniając istniejące zagospodarowanie i funkcjonowanie terenu, uchwalenie projektowanego studium zmieni w sposób istotny stan środowiska oraz wywieraną na nie presję, poprzez takie kierunki rozwoju jak:

- wyznaczenie strefy przemysłowej w Bobolicach,
- wyznaczenie terenów usługowo – przemysłowych na terenach wiejskich,
- rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej (M) na terenach wiejskich,
- likwidację terenów zieleni w mieście Ząbkowice Śląskie na rzecz terenów zainwestowanych,
- budowę drogi ekspresowej – krajowej S8 (dla której obowiązuje decyzja środowiskowa);
- wyznaczenie obszarów, na których dopuszcza się urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW (obowiązuje decyzja środowiskowa dla obszaru w Tarnowie).

Projekt studium w dużym stopniu modyfikuje zagospodarowanie przestrzenne gminy. Nowe studium umożliwi szerszy rozwój usług, przemysłu i osadnictwa, bez naruszania jednak walorów przyrodniczych terenów wiejskich. Nowe inwestycje przede wszystkim uzupełniają istniejące zagospodarowanie oraz wynikają z bieżącego i perspektywicznego zapotrzebowania, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Należy podkreślić, że przebieg drogi S8 został wytyczony w opracowaniach nadrzędnych i wydana została decyzja środowiskowa dla odcinka na terenie gminy Ząbkowice Śląskie. Przesądzona została także budowa farmy fotowoltaicznej w Tarnowie, dla której wydana została decyzja środowiskowa.

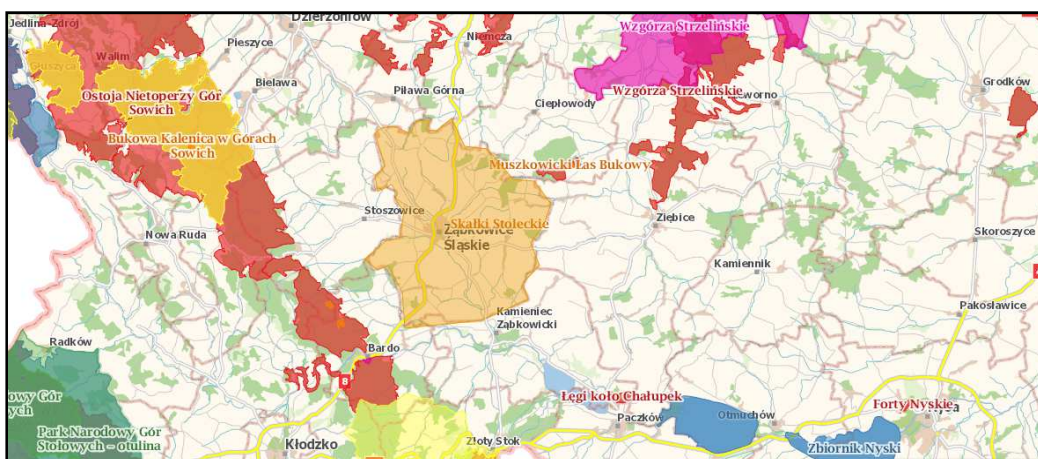
6.3. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE OBSZARU Z JEGO OTOCZENIEM

1. Powiązania ekologiczne - migracje roślin i zwierząt opierają się na systemie terenów przyrodniczo aktywnych, przenikających dany obszar, umożliwiających przyrodnicze powiązania funkcjonalne w płaszczyźnie horyzontalnej. Obszar gminy charakteryzuje bardzo małe zalesienie, brak większych cieków wodnych, mały udział kompleksów łąk, co ogranicza powiązania przyrodnicze. Ciąg obszarów „naturowych” rozpościera się na południowy zachód od gminy Ząbkowice Śląskie.

2. Powiązania klimatyczne obszaru gminy z otoczeniem dotyczą zmian właściwości powietrza pod względem fizycznym: temperatury i wilgotności oraz chemicznym, jako nośnika pierwiastków chemicznych w zależności od przepływu nad określonymi obszarami, modyfikowanych układem zabudowy i zielenią wysoką. Warunki wietrzne terenu w tym rejonie nie modyfikują doliny dużych cieków wodnych lub rozległe kompleksy leśne, w związku z czym są one swobodne i jednolite.

3. Najbliższe obszary chronione, określone w rozdz. 3, art. 13, ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1098 z późn. zm.) położone w promieniu 10 km od obszaru gminy to

- rezerваты: Muszkowicki Las Bukowy – 2,4 km, Cisowa Góra – 4 km, Cisy – 4,5 km;
- parki krajobrazowe: Śnieżnicki Park Krajobrazowy – 9,6 km, otulina – 4,9 km, Park Krajobrazowy Gór Sowich – 9,2 km;
- obszary Chronionego Krajobrazu: Góry Bardzkie i Sowie – 2,3 km, Otmuchowsko – Nyski OChK – 9,6 km;
- zespoły przyrodniczo – krajobrazowe: Obryw Skalny – 3,4 km, Wzgórza Strzelińskie – 7,7 km;
- obszary Natura 2000 specjalne obszary ochrony siedlisk: Muszkowicki Las Bukowy PLH020068 – 0,6 km, Góry Bardzkie PLH020062 – 2,3 km, Wzgórza Niemczańskie PLH020082 – 3,4 km, Ostoja Nietoperzy Gór Sowich PLH020071 – 5,4 km, Przełom Nysy Kłodzkiej koło Morzyszowa PLH020043 – 5,84 km, Wzgórza Strzelińskie PLH020074- 7,06 km, Łęgi koło Chałupek PLH020104 – 9,3 km, Góry Żłote PLH020005, Kopalnie w Żłotym Stoku PLH020005 – 10 km.

Obszary Natura 2000 w otoczeniu gminy Ząbkowice Śląskie [Geoserwis GDOŚ]

6.4. OCHRONA PRAWNA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH I WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH

1. W obszarze gminy formy ochrony stanowią:

- rezerwat Skalki Stoleckie,
- obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórza Niemczańsko – Strzelińskie,

- Natura 2000 specjalny obszar ochrony Skałki Stoleckie PLH020012,
- stanowisko dokumentacyjne – sztolnia Robert w Szklarach,
- pomniki przyrody,
- stanowiska gatunków chronionych roślin i zwierząt, siedliska chronione.

2. Tereny i obiekty podlegające ochronie na podstawie odrębnych przepisów to:

- grunty rolne i leśne,
- lasy, w tym lasy ochronne,
- zadrzewienia,
- udokumentowane złoża surowców mineralnych.

W obszarze gminy nie występują krajobrazy priorytetowe określone w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa.

REZERWAT Skałki Stoleckie

Rezerwat faunistyczny Skałki Stoleckie – zajmuje tereny w nieczynnym kamieniołomie wapienia, na południowym stoku Góry Wapiennej (396 m n.p.m.) koło wsi Stolec. Teren znajduje się w zarządzie Nadleśnictwa Henryków (wydzielenia i, j, k oddział 332A). Został utworzony w celu ochrony najdalej na północ wysuniętego stanowiska występowania czterech gatunków owadów śródziemnomorskich w tym obrostki murówki (pszczoła czarna), budującej gniazda z gliny na skale wapiennej. Na terenie rezerwatu dominują kserotermiczne gatunki roślin z rzadkim rozchodnikiem białym. Plan ochrony rezerwatu zaleca, by ze względu na przekroczenie dopuszczalnej dla tego terenu pojemności turystycznej nie promować jego walorów i ograniczać ilość osób odwiedzających to miejsce.

OChK Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie

Minimalny fragment lasów o pow. 1,57 ha, w północno-wschodniej części gminy, w obrębie Sieroszów, wchodzi w skład Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie, utworzonego Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28.11.2008 r. Jego przeważający obszar, o całkowitej powierzchni 6 180,00 ha położony jest poza terenem gminy Ząbkowice Śląskie, na terenie gmin: Ziębice, Przeworno, Ciepłowody, Niemcza. Zgodnie z § 4 pkt 1 ww. rozporządzenia dla ochrony przed zmianami lub utratą wartości przyrodniczych na Obszarze ChK obowiązują m.in. następujące zakazy:

- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

SOO Natura 2000 Skałki Stoleckie PLH 020012

Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 Skałki Stoleckie PLH 020012 obejmuje rejon Wapiennej Góry koło Stolca. Powierzchnia obszaru wynosi 6,31 ha, w tym część objęta jest

ochroną jako ww. rezerwat przyrody Skałki Stoleckie. Sztolnie na Skałach Stoleckich są jednym z najcenniejszych zimowisk nietoperzy w południowo-zachodniej Polsce, a także znaczącym stanowiskiem tych ssaków w skali całego kraju (maksymalna liczebność 261 osobników, luty 2003). Jest to jedno z największych zimowisk mopka i nocka Natterera w tym regionie. Odnotowano tu 12 gatunków nietoperzy, w tym 4 zamieszczone w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG:

- mopek *Barbastella barbastellus*,
- nocek orzęsiony *Myotis emarginatus*,
- nocek Bechsteina *Myotis bechsteini*,
- nocek duży *Myotis myotis*.

STANOWISKO DOKUMENTACYJNE Sztolnia Robert w Szklarach

Sztolnia Robert w Szklarach, została powołana uchwałą Nr LXXIII/395/2018 Rady Miejskiej w Ząbkowicach Śląskich z dnia 28.09.2018 r. (Dz. U. Woj. Doln. z 2018 r. poz. 4857). Obejmuje nieczynną sztolnię położoną w miejscowości Szklary-Huta na Wzgórzach Strzebińskich z unikatowym na skalę Polski miejscem występowania chryzoprazu oraz złóż rud niklu w zwietrzelinie serpentynitowej na Przedgórzu Sudeckim. Teren o wyjątkowym bogactwie geologicznym, gdzie stwierdzono 81 minerałów, w tym trzy to minerały nowe dla świata nauki poznane właśnie na terenie Szklar. Obecnie jest to chronione stanowisko dokumentacyjne oraz miejsce zimowania licznej kolonii nietoperzy.

POMNIKI PRZYRODY

Na terenie gminy ustanowionych jest 9 pomników przyrody ożywionej, w tym 3 na terenie miasta i 1 pomnik przyrody nieożywionej, o numerach rejestru:

- nr 2398 lipa drobnolistna *Tilia cordata* - aleja 42 drzew, o obwodzie pnia = od 107 do 420 cm - w Ząbkowicach Śląskich, w parku, przy ruinach zamku;
- nr 2399 jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, o obwodzie pnia = 330 cm - w Ząbkowicach Śląskich, na plantach zamkowych;
- nr 2400 miłorząb dwuklapowy *Ginkgo biloba*, o obwodzie pnia = 260 cm – w Stolcu, w parku przypałacowym, ok. 30 m w kierunku południowym od południowej bramy kościoła;
- nr 2401 buk purpurowy *Fagus sylvatica 'Purpurea'* – w Stolcu, w parku, przy drodze, o obwodzie pnia = 470 cm;
- nr 2402 jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* – w Stolcu, w parku, o obwodzie pnia = 515 cm;
- nr 2403 jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* – w Stolcu, w parku, o obwodzie pnia = 445 cm;
- nr 404 lipa szerokolistna *Tilia platyphyllos* - w Stolcu, w parku, o obwodzie pnia = 365 cm;
- nr 2405 cis pospolity *Taxus baccata* – w Stolcu, w parku, o obwodzie pnia = 170 cm;
- nr 2406 cis pospolity *Taxus baccata* – w Stolcu, w parku, o obwodzie pnia = 80 cm;
- nr 2407 topola biała *Populus alba* (prawdopodobnie platan klonolistny), o obwodzie pnia = 222 cm - w Ząbkowicach Śląskich, na dziedzińcu zamkowym;
- nr 2499 „Dębowiec” pokrywa lawowa bazaltu kenozoicznego – koło Szklar, przy lewych dopływach rzeki Krynki.

GATUNKI I SIEDLISKA CHRONIONE

Chronione gatunków roślin i zwierząt podlegają ochronie na podstawie rozdz. 3 art. 13, ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1098 z późn. zm.), rozporządzenia z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409), rozporządzenia z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183), rozporządzenia z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25. poz. 133, z późn. zm.), rozporządzenia z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przed-

miotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j. Dz. U. 2014 r. poz. 1713). Wszystkie płazy i gady, nietoperze i ptaki występujące w Polsce podlegają ochronie gatunkowej.

ZASOBY GLEBOWE

1. Ochronie podlegają grunty rolne i leśne na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1326 z późn. zm.). Na terenie objętym opracowaniem gleby stanowią jeden z podstawowych zasobów przyrodniczych, gdyż przeważający obszar gminy zajmują tereny rolne, w tym ponad 80% grunty klasy I-IV. Stosownie do art. 3 ust. 1 ww. ustawy, ochrona gruntów rolnych i leśnych polega przede wszystkim na ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze i nieleśne. Zgodnie z art. 6 ust. 1 ww. ustawy, na cele nierolnicze i nieleśne można przeznaczać przede wszystkim grunty oznaczone w ewidencji gruntów jako nieużytki, a w razie ich braku – inne grunty o najniższej przydatności produkcyjnej. Grunty rolne klasy V i VI należy traktować jako grunty, które nie są szczególnie chronione.

2. Zgodnie z art. 7 ust. 1. ww. ustawy, przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, wymagającego zgody, o której mowa w ust. 2, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. (ust. 1a: „Przepisu, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się do terenów, dla których miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie sporządza się.”). Zgodnie z ust. 2 cytowanej ustawy, przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne:

- gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I–III – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, z zastrzeżeniem ust. 2a,
- gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa – wymaga uzyskania zgody Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, lub upoważnionej przez niego osoby.

Ograniczanie przeznaczania gruntów na cele nierolnicze i nieleśne, zgodnie z art. 10a ww. ustawy, nie stosuje się do gruntów rolnych położonych w granicach administracyjnych miast.

LASY, W TYM LASY OCHRONNE

1. Lasy podlegają ochronie na podstawie ustawy dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1275 z późn. zm.). Trwale zrównoważona gospodarka leśna to działalność zmierzająca do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i w tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów. Lasy administrowane są przez Nadleśnictwa: Bardo Śląskie, Henryków, Świdnica (168,11 ha).

2. Zasady uznania lasów za lasy szczególnie chronione, zwane „lasami chronionymi” określają przepisy przytoczonej ustawy o lasach. W obszarze gminy występują lasy:

- glebochronne - chronią glebę przed zmywaniem lub wyjąłowieniem, powstrzymują usuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin;
- wodochronne - chronią zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulują stosunki hydrologiczne w zlewni oraz na obszarach wododziałów;
- są trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłu.

3. Zgodnie z art. 16 ust. 1 ww. ustawy Minister właściwy do spraw środowiska, w drodze decyzji, uznaje las za ochronny lub pozbawia go tego charakteru, na wniosek Dyrektora Generalnego, zaopiniowany przez radę gminy – w odniesieniu do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, a zgodnie z ust 1a, Starosta, po uzgodnieniu z właścicielem lasu i po zasięgnięciu opinii rady gminy, w drodze decyzji, uznaje las za ochronny lub pozbawia go tego charakteru – w odniesieniu do pozostałych lasów.

4. Zgodnie z Rozporządzeniem MOŚZNiL z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz Nr 67, poz. 337) wymaga się szczególnej ochrony tych lasów, tak by były one zdolne spełniać funkcje, dla których zostały ustanowione jako ochronne. Lasy takie wymagają szczególnej dbałości o stan zdrowotny i sanitarny, preferowania naturalnego odnawiania lasu, ograniczania regulacji stosunków wodnych, a przede wszystkim prowadzenia wyważonej gospodarki drzewnej.

5. Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1326 z późn. zm.) art. 9, ust. 2, w lasach ochronnych mogą być wznoszone budynki i budowle służące gospodarce leśnej, obronności lub bezpieczeństwu państwa, oznakowaniu nawigacyjnemu, geodezyjnemu, ochronie zdrowia oraz urządzeniom służącym turystyce. Zgodnie z art. 9 ust. 3 ww. ustawy lasy ochronne mogą być przeznaczone na inne cele nieleśne, po uzyskaniu zgody właściwego Organu, tylko w przypadkach uzasadnionych ważnymi względami społecznymi i brakiem innych gruntów.

DRZEWA I KRZEWY

Drzewa i krzewy podlegają ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1098 z późn. zm.). Art. 2 ust. 1 ww. ustawy, mówi, że ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody, krajobrazu, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień. Nie można uszkadzać systemów korzeniowych drzew i krzewów oraz prowadzić cięć korony powyżej 30% korony, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa. Usunięcie drzew i krzewów wymaga uzyskania zezwolenia lub zgłoszenia w trybie art. 83a, 83f ust. 4 ww. ustawy.

UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA SUROWCÓW

1. Ograniczenia dotyczące udokumentowanych złóż surowców wiążą się ze sposobem zagospodarowania umożliwiającym podjęcie eksploatacji i zakazem zabudowy. Zgodnie z art. 125 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1973 z późn. zm.), złoża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu, w tym kopalin towarzyszących. Art. 126 ww. ustawy mówi, że: eksploatację złóż kopaliny prowadzi się w sposób gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopaliny. Podejmujący eksploatację złóż kopaliny lub prowadzący tę eksploatację jest obowiązany przedsięwziąć środki niezbędne do ochrony zasobów złoża, jak również do ochrony powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, sukcesywnie prowadzić rekultywację terenów poeksploatacyjnych oraz przywracać do właściwego stanu inne elementy przyrodnicze.

2. Zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. *Prawo geologiczne i górnicze* (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1420 z późn. zm.) udokumentowane złoża kopalin oraz udokumentowane wody podziemne, w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć, w celu ich ochrony ujawnia się w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego województwa. Ust. 2. art. 95 ww. ustawy mówi, że w terminie do 2 lat od dnia zatwierdzenia dokumentacji geologicznej przez właściwy organ administracji geologicznej obszar udokumentowanego złoża kopaliny (...) obowiązkowo wprowadza się do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

3. Przed przystąpieniem do wydobywania kopaliny, zgodnie z art. 54 ww. ustawy, przedsiębiorca, na podstawie dokumentacji geologicznej oraz warunków określonych w koncesji, sporządza projekt zagospodarowania złoża. Projekt zagospodarowania złoża (art. 26 ust. 1 ww. ustawy) określa wymagania w zakresie racjonalnej gospodarki złożem kopaliny, w szczególności przez kompleksowe i racjonalne wykorzystanie kopaliny głównej i kopalin towarzyszą-

cych, oraz technologii eksploatacji zapewniającej ograniczenie ujemnych wpływów na środowisko.

6.5. JAKOŚĆ ŚRODOWISKA ORAZ JEGO ZAGROŻENIA WRAZ Z IDENTYFIKACJĄ ICH ŹRÓDEŁ

ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest emisja antropogeniczna pochodząca z sektora komunalno-bytowego (emisja powierzchniowa), z komunikacji (emisja liniowa) oraz z działalności przemysłowej (emisja punktowa). Sektor przemysłowy (emisja punktowa) odpowiada za emisje tlenków siarki, tlenków azotu, pyłu PM10, pyłu PM2,5. Duży udział w całkowitej emisji związany jest z ruchem pojazdów. Zanieczyszczenia komunikacyjne w postaci pyłów powstają głównie w wyniku ścierania się opon i nawierzchni dróg oraz hamulców i unosu zanieczyszczeń z powierzchni dróg. Tlenki azotu emitowane są z układów wydechowych pojazdów. Mniejszymi lokalnymi źródłami zanieczyszczeń są indywidualne instalacje, powodujące w sezonie grzewczym zanieczyszczenie powietrza na skutek emisji niskiej. Odpowiadają one statystycznie za przeważającą część emisji benzo(a)pirenu, emisji pyłu PM2,5 oraz emisji pyłu PM10.

ZANIECZYSZCZENIA GRUNTU, WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

1. Grunty w pasie przyulicznym są zanieczyszczone związkami pochodzącymi ze źródeł komunikacyjnych. Do wód podziemnych i powierzchniowych zanieczyszczenia przenikają w większości infiltracyjnie z powierzchni terenu lub wydostają się z nieszczelnych systemów kanalizacyjnych i nieszczelnych szamb na terenach wiejskich.

2. Na terenie gminy występują obszary potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, o których mowa w art. 101d ustawy *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1973 z późn. zm.). Działki o nr ewid. 63/1, 63/2, AM-6, obręb Centrum, przy ul. Dalekiej, o łącznej powierzchni 0,2 ha, objęte są decyzją Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak: WSI.515.1.2020.JS.8 z dnia 13 listopada 2020 r. ustalającą plan remediacji historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi na ww. terenie. Teren ten wpisany jest do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi [art. 101c ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1973 z późn. zm.), prowadzonego przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Posiada status: teren, na którym występuje historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi w trakcie remediacji.

3. Ocena jakości wód powierzchniowych przedstawia się następująco. W ramach monitoringu badane były 2 jednostki należące do dorzecza Odry, Regionu wodnego środkowej Odry: Budzówka i Jadkowa. Obie jednostki oceniono jako wykazujące zły stan wód. O końcowej ocenie stanu wód decyduje najgorzej sklasyfikowany element. Rzeka Budzówka – PKK Budzówka – ujście do Nysy Kłodzkiej – JCWP kod PLRW6000812329, zaliczana jest do silnie, zmienionych i sztucznych części wód, podobnie jak około połowa jednostek województwa dolnośląskiego. Działania zmieniające naturalny przebieg rzek są wynikiem świadomej ingerencji człowieka w środowisko wodne. Ich skutkiem mogą być daleko posunięte zmiany w warunkach bytowania flory i fauny wód. Jednostka była badana tylko w ramach monitoringu operacyjnego w 2017 r. Dla elementów biologicznych jcwp osiągnęła klasę trzecią, elementów fizyko-chemicznych powyżej 2. Jej potencjał ekologiczny oceniono jako umiarkowany. Dla zdecydowanej ilości badanych jcwp woj. dolnośląskiego dominującą sytuacją jest klasa 3 i gorsze, i to zarówno w kategorii elementów biologicznych, jak i fizykochemicznych.

4. Rzeka Jadkowa – PKK Jadkowa – powyżej Ząbkowic – JCWP Budzówka od źródła do Jadkowej kod PLRW60004123229, o statusie wód naturalnych, była badana w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego w 2017 i 2019 r. Dla elementów biologicznych jcwp osiągnęła klasę trzecią, elementów fizyko-chemicznych powyżej 2. Stan ekologiczny oceniono jako słaby, stan chemiczny poniżej dobrego.

KLIMAT AKUSTYCZNY

Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska, charakteryzującym się dużą ilością i różnorodnością źródeł oraz powszechnością występowania. Hałas jest uznawany za czynnik, który w największym stopniu wpływa na jakość warunków zamieszkania i wypoczynku ludzi. Nadmierny hałas może wywoływać niekorzystne zmiany w organizmie człowieka. Powoduje on między innymi zaburzenia snu i wypoczynku, wpływa niekorzystnie na układ nerwowy, utrudnia pracę i naukę, zwiększa podatność na choroby psychiczne. W największym stopniu na klimat akustyczny oddziałuje transport i komunikacja, m.in. ze względu na stale wzrastającą liczbę pojazdów i niezadowalającą jakość dróg. Przez obszar gminy przebiegają drogi o dużym natężeniu ruchu, wzdłuż których występuje pogorszony klimat akustyczny.

PROMIENIOWANIE JONIZUJĄCE I NIJONIZUJĄCE

1. W obszarze gminy głównym źródłem promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego są sieci i urządzenia elektroenergetyczne. Przez obszar gminy przebiegają:

- przesyłowe linie elektroenergetyczne o napięciu 220 kV relacji Świebodzice – Ząbkowice i Ząbkowice Śląskie – Groszowice;
- dystrybucyjne linie elektroenergetyczne o napięciu 110 kV relacji Ząbkowice Śląskie – Ziębice, Ząbkowice Śląskie – Niemcza, Ząbkowice Śląskie – Nowa Ruda, Ząbkowice Śląskie – Szklary, Ząbkowice Śląskie – Topola, Ząbkowice Śląskie – Bardo i Ząbkowice Śląskie – Dzierżoniów.

Przy zachodniej granicy miasta, pomiędzy Olbrachcicami Wielkimi a Tarnowem zlokalizowana jest stacja elektroenergetyczna 220/110 kV „Ząbkowice”.

2. Źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego są powszechnie funkcjonujące stacje bazowe telefonii komórkowej. Ich oddziaływanie nie może powodować ponadnormalnego oddziaływania. Zasięgi występowania pól elektromagnetycznych o wartościach granicznych w otoczeniu stacji bazowych telefonii komórkowych są zależne od mocy doprowadzanej do anten i charakterystyki promieniowania tych anten.

3. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych może mieć negatywny wpływ na życie człowieka i przebieg różnych procesów życiowych. Wystąpić mogą m.in. zaburzenia funkcji ośrodkowego układu nerwowego, układu rozrodczego, hormonalnego i krwionośnego oraz narządów słuchu i wzroku. Obecność pól elektromagnetycznych może mieć również niekorzystny wpływ na rośliny i zwierzęta: u roślin – opóźniony wzrost i zmiany w budowie zewnętrznej, u zwierząt – zaburzenia neurologiczne, zakłócenia wzrostu, żywotności i płodności. Ograniczenia lub sposoby korzystania z obszarów położonych bezpośrednio pod liniami elektromagnetycznymi oraz w ich sąsiedztwie winny być uwzględniane w zagospodarowaniu przestrzennym.

4. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na utrzymaniu poziomów pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych lub na tych poziomach oraz poprzez zmniejszenie poziomów tych pól do wartości dopuszczalnych jeśli zostały przekroczone. Szczegółowe zasady ochrony przed polami elektromagnetycznymi występującymi w otoczeniu linii elektroenergetycznych zostały zapisane w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019 poz. 2448) i w rozporządzeniu Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2020 poz. 258).

5. W obszarze studium nie występują obiekty mogące stanowić radiologiczne zagrożenie dla środowiska.

RYZYKO WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii na terenie opracowania związane jest z drogą krajową nr 8, którą mogą być przewożone materiały niebezpieczne. Nie występują w pobliżu za-

kłady o Dużym Ryzyku, ani o Zwiększonym Ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (wg wykazu WIOŚ 2021).

ZAGROŻENIE POWODZIOWE

W obszarze gminy występuje ryzyko zagrożenia powodzią. Występują:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat);
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 1% (raz na 100 lat);
- granice obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% (raz na 500 lat).

6.6. ISTNIEJĄCY STAN ZAGOSPODAROWANIA

1. Podstawowy układ drogowy tworzą:

- droga krajowa nr 8 Wrocław – Kudowa Zdrój (droga klasy GP);
- drogi wojewódzkie nr 382 i 385 (drogi klasy G);
- drogi powiatowe (drogi klasy Z lub L);
- drogi gminne – obsługujące układy osadnicze i tereny zabudowy na obszarze gminy.

2. W obszarze gminy funkcjonuje linia kolejowa relacji Legnica – Ząbkowice Śląskie – Kamieniec Ząbkowicki. – nr 137 Aktualnie podejmowane są działania na rzecz jej modernizacji. Nieczynna jest natomiast linia kolejowa relacji Dzierżoniów – Bielawa – Srebrna Góra – Ząbkowice nr 318 (na fragmencie o rozebranym torowisku trasa wykorzystana jest jako ścieżka rowerowa) oraz linia kolejowa relacji Ząbkowice – Ciepłowody – Kondratowice nr 320.

3. W obszarze gminy występują szlaki rowerowe, zorganizowane w formie wyodrębnionych dróg, jak też poprzez wyznaczenie pasów ruchu rowerowego w obrębie przekroju drogowego (w jezdni i poza nią), jak też ciągi funkcjonujące spontanicznie. Szlaki rowerowe o znaczeniu ponadlokalnym to:

- Międzynarodowa trasa rowerowa „Trasa EuroVelo 9” (Adriatyk – Bałtyk), numer trasy: EV9/12, numer trasy europejski: R-9 ; na terenie gminy: granica gminy z gm. Kamieniec Ząbkowicki – DW382 – Strąkowa – Ząbkowice Śląskie – przebieg w śladzie nieczynnej linii kolejowej nr 318 – granica gminy z gm. Stoszowice; planowany przebieg: projektowany przebieg na odcinku: granica gminy z gm. Kamieniec Ząbkowicki – DP 3177D – Stolec – Strąkowa – Ząbkowice Śląskie;
- regionalna trasa rowerowa „Trasa Złota”, numer trasy: 707; przebieg na terenie gminy: granica gminy z gm. Kamieniec Ząbkowicki – DW382 – Strąkowa – Ząbkowice Śląskie – Braszowice – DK8 – granica gminy z gm. Bardo; północy przebieg wariantowy, oparty głównie o nieczynne torowisko linii nr 320, na odcinku: granica gminy z gm. Ciepłowody – Szklary (Rakowice) – gm. Ciepłowody – Szklary (wieś) – gm. Ciepłowody – Szklary Huta – Zwrócona – Ząbkowice Śląskie.

4. Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji DELFIN” Sp. z o. o., ul. Rzeczna 2, 57-200 Ząbkowice Śląskie, zaopatruje w wodę prawie wszystkie miejscowości gminy Ząbkowice Śląskie. System zaopatrzenia w wodę oparty jest na pozyskiwaniu jej ze studni głębinowych. Tylko jedno ujęcie wody – Bałka – dla miejscowości Tarnów - jest ujęciem szczelinowym. Z ujęcia wody w Ząbkowicach Śl., zlokalizowanym przy ul. Powstańców Warszawy 5, zaopatrywane są: Ząbkowice Śl., Jaworek, Olbrachcice Wielkie, Koziniec, Bobolice. Ujęcie wody w Olbrachcicach Wielkich jest rezerwowym źródłem zaopatrzenia w wodę, włączonym w ten sam system. Ujęcie wody w Brodziszowie dostarcza wodę do miejscowości: Brodziszów, Zwrócona, Kluczowa. Ujęcie wody w Szklarach to źródło wody dla wsi: Szklary – Huta, Szklary - Wieś. Ujęcie wody w Braszowicach zaopatruje miejscowości: Braszowice, Grochowiska, Pawłowice. Z ujęcia Stolec zaopatrywane są: Stolec, Strąkowa, Sieroszów. Szczeli-

nowe ujęcie wody Bałka w Tarnowie jest źródłem wody dla mieszkańców Tarnowa. Obecnie każdy mieszkaniec zużywa średnio 100 litrów wody. Wydajność studni pozwala jeszcze niemal dwukrotnie zwiększyć jej dostawy (dane PWiK Delfin 2021).

5. Ujęcia wody posiadają aktualne decyzje wydane na pobór wody:

- Decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni w Nysie PGW Wody Polskie z dnia 12.11.2020 r. (znak: WR.ZUZ.4.4210.191.2020.TD) – pozwolenie wodnoprawne na pobór wód podziemnych ze studni 1 i 2z bis i 2d, zlokalizowanych na działkach nr 836/2 i 68/2 obręb **Braszowice**, w ilości $Q_{\max. s.} = 0,003333 \text{ m}^3/\text{s}$ $Q_{\text{sr. d.}} = 180,0 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{dop.r.}} = 65 700,0 \text{ m}^3/\text{rok}$, ważne do 20 września 2030 r. Z ujęcia ujmowane są wody trzeciorzędowe poziomów wodonośnych z zatwierdzonymi zasobami eksploatacyjnymi ujęcia w kat. „B” decyzją nr 220/73 z dnia 28.09.1973 r. w łącznej ilości $32,4 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji 9-24 m dla 2 otworów eksploatacyjnych (przy jednoczesnym poborze z dwóch studni).
- Decyzja nr 38/W/10 z dnia 23.11.2010 r. (znak: WŚR.6223-41/10) Starosty Ząbkowickiego – pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód w zakresie poboru wód ze studni nr 1 i 2 zlokalizowanych na działce nr 195/4 **Brodziszów**, w ilości w ilości $Q_{\text{sr. d.}} = 180,0 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\max h} = 12,5 \text{ m}^3/\text{rok}$, ważne do dnia 31.10.2026 r. Decyzja z dnia 21.06.1994 r. (znak sprawy: OŚ.IV-6210/41/94 ustanawia bezterminowo tereny ochrony bezpośredniej.
- Decyzja nr 44/W/10 z dnia 30.11.2010 r. (znak: WŚR.6223-44/10) Starosty Ząbkowickiego – pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód w zakresie poboru wód ze studni w **Olbrachcicach** (ze studni 1, 2, 3, 4 zlokalizowanych na działce nr 724), w ilości w ilości $Q_{\max h.} = 183,0 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{\text{sr. d.}} = 2200,0 \text{ m}^3/\text{d}$, ważne do dnia 30.11.2025 r. Dla ujęcia obowiązują bezterminowo strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ustalone Decyzją z dnia 17.02.1998 r. Urzędu Wojewódzkiego w Wałbrzychu.
- Decyzja nr 43/W/10 z dnia 30.11.2010 r. (znak: WŚR.6223-45/10) Starosty Ząbkowickiego – pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód w zakresie poboru wód podziemnych ze studni 1, 2, 3 w obrębie **Stolec** (na działce nr 999/3, 999/4, 999/5), w ilości w ilości $Q_{\text{sr. d.}} = 435,0 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\max h.} = 49,0 \text{ m}^3/\text{h}$, ważne do dnia 30.11.2025 r. Dla ujęcia obowiązuje strefa ochrony bezpośredniej ustalona bezterminowo Decyzją z dnia 12.06.1995 r. Urzędu Wojewódzkiego w Wałbrzychu.
- Decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni we Wrocławiu PGW Wody Polskie z dnia 14.09.2021 r. (znak: WR.ZUZ.5.4210.454.2020.SM) – pozwolenie wodnoprawne na pobór podziemnych wód szczelinowych z utworów prekambriu, zasobach $Q = 68,93 \text{ m}^3/\text{h}$, w skład którego wchodzi jedna studnia szybowa zlokalizowana na działce 368/83, obręb **Szklary**, zaopatrująca wsie Szklary i Szklary Huta, w ilości: $Q_{\max/s.} = 0,002778 \text{ m}^3/\text{s}$, $Q_{\max h.} = 10,0 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{\text{sr. d.}} = 150 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{dop./maxr.}} = 54 750,0 \text{ m}^3/\text{rok}$, ważne do 14 września 2051 r. Przedmiotowa studnia zlokalizowana jest na terenie byłego Zakładu Górniczo – Hutniczego „Szklary” i ujmuje wody gromadzące się w masywie serpentynitów Szklar. Zasoby dyspozycyjne ujęcia zostały zatwierdzone decyzją nr 10/76 z dnia 04.06.1976 r. (znak: L.dz.GT.IV-8530-231/76), wydaną przez Urząd Wojewódzki w Wałbrzychu. Dla studni ustanowiona jest strefa ochronna obejmująca teren ochrony bezpośredniej decyzją Dyrektora Zarządu Zlewni we Wrocławiu PGW Wody Polskie z dnia 17.05.2019 r. (znak: WR.ZUZ.5.4100.164.2018.KG).
- Decyzja nr 37/W/10 z dnia 23.11.2010 r. (znak: WŚR.6223-40/10) Starosty Ząbkowickiego – pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód w zakresie poboru wód podziemnych ze studni nr 1 zlokalizowanej na działce nr 405/3 w obrębie **Tarnów**, w ilości w ilości $Q_{\text{sr. d.}} = 134,0 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\max h.} = 10,8 \text{ m}^3/\text{h}$, ważne do dnia 31.10.2025 r. Dla ujęcia obowiązuje bezterminowo strefa ochrony bezpośredniej ustalona Decyzją z dnia 19.04.1994 r. Urzędu Wojewódzkiego w Wałbrzychu (znak: OŚ.IV-6210/2/94).
- Decyzja nr 30/W/09 z dnia 02.06.2009 r. (znak: WŚR.6223-24/09) Starosty Ząbkowickiego – pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód w zakresie

poboru wód podziemnych ze studni przy ul. Powstańców Wielkopolskich w obrębie **Ząbkowice Śląskie** (ze studni nr 1, 2, 3, 4, zlokalizowanych na dz. nr 37 i 39 obręb Osiedle Wschód, gm. Ząbkowice Śląskie), w ilości $Q_{\text{śr. d.}} = 3000,0 \text{ m}^3/\text{d}$, ważne do dnia 31.05.2025 r. Dla ujęcia obowiązują bezterminowo tereny ochrony bezpośredniej i pośredniej ustalone Decyzją z dnia 17.02.1998 r. Urzędu Wojewódzkiego w Wałbrzychu.

6. Długość sieci na terenie gminy Ząbkowice Śląskie liczy ponad 57 km, w tym: sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej ma długość ok. 41 km, sieć kanalizacji sanitarnej tłocznej - ok. 6,9 km, a sieć kanalizacji ogólnospławnej grawitacyjnej ma ok. 9,1 km. System kanalizacyjny doprowadza ścieki komunalne z miasta Ząbkowice Śląskie oraz z miejscowości: Bobolice, Jaworek, Tarnów, Pawłowice i Grochowiska do oczyszczalni ścieków w Ząbkowicach Śląskich, zlokalizowanej w południowej części miasta i obsługiwanej przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „Delfin” Sp. z o.o. Dla oczyszczalni obowiązuje decyzja nr Wśr.6341.127.2016, wydana przez Starostę Ząbkowickiego z dnia 25.01.2017 r., ważna do 31.12.2027 r. Parametry oczyszczalni to: rodzaj oczyszczalni ścieków PUB2, średnia przepustowość - $5500 \text{ m}^3 / \text{h}$, przy maksymalnej godzinowej przepustowości - $275 \text{ m}^3 / \text{h}$. Ścieki komunalne z pozostałych miejscowości są odprowadzane do zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków.

7. W 2021 r. zatwierdzono wieloletni plan modernizacji i rozwoju urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2021-2025 Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Delfin Sp. z o.o. w Ząbkowicach Śląskich. Zapewni on utrzymanie poziomu jakości usług świadczonych przez Spółkę, ochronę zasobów i czystości wód oraz przeciwdziałanie zagrożeniom ochrony środowiska, a co najważniejsze oraz wspomocze dynamicznie rozwijające się budownictwo. Wśród planowanych inwestycji na terenie miejskim znajdują się:

- rozbudowa i wymiana sieci wodociągowej;
- budowa ujęcia wody, modernizacja ujęcia wody;
- rozbudowa, wymiana i naprawa sieci kanalizacyjnej.

Na terenach wiejskich planowana jest:

- rozbudowa i wymiana sieci wodociągowej na terenach wiejskich;
- budowa stacji podnoszenia ciśnienia / zbiorników wodnych w miejscowości Braszowice;
- modernizacja stacji uzdatniania wody w Brodziszowie i w Szklarach Huta;
- modernizacja ujęć wody wraz ze stacją uzdatniania wody w Olbrachcicach Wielkich;
- modernizacja stacji podnoszenia ciśnienia z budową stacji uzdatniania wody w miejscowości Tarnów;
- rozbudowa i naprawa kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich;
- budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Olbrachcice Wielkie i Braszowice.
- -rozbudowa monitoringu ujęć wody, stacji uzdatniania wody i stacji podnoszenia ciśnienia oraz stacji przepompowni ścieków.

8. Odpady wytworzone na terenie gminy nie są składowane na jej terenie. Odpady te wywożone są poza teren gminy przez uprawnione jednostki.

9. Stan zaopatrzenia i stan techniczny sieci elektroenergetycznej oceniany jest jako dobry.

Przez gminę przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne sieci przesyłowej:

- 220 kV relacji Świebodzice — Ząbkowice Śląskie,
- 220 kV relacji Groszowice — Ząbkowice Śląskie oraz sieci dystrybucyjnej 110 kV:
- S-201 relacji Łądek Zdrój — Ząbkowice Śląskie,
- S-293 relacji Ząbkowice Śląskie — Kamienic Ząbkowicki,
- S-208 relacji Ząbkowice Śląskie — Ziębice,
- S-207 relacji Ząbkowice Śląskie — Strzelin,
- S-202 relacji Ząbkowice Śląskie — Przyłęk (planowana przebudowa),

- S-210 relacji Nowa Ruda — Ząbkowice Śląskie,
- LS-211 relacji Ząbkowice Śląskie — Słupiec,
- S-205 relacji Ząbkowice Śląskie — Dzierżoniów (planowana przebudowa),
- LS-200 relacji tor rezerwowi z Ząbkowic Śląskich.

Pomiędzy Olbrachcicami a Tarnowem, przy zachodniej granicy miasta, zlokalizowana jest elektroenergetyczna stacja systemowa 220/110 kV „Ząbkowice”. Rozbudowa systemu uwzględniać będzie zmiany w zagospodarowaniu w obrębie obecnej struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy oraz ich rozwój w zakresie nowych struktur przestrzennych produkcyjno-usługowych i mieszkaniowych.

10. Miasto Ząbkowice Śląskie jest zaopatrywane w gaz sieciowy. Długość sieci wynosi ponad 26 km. Z sieci gazowej korzysta ok. 98,9% ludności miasta. Na obszarze gminy większość wsi korzysta z gazu bezprzewodowego tj. w butlach. Jedynie wsie Jaworek, Olbrachcice Wielkie i Brodziszów posiadają gaz przewodowy. Przez obszar gminy przebiegają gazociąg wysokiego ciśnienia 5,5 MPa relacji Ołtaszyn – Kudowa – Jeleniów oraz gazociągi podwyższonego średniego ciśnienia 1,6 MPa relacji:

- SG Dzierżoniów – SG Piława Górna – SG Brodziszów – SG Zwrócona pętla,
- SG Ziębice,
- SG Ząbkowice 1 ul. Daleka – SG Zwrócona,
- SG Ząbkowice 1, ul. Daleka – linia pS 250,
- Olbrachcice – SG Bardo,
- Olbrachcice – linia pS 250,
- Olbrachcice – SG Ząbkowice 1, ul. Daleka.

Na północ od Ząbkowic Śląskich zlokalizowana jest stacja redukcyjno-pomiarowa I⁰ „Zwrócona” a w północnej części wsi Brodziszów (w sąsiedztwie terenów zainwestowanych) zlokalizowana jest stacja redukcyjno-pomiarowa I⁰ „Brodziszów”. Rozbudowa systemu uwzględniać będzie zmiany w zagospodarowaniu w obrębie obecnej struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy oraz ich rozwój w zakresie nowych struktur przestrzennych produkcyjno-usługowych i mieszkaniowych.

11. Gmina Ząbkowice Śląskie wyposażona jest w systemy telekomunikacyjne stacjonarne (Orange Polska) i ruchome (bezprzewodowe operatorów GSM: Plus, T-Mobile, Orange, Play). Zapewniony jest też dostęp do Internetu. Niezbędna jest rozbudowa systemów infrastruktury telekomunikacyjnej i sieci telekomunikacyjnych, w tym sieci szerokopasmowej, celem zapewnienia powszechnego dostępu do internetu. Zasady lokalizacji obiektów infrastruktury telekomunikacyjnej, w tym instalacji radiokomunikacyjnych wraz z konstrukcją wsporczą – niezbędnej do funkcjonowania łączności publicznej – określają przepisy odrębne.

6.7. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Jako obszar znaczącego oddziaływania należy rozumieć obszar, na którym przewidywana jest lokalizacja przedsięwzięć, których funkcjonowanie może doprowadzić do przekształcenia i zmian w środowisku o charakterze trwałym, różnym poziomie korzyści (korzystne, niekorzystne lub obojętne), dużej skali, natężeniu i zasięgu przestrzennym oraz nieodwracalności zjawiska. Przedsięwzięcia takie określone są w rozporządzeniu z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz. U. 2019 poz. 1893). W obszarze gminy tereny te dotyczyć będą głównie obszarów eksploatacji i planowanych pod zainwestowanie produkcyjne i tereny energii odnawialnej. Tereny te nie zajmą terenów objętych formami ochrony, terenów lasów, terenów cennych przyrodniczo, korytarzy ekologicznych większych cieków wodnych. Z terenów przeznaczonych pod lokalizację farm fotowoltaicznych wyłączono lokalne ciągi ekologiczne cieków wodnych. Pozostałe projektowane tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej i zagrodowej w większości zajmą grunty orne, o mniejszym udziale łąk, bez szczególnych wartości przyrodniczych. Stan środowiska na omówiono szczegółowo w poprzednich rozdziałach.

7. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO I WSKAZANIA PLANISTYCZNE

OKREŚLENIE PRZYDATNOŚCI POSZCZEGÓLNYCH TERENÓW DLA ROZWOJU FUNKCJI UŻYTKOWYCH

1. Obszar opracowania obejmuje teren w części już zainwestowany, o korzystnych uwarunkowaniach ekofizjograficznych dla lokalizacji zabudowy: tereny o niewielkich spadkach, dobrych warunkach gruntowo-wodnych i topoklimatycznych. Predestynuje to obszar gminy do rozwoju funkcji osadniczych, na które powinny być przeznaczone tereny sąsiadujące z istniejącą zabudową. Uzbrojenie i skomunikowanie terenów jest możliwe z istniejących sieci inżynierskich i dróg. Wskazane są działania inwestycyjne, przy zachowaniu reguł wynikających z praktyki dobrego planowania, a w szczególności przy uwzględnieniu wymogu dotrzymania standardów jakości środowiska, ograniczenia konfliktów sąsiedztwa i prawa osób trzecich. Są to tereny przydatne pod zainwestowanie. Na całym obszarze wskazane jest stosowanie niskoemisyjnych źródeł grzewczych.

2. Spadki terenu w obszarze gminy w praktyce nie stanowią ograniczenia dla lokalizacji i realizacji zabudowy. Wydzielić można poniższe strefy różniące się pod względem spadków oraz stwarzanych przez nie ograniczeń dla realizacji zabudowy:

- tereny o spadkach 0 – 2 %, nie stwarzające żadnych ograniczeń i utrudnień dla realizacji zabudowy - przeważające w obszarze opracowania;
- teren o spadkach 2 – 5 %, nie stwarzające większych ograniczeń i utrudnień dla realizacji zabudowy;
- tereny o spadkach powyżej 5 %, stwarzające ograniczenia i utrudnienia dla realizacji zabudowy.

3. Ograniczenia dotyczą ustanowionych obszarów i terenów górniczych. Obszar górniczy to „przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny, podziemnego bezziornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów, podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz prowadzenia robót górniczych niezbędnych do wykonywania koncesji” (art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. 2021, poz. 1420 z późn. zm.)). Część działalności zakładu górniczego, która polega na wydobywaniu kopaliny, po uzyskaniu stosownej koncesji odbywać się może w przestrzeni stanowiącej obszar górniczy. Teren górniczy to „przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego” (art. 6 ust. 1 pkt 15 ww. Ustawy), co oznacza strefę prognozowanego negatywnego oddziaływania zakładu górniczego na środowisko.

4. Dla terenów wzdłuż linii elektroenergetycznych powinien być uwzględniany pas technologiczny, w którym obowiązują ograniczenia w ich użytkowaniu i zagospodarowaniu.

Szerokość pasów technologicznych dla poszczególnych linii wynosi:

- od sieci przesyłowej o napięciu 220 kV o szerokości 50 m (po 25 m od osi linii) i stacji elektroenergetycznej 220 kV / 110 kV „Ząbkowice”,
- od sieci dystrybucyjnej o napięciu 110 kV linii dwutorowej o szerokości 48 m (po 24 m od osi linii),
- od sieci dystrybucyjnej o napięciu 110 kV linii jednorodowej o szerokości 40 m (po 20 m od osi linii).

5. Wzdłuż gazociągów należy przyjmować strefę ochronną / kontrolowaną, w obszarze której zagospodarowanie terenu i lokalizacja obiektów podlegają uzgodnieniu z operatorem sieci, w zakresie zapobiegania negatywnemu wpływowi na trwałość i prawidłowość eksploatacji sieci. Szerokości stref, liczone od poszczególnych gazociągów, powinny wynosić:

- od gazociągu wysokiego ciśnienia DN350 6,3 MPa wraz ze stacją I⁰ Zwrócona – 65 m,
- od gazociągu wysokiego ciśnienia DN300 6,3 MPa – strefa zredukowana do 30 m (w wymiarze 15 m licząc od osi gazociągu),

- od gazociągu podwyższonego średniego ciśnienia DN300 6,3 MPa – 15 m,
- od gazociągów podwyższonego średniego ciśnienia DN250 i DN200 1,6 MPa – 20 m.

OKREŚLENIE OGRANICZEŃ WYNIKAJĄCYCH Z KONIECZNOŚCI OCHRONY ZASOBÓW ŚRODOWISKA

Ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym winny dotyczyć:

- ochrony kompleksów leśnych,
- ochrony terenów zieleni,
- ochrony zbiorowisk łąkowych,
- ochrony drzewostanu i zadrzewień śródpolnych,
- ochrony złóż surowców mineralnych.

Ograniczenia rozwoju przestrzennego wynikające z cech środowiska przyrodniczego dotyczą kompleksów leśnych, łąk i terenów zieleni, które powinny pozostać w dotychczasowym użytkowaniu.

8. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI DOKUMENTU

1. Analiza uwarunkowań przyrodniczych, kulturowych oraz rozwoju społeczno-gospodarczego, pozwoliła na wyodrębnienie zaistniałych dysproporcji i sytuacji konfliktowych jak również wyodrębnienie problemów, które w przeniesieniu na płaszczyznę planowania przestrzennego określają tzw. obszary problemowe. Dotyczą one:

- obszarów zalegania surowców naturalnych oraz ich ewentualnej przyszłej eksploatacji, a obecnego i przyszłego wykorzystania terenu na cele rolnictwa, leśnictwa oraz turystyki i wypoczynku;
- przywodnych obszarów, znajdujących się w strefie zagrożeń powodziowych, wykluczających bądź ograniczających prowadzenie na tych terenach jakiegokolwiek działalności (gospodarczej, mieszkaniowej itp.);
- obszarów działalności gospodarczej i infrastruktury (oczyszczalni ścieków, których funkcjonowanie związane jest z oddziaływaniem na środowiska przyrodnicze oraz z zagrożeniem dla standardów zamieszkiwania;
- obszarów ochrony konserwatorskiej i ochroną krajobrazu kulturowego, a szczególności obszarów wpisanych do rejestru zabytków, objętych strefami ochrony konserwatorskiej, obszarów objętych ochroną krajobrazu kulturowego, stref ochrony wglądów widokowych i ekspozycji oraz rejonów stanowisk i obszarów archeologicznych, w tym objętych parkiem kulturowym - stanowiących o szczególnych wymaganiach dla zagospodarowania i kształtowania zabudowy, prowadzenia działalności i rozwoju;
- ustalonej trasy projektowanej drogi ekspresowej S8, przebiegającej przez kompleksy terenów rolniczych;
- terenów lokalizacji farm wiatrowych, których ustalenie w planach miejscowych jest sprzeczne z obowiązującymi obecnie przepisami odrębnymi.

2. Problemem który dotyczy większości terenów wiejskich jest brak systemu kanalizacyjnego. Tendencją zagospodarowania przestrzennego ostatnich lat jest eliminacja udziału terenów zieleni na rzecz terenów zainwestowanych. Powszechną praktyką jest eliminowanie na terenach zabudowy zieleni wysokiej, szczególnie gatunków liściastych oraz wprowadzanie dużego udziału nawierzchni utwardzonych. W praktyce proces inwestycyjny w pobliżu dojrzałych drzew wiąże się z jego celową eliminacją, poprzez uszkodzenie systemu korzeniowego i cięcie koron. Nie wprowadza się nowych układów zieleni szpalerowej, alejowej i zieleni towarzyszącej na terenach zainwestowanych i planowanych pod zainwestowanie.

3. Na przestrzeni ostatnich lat występuje ekspansja gruntów ornych na terenach dotychczas wykorzystywanych dotychczas jako łąki, względnie pastwiska. Zachowanie użytków zielonych jako podstawowej formy użytkowania w zasięgu dolin, jest zgodne z lokalnymi warunkami i pozwala utrzymać wysoką bioróżnorodność na terenach pozostających w otoczeniu

gruntów ornych. Większość zbiorowisk łąkowych, zwłaszcza wrażliwych na zmiany wilgotnościowe, jak łąki wilgotne, należy do potencjalnie zagrożonych. Zaprzestanie wykaszania lub zmiana sposobu ich użytkowania jest przyczyną zarastania wielu łąk łanami trzcinnika piaskowego *Calamagrostis epigejos*, różnymi gatunkami nawłoci *Solidago sp.* oraz wrotczyem pospolitym *Tanacetum vulgare*. Na łąkach, na których zaprzestano użytkowania, dochodzi do zarastania. Łąki poddawane są też zamierzonym nasadzeniom drzew, co powodując ich zalesianie.

4. Problemem zagospodarowania terenów pod nowe inwestycje na terenach wiejskich jest niedostateczne wyposażenie terenów planowanych pod zainwestowanych w systemy infrastruktury i odwodnienie, wspomagane przez odpowiednie urządzenia techniczne, uzdatniające wody opadowe przed wprowadzeniem ich do kanalizacji zbiorowej;

9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM

1. Nie ustanowiono szczególnych celów ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, które dotyczyłyby obszarów planowanych pod zainwestowanie. Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 Skałki Stołeckie PLH 020012, o pow. 6,31 ha obejmuje rejon Wapiennej Góry koło Stolca. Inne obszary Natura 2000 położone są poza obszarem opracowania (wymienione w rozdz. 6.3.) i nie są z nim funkcjonalnie powiązane. Kierunki studium nie będą miały wpływu na obszary Natura 2000.

2. Z analizy kierunków studium wynika, że jego ustalenia są zgodne z ustaleniami polityki międzynarodowej, wspólnotowej i krajowej, zawartej w stosownych dokumentach i obowiązujących aktach prawnych. Poniżej omówiono cele na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, zawarte w polskich aktach prawnych, istotne z punktu widzenia dokumentu i odniesienie do nich kierunków studium.

ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

1. Zgodnie z art. 85 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1973 z późn. zm.) ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez:

- utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach;
- zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane;
- zmniejszanie i utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej poziomów docelowych albo poziomów celów długoterminowych lub co najmniej na tych poziomach.

ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

1. Najważniejszymi aktami prawnymi regulującymi prowadzenie działań w zakresie odnawialnych źródeł energii są:

- Ustawa o odnawialnych źródłach energii (t.j. Dz. U. 2021 poz. 610 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. *Prawo energetyczne* (t.j. Dz. U. 2021 poz. 716 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (t.j. Dz. U. 2021 poz. 2166).

Istotny wpływ na kierunki rozwoju energetyki odnawialnej w Polsce ma *Polityka energetyczna Polski do 2030 roku*. W dokumencie tym założono m.in. poprawę efektywności energetycznej oraz rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, przy czym zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii ma wynieść: co najmniej 15% do 2020 roku i dalszy wzrost w latach następnych, 10% udział biopaliw transportowych oraz zwiększenie wykorzystania biopaliw II generacji do 2020 roku. *Strategia Rozwoju Energetyki Odnawialnej* (przyjęta przez Sejm RP 23.08.2001 r.), wskazuje, że zwiększenie udziału

energii ze źródeł odnawialnych w bilansie paliwowo-energetycznym kraju powinno wynieść 14% w 2020 r. w strukturze zużycia nośników pierwotnych.

2. Kierunki studium dopuszczają obszary rozmieszczenia urządzeń i instalacji wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW – tj. zespoły ogniw fotowoltaicznych, jako urządzeń wykorzystujących energię promieniowania słonecznego do produkcji energii elektrycznej. Jako główne obszary lokalizacji ogniw fotowoltaicznych – stanowiących urządzenia i instalacje wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW – wskazuje się tereny położone w obrębach: Kluczowa, Koziniec, Brodziszów, Zwrócona, Strąkowa, Pawłowice, Tarnów i Braszowice – na terenach rolniczych (oznaczonych symbolem R), niezabudowanych i położonych poza układami osadniczymi poszczególnych wsi. Dodatkowo pod lokalizację ogniw fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 500 kW dopuszcza się tereny produkcyjno-usługowe (PU). Dla wyżej wymienionych instalacji określono jednocześnie granice stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW. Granice lokalizacji ogniw fotowoltaicznych (obszaru ich rozmieszczenia) są równoznaczne z granicą stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW. Granice terenów lokalizacji ogniw fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 500 kW, a także ich strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu oznaczono na rysunku studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ząbkowice Śląskie”.

3. W zakresie zapewnienia warunków rozwoju infrastruktury energetycznej oraz racjonalnego rozwoju energetyki opartej na oze przy wykorzystaniu naturalnych uwarunkowań regionu, studium przewiduje:

- Wykonanie i uwzględnienie bilansu energetycznego, zawierających analizę potrzeb transportowych użytkowników terenów oraz lokalnych warunków dla rozwoju oze, przy planowaniu rozwoju przestrzennego gmin.
- Zastosowanie zapisów w lokalnych opracowaniach planistycznych wskazujących wykorzystanie oze oraz gazu ziemnego jako podstawowego paliwa do zasilania urządzeń wytwarzających energię ciepłą, szczególnie w zakresie rozwiązań indywidualnych i grupowych.
- Dążenie do wyposażenia w sieć gazową, umożliwiającą wykorzystanie gazu ziemnego do celów grzewczych, wszystkich terenów zabudowanych, w szczególności w jednostkach osadniczych powyżej 0,5 tys. Mieszkańców (w przypadku braku możliwości technicznych lub dostępu stosować zasilanie instalacją skroplonego gazu lub gaz płynny).
- Dążenie do transformacji systemów zaopatrzenia w ciepło (scentralizowane lub grupowe systemy grzewcze, wykorzystanie oze lub urządzeń zasilanych paliwem gazowym/ ciekłym).
- Wspieranie rozwoju oze, szczególnie na obszarach przekroczeń dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń.

GOSPODARKA WODNA, OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH

1. W ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. 2021 poz. 2233 z późn. zm.) celem ochrony wód jest możliwość osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych oraz obszarów chronionych określonych w ustawie, a także poprawa jakości wód oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych. Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. *o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* (t.j. Dz. U. 2020 poz. 2028) określa zasady i warunki zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zbiorowego odprowadzania ścieków.

2. Odprowadzanie ścieków w sposób indywidualny do zbiorników bezodpływowych, które dominują na terenach wiejskich nie gwarantuje spełnienia tych wymagań. Bardziej skuteczne jest rozwiązanie w postaci przydomowych oczyszczalni ścieków bytowych. Gwarancją realizacji właściwej gospodarki ściekowej zapewnia odprowadzenie ścieków do gminnych systemów kanalizacyjnych. Ze względów formalno-prawnych, jak i ograniczeń funkcjonalnych nie ma możliwości spełnienia tego wymogu na większości terenów wiejskich.

GOSPODARKA ODPADAMI

1. Problematykę gospodarki odpadami traktują ustawy:

- ustawa z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (t.j. Dz. U. 2021 poz. 888 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (t.j. Dz. U. 2021 poz. 779 z późn. zm.).

2. Odpady z terenu gminy wywożone są poza teren gminy. Zasady lokalizowania miejsc wstępnego magazynowania odpadów (czasowego gromadzenia odpadów stałych) na działkach budowlanych określają przepisy odrębne.

OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU

1. Głównym aktem prawnym regulującym sprawy ochrony przyrody i krajobrazu jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1098 z późn. zm.). Podstawę europejskiego systemu ochrony przyrody Natura 2000 stanowią:

- Dyrektywa Ptasia – dyrektywa 2009/147/WE z 30 listopada 2009 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
- Dyrektywa siedliskowa, dyrektywa habitatowa – Dyrektywa 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, zmieniona dyrektywą 97/62/EWG, będąca elementem prawa Unii Europejskiej.

Wymagania tych dyrektyw zawarte zostały w ww. ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*. Na obszarach Natura 2000 należy zachować właściwy stan ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony.

2. Kierunki studium uwzględniają występujące formy ochrony, w tym Natura 2000 specjalny obszar ochrony Skalki Stołeczkie PLH020012. Kierunki studium dają podstawę do ochrony istniejących zespołów zieleni i terenów o wartości przyrodniczej na terenach wiejskich. W obszarze miasta system zieleni ulegnie uszczupleniu.

OCHRONA PRZED HAŁASEM

Wymagania odnoszące się do problematyki ochrony przed hałasem zostały wprowadzone do polskiego prawa poprzez ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1973 z późn. zm.). Dla terenów o różnych funkcjach obowiązują standardy akustyczne – obowiązek dotrzymania dopuszczalnego poziomu hałasu zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

DEGRADACJA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB

1. Zagadnienia z zakresu ochrony gleb określa ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. 2021 r., poz. 1973 z późn. zm.). Ustawa stanowi, że ochrona powierzchni ziemi polega na zapewnieniu jak najlepszej jej jakości, w szczególności poprzez:

- racjonalne gospodarowanie,
- zachowanie wartości przyrodniczych,
- zachowanie możliwości produkcyjnego wykorzystania,
- ograniczanie zmian naturalnego ukształtowania,
- utrzymanie jakości gleby i ziemi powyżej lub co najmniej na poziomie wymaganych standardów,
- zachowanie wartości kulturowych, z uwzględnieniem archeologicznych dóbr kultury.

2. Nieodwracalne degradacja powierzchni ziemi i gleb nastąpi na terenach eksploatacji surowców, terenach produkcyjno – usługowych, terenach produkcyjno - usługowych. Racjonalne gospodarowanie zapewnia przeznaczenie pod zabudowę terenów, stanowiących kontynuację istniejącego układu zabudowy. Planowane tereny będą obsługiwane głównie z istniejących dróg. Tereny lasów pozostaną niezainwestowane.

10. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

10.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCE Z PROJEKTOWANEGO PRZEZNACZENIA TERENU I OCENA ODDZIAŁYWAŃ

1. Jako obszar znaczącego oddziaływania należy rozumieć obszar, na którym przewidywana jest lokalizacja przedsięwzięć, których funkcjonowanie może doprowadzić do przekształcenia i zmian w środowisku o charakterze trwałym, różnym poziomie korzyści (korzystne, niekorzystne lub obojętne), o dużej skali, natężeniu i zasięgu przestrzennym oraz nieodwracalności zjawiska. Kierunki zagospodarowania i powierzchnie terenów decydują o tym, że mogą się pojawić przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określone w § 3 ust. 1 rozporządzenia z dnia 26 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1893) m.in. takie jak:

- tereny eksploatacji,
- instalacje przemysłowe i infrastrukturalne;
- instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne, z wyłączeniem radiolinii, emitujące pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0,03 MHz do 300 000 MHz;
- zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi, lub magazynowa, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 1 ha (§ 3 ust. 1 pkt 54 rozporządzenia);
- tereny zespołu ogniw fotowoltaicznych w Tarnowie (posiada decyzję środowiskową).
- zabudowa mieszkaniowa wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą o powierzchni nie mniejszej niż 4 ha;
- zabudowa usługowa o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 4 ha;
- droga S8 (posiada decyzję środowiskową).

2. Możliwe zagrożenia środowiska przez wydobywanie i przeróbkę kopaliny to:

- z wydobycia: zapylenie, hałas,
- z przeróbki surowca: hałas, zapylenie.

Jednym z większych zakładów wydobywczych jest kopalnia Braszowice. Eksploatacja złoża Braszowice obejmuje: obszar gospodarki leśnej 24.800 ha, tereny kopalniane 18.100 ha, Inne 1.100 ha, obszar gospodarki rolnej 0.100 ha.

3. Oddziaływania krótkoterminowe dotyczyć będą głównie emisji hałasu i zanieczyszczeń do atmosfery w fazie budowy obiektów. Oddziaływania długoterminowe dotyczyć będą zmiany pokrycia terenu, zmniejszenia powierzchni terenów biologicznie czynnych. Szkody wynikające z realizacji kierunków studium określone szkody kumulacyjne, przy których niekorzystny efekt ujawnia się dopiero po długotrwałym czasie działania bodźców, mogą dotyczyć terenów produkcyjno-przemysłowych w północnej części miasta Ząbkowice Śląskie i przylegających do nich terenów aktywności gospodarczej w Bobolicach.

ODDZIAŁYWANIE DROGI S8

1. Planowana inwestycja – droga ekspresowa S8 spowoduje: poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz zwiększenie komfortu jazdy, odciążenie istniejących odcinków dróg krajowych od ruchu tranzytowego, ograniczenie dostępności do drogi. Ponadto nastąpi, zmniejszenie ryzyka wypadku, zmniejszenie czasu podróży, poprawa komfortu jazdy i poczucia

bezpieczeństwa wśród użytkowników ze względu na parametry techniczne nowo projektowanej drogi oraz zastosowane urządzenia infrastruktury drogowej oraz zapewnienie bezpiecznych manewrów wyprzedzania poprzez przekrój dwujezdniowy, dwupasowy.

2. Oddziaływanie przedsięwzięcia w fazie realizacji będzie krótkotrwałe i ograniczy się do najbliższego otoczenia inwestycji. Emisje nie powinny wykroczyć poza standardy jakości środowiska. Faza realizacji spowoduje: emisję zanieczyszczeń powietrza, hałasu, ścieków; powstawanie odpadów. Podczas prowadzenia prac budowlanych nastąpi zwiększona emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Wśród głównych czynników mających wpływ na emisje należy wymienić: spaliny pochodzące z pracujących maszyn i środków transportu, pył powstający przy pracy maszyn i urządzeń wykonujących roboty ziemne oraz substancje odorotwórcze, których emisja związana jest z układaniem mas bitumicznych. Wymienione powyżej czynniki będą miały charakter krótkotrwały. Nie spowodują one trwałych zmian w środowisku atmosferycznym i zakończą się wraz z chwilą zakończenia realizacji inwestycji. Podczas prowadzonych robót wystąpią niekorzystne zjawiska hałasowe związane z pracą ciężkich maszyn oraz przemieszczaniem się samochodów o dużym tonażu. Ciężki sprzęt budowlany może być w bezpośrednim jego pobliżu źródłem dźwięku o wysokim poziomie. Samochody transportujące maszyny i urządzenia oraz materiały budowlane generują hałas o poziomie większym niż dopuszczalny dla terenów podlegających ochronie akustycznej. Hałas emitowany w trakcie prowadzenia prac będzie hałasem okresowym, charakteryzować go będzie duża dynamika zmian i odwracalność (zanik bezpośrednio po zakończeniu robót).

3. Prace związane z planowanym przedsięwzięciem mogą mieć negatywne oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne. Wiąże się to przede wszystkim z możliwością: zmiany warunków hydrograficznych w otoczeniu budowanej drogi; czasowego obniżenia poziomu wód gruntowych; zanieczyszczenia wód substancjami chemicznymi (w szczególności ropopochodnymi) wyciekającymi z maszyn, np. w wyniku awarii; bezpośredniego przedostania się substancji niebezpiecznych do naturalnych cieków, w trakcie prowadzenia robót na obiektach mostowych; zanieczyszczenia wód ściekami bytowo-gospodarczymi z zaplecza budowy. Spośród wymienionych przyczyn oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne na szczególną uwagę zasługują zanieczyszczenia wód substancjami chemicznymi zwłaszcza ropopochodnymi, które mogą powstać przy wyciekach z maszyn i urządzeń stosowanych przy pracach związanych z budową dróg.

4. Oddziaływanie inwestycji w fazie eksploatacji spowoduje: emisję zanieczyszczeń powietrza, hałasu, ścieków, powstawanie odpadów. Podstawowymi zanieczyszczeniami charakterystycznymi dla komunikacji samochodowej są: tlenki azotu, pary ołowiu, tlenki siarki oraz węglowodory. Prawdopodobne będą przekroczenia stężenia zawiesiny ogólnej w spływach deszczowych z analizowanej drogi. Na etapie eksploatacji w zakresie oddziaływania na klimat akustyczny emisja hałasu w porze dnia nie przekroczy dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach chronionych akustycznie. W zasięgu hałasu większego niż dopuszczalny nie znajdzie się istniejąca zabudowa. Na terenie gminy Ząbkowice Śląskie droga S8 biegnie przez tereny niezabudowane, które nie podlegają ochronie akustycznej. Najbliżej drogi S8, t.j. w odległości około 30 m została usytuowana projektowana zabudowa mieszkaniowa (M) w miejscowości Ząbkowice Śląskie, przy ul. Ziębickiej (działki nr 16 i 17 obręb Sadlno). Po między drogą ekspresową, a zabudową wydzielono pas zieleni o szerokości około 35 m, co jest minimalnym środkiem dla ograniczenia uciążliwości i uniknięcia sytuacji konfliktogenych.

Na terenach wiejskich zabudowa mieszkaniowa zlokalizowana najbliżej drogi S8 to:

- projektowana zabudowa mieszkaniowa wsi Jaworek – 240 m,
- istniejąca zabudowa w Braszowicach – 250 m,
- projektowana zabudowa w Grochowiskach – 170 m,
- projektowana zabudowa w Pawłowicach – 120 m.

5. W szerszym aspekcie przedsięwzięcie poprawi warunki w zakresie zanieczyszczenia powietrza, powierzchni ziemi, wód, uciążliwości hałasu, wyeliminowania zagrożeń dla ludzi w obszarze miasta Ząbkowice Śląskie.

6. Ze względu na fakt, że planowane przedsięwzięcie realizowane będzie w znacznej odległości od granic kraju nie wystąpi transgraniczne oddziaływanie na środowisko. Na terenie gminy przedmiotowe przedsięwzięcie nie będzie oddziaływać na obszary Natura 2000.

ODDZIAŁYWANIE URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 500 KW

1. W projekcie studium wyznaczono duże powierzchniowo obszary, na których dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł o mocy przekraczającej 500 kW – farm fotowoltaicznych w obrębach: Pawłowice, Strąkowa, Stolec, Braszowice, Tarnów, Olbrachcice Wielkie, Zwrócona, Koziniec, Szklary, Kluczowa, Brodziszów. Tereny te położone są poza regionalnymi i międzynarodowymi korytarzami ekologicznymi, w tym korytarzami ekologicznymi cieków wodnych. Z terenów tych wyłączono lokalne ciągi ekologiczne cieków wodnych, m.in.:

- w obrębie Strąkowa w pobliżu cieków wodnych Budzówka i Grabnik;
- w obrębie Zwrócona przy cieku Trzemeszna;
- w obrębie Kluczowa w sąsiedztwie rzeki Ślęzy.

W ramach prac nad suikz, z terenów farm fotowoltaicznych wyłączono ciągi ekologiczne cieków wodnych, jak również wydzielono mniejsze powierzchnie planowanych inwestycji, co zapewni ciągłość ekologiczną i możliwość przemieszczania się zwierząt.

2. W świetle aktualnych przepisów odrębnych dotyczących inwestycji w zakresie elektrowni wiatrowych wykluczona jest możliwość ich realizacji na warunkach określonych w planach miejscowych – wobec wymogu dostosowania maksymalnej wysokości elektrowni wiatrowych (łopaty wirnika) do dziesięciokrotnej odległości od budynku mieszkalnego. Jak wykazano już w rozdz. 2.2. ustalenia obowiązujących planów muszą być przetransponowane do studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 27.03.2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz. U. 2022 poz. 503), który gwarantuje ochronę prawną. Jeżeli uchwalenie lub zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyczyni się do tego, że użytkowanie danej nieruchomości lub jej części, tak jak do tej pory stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, właściciel lub użytkownik wieczysty ma prawo żądać od gminy odszkodowania za poniesioną rzeczywistą szkodę bądź wykupienia nieruchomości lub jej części. W praktyce, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi lokalizacja elektrowni wiatrowych na tych terenach jest praktycznie niemożliwa.

3. Tereny lokalizacji urządzeń odnawialnych wraz z ich otoczeniem należy określić jako zróżnicowane, tym niemniej przeciętne pod względem walorów awifaunistycznych. Tereny te nie są związane funkcjonalnie z wyznaczoną i planowaną do wyznaczenia siecią obszarów Natura 2000, tj. nie pełnią dla tych refugium żadnej możliwej do wykazania roli. Brak dostępnych opracowań, które wskazywałyby, że tereny te pod względem ornitologicznym wybijają się na tle np. powiatu ząbkowickiego. Prawdopodobnie bytują tu gatunki ptaków w liczebnościach nie wykraczających ponad przeciętność. Nie odnaleziono materiałów źródłowych pozwalających stwierdzić, aby oceniane powierzchnie leżały na trasie intensywnych i regularnych przemieszczeń krótkodystansowych i długodystansowych gatunków ptaków zaliczanych do pełnopłetwych, brodzących, blaszkodziobych, szponiastych, żurawiowych i siewkowych, a także dużych stad wróblowych zaliczanych do łuszczaków, krukowatych. Tereny farm fotowoltaicznych są oddalone od większych cieków i zbiorników wodnych. Można założyć, że w obrębie wyznaczonych terenów nie występują miejsca cenne, często i intensywnie wykorzystywane przez ptaki, które bytują w obrębie lokalnych zadrzewień, lasów i szpalerów drzew i krzewów. W obrębie planowanych farm fotowoltaicznych nie występują lasy i szpale-

ry drzew. Lokalne zadrzewienia występują natomiast sporadycznie - wyraźnie mały jest udział zieleni śródpolnej i przydrożnej na terenie całej gminy.

4. Realizacja farm słonecznych jest obarczona potencjalnym ryzykiem stworzenia zagrożeń dla ptaków, tak lęgowych, migrujących, kocujących i zimujących. W granicach terenów planowanych pod inwestycje teoretycznie mogą wystąpić następujące problemy:

- utrata lub niekorzystne przekształcenie miejsc gniazdowania wskutek zniszczenia siedlisk;
- działanie odstrasżające związane z obecnością człowieka w sąsiedztwie tych miejsc, a związane z pracą ludzi na etapie budowy i/lub funkcjonowania farmy;
- zmniejszenie areału żerowiskowego poprzez wyłączenie z możliwości użytkowania (żerowania) części powierzchni dotychczas użytkowanych przez ptaki;
- niszczenia miejsc gniazdowania oraz jaj, a także zabijania młodych w związku z wycinaniem zadrzewień i zakrzaczeń;
- zmianę zachowań żerowych i migracyjnych ze względu na odejście z preferowanego miejsca żerowania ptaków o małych możliwościach akomodacyjnych;
- bezpośrednie zranienia lub śmierć ptaków podczas prac budowlanych;
- większe narażenie na drapieżnictwo;
- porażenia prądem z naziemnymi liniami energetycznymi;
- ograniczenie miejsc przystankowych na przelotach;
- ingerowanie w korytarze migracyjne, wskutek powstawania wielkoprzestrzennych barier;
- (wyłączenie dużych powierzchni gruntów na ważnych dla ptaków obszarach);
- ujednoczenie struktury krajobrazu, zniszczenie siedlisk marginalnych (miedze, oczka, śródpolne zakrzewienia i aleje drzew);
- zubożenie awifauny przez powstające „monokultury”;
- zmniejszenie dostępności terenu dla pewnych gatunków ptaków z powodu zaniechania użytkowania rolniczego.

Na negatywne oddziaływanie mogą być narażone nietoperze w przypadku w przypadku lokalizacji elektrowni w pobliżu ich kryjówek. Każde z tych oddziaływań oraz kilka z nich łącznie może być powodem wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania.

5. Tereny rolnicze, na których dopuszcza się urządzenia energii odnawialnej mogą stanowić miejsce występowania innych grup zwierząt (m.in. dużych ssaków), ich bazę żerowiskową oraz trasy ich migracji. Realizacja farm fotowoltaicznych wiązać się będzie z zabudową i ogrodzeniem dużych powierzchni terenu. Zatem realizacja ww. ustaleń projektu studium może wpłynąć zarówno na uszczuplenie miejsc żerowania wielu gatunków, jak i stworzyć trudną do ominięcia barierę ekologiczną. Ze względu na skalę planowanych farm fotowoltaicznych mogą one również wpływać negatywnie na walory krajobrazowe terenu. Wyznaczenie znacznych obszarowo terenów z przeznaczeniem pod lokalizację ogniw fotowoltaicznych w bliskim sąsiedztwie terenów mieszkaniowych może być konfliktogenne. Taka lokalizacja może budzić wiele kontrowersji wśród okolicznych mieszkańców. Przepisy nie określają natomiast, jaka powinna być odległość mikro elektrowni od różnego typu zabudowań. Najgłośniejszym elementem instalacji jest inwerter stąd zaleca się budować farmy fotowoltaiczne w odległości minimum 50 metrów od zabudowy mieszkalnej. W przypadku terenów wyeksponowanych krajobrazowo wskazane jest stosowanie izolacyjnych ciągów zieleni wysokiej.

7. Istotne jest, że w studium dopuszcza się możliwość zmniejszenia w planie miejscowym granic terenów pod lokalizację ogniw fotowoltaicznych w stosunku do określonego w studium ich dopuszczalnego rozmieszczenia, łącznie ze zmniejszeniem zasięgu stref ochronnych. Emisje do środowiska, w wyniku funkcjonowania urządzeń i instalacji wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW, nie mogą przekroczyć poza granicę strefy ochronnej standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych, w tym natężenie pola elektrycznego i magnetycznego.

W odniesieniu do obszarów, na których dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł o mocy przekraczającej 500 kW wprowadzono następujące zmiany w projekcie studium:

- podzielono wnioskowane tereny na mniejsze obszary;
- wykluczono z nich tereny źródłiskowe rzeki Ślęzy, ciągi ekologiczne cieków wodnych od rzeki Budzówka oraz ciągi ekologiczne o znaczeniu lokalnym;
- pozostawiono wolną strefę ekotonową od kompleksów leśnych;
- „odsunięto” obszary ogniw fotowoltaicznych od zabudowy mieszkaniowej o około 50 m.

Na etapie prac nad projektem studium zweryfikowano obszary ogniw fotowoltaicznych w następującym, m.in., w zakresie:

- w Pawłowicach obszar ogniw fotowoltaicznych oddalony jest od zabudowań na odległość 50 m, został podzielony na 2 mniejsze obszary;
- obręb Grochowiska – zmniejszono powierzchnię o kilkadziesiąt ha do pow. ok. 80 ha, z ominięciem cieków wodnych;
- w Kluczowej obszar ogniw fotowoltaicznych odsunięto od lasu, od terenów źródłiskowych Ślęzy i mniejszych cieków wodnych, wnioskowany teren podzielono na 2 mniejsze obszary o powierzchni 48,6 ha i pow. 787,2 ha;
- obręb Strąkowa – zmniejszenie terenów i odsunięcie od cieków wodnych.

8. Etap realizacji inwestycji będzie wiązał się z emisją zanieczyszczeń gazowych i uciążliwości hałasu, które będą krótkookresowe i ustąpią po zakończeniu jego realizacji. Na etapie eksploatacji przedsięwzięć nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Funkcjonowanie elektrowni nie będzie generować zanieczyszczeń do powietrza, nie powinno powodować ponadnormatywnej emisji hałasu oraz pola elektromagnetycznego. Nie przewiduje się przekroczenia standardów jakości środowiska. Inwestycje nie będą negatywnie wpływać na lokalne warunki gruntowo-wodne, na zmiany klimatu. Obszary oze są oddalone od najbliższych terenów chronionych akustycznie. Uwzględniając rodzaj terenów wymagających ochrony przed hałasem, natężenie i strukturę ruchu nie przewiduje się przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach podlegających ochronie akustycznej.

9. Obszary z dopuszczeniem oze zlokalizowane są na terenach rolnych, z przewagą gruntów ornych, przekształconych antropogenicznie, uprawianych dotychczas mało wymagającymi nasadzeniami i zasiewami, o niskiej bioróżnorodności. W ich zasięgu nie występują obszary górskie, obszary leśne, obszary przylegające do większych cieków i zbiorników wodnych. Nie występują obszary wodno-błotne; strefy ochronne ujęć wód; obszary o krajobrazie mającym znaczenie historyczne lub kulturowe; obszary uzdrowiskowe i ochrony uzdrowiskowej. W zasięgu znaczącego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia nie znajdują się korytarze ekologiczne. Tereny są oddalone od obszarów Natura 2000. Nie przewiduje się jakiegokolwiek negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na obszary Natura 2000, w związku z czym przedmiotowe przedsięwzięcie nie będzie stanowić zagrożenia dla integralności i spójności oraz prawidłowego funkcjonowania tych obszarów.

10. Przy zastosowaniu warunków odpowiednich wymagań i zaleceń dla zminimalizowania oddziaływania na środowisko przyrodnicze, dopuszczone przedsięwzięcia nie powinny znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko przyrodnicze, różnorodność biologiczną oraz walory krajobrazowe. Realizacja inwestycji nie spowoduje znacząco negatywnego wpływu na gatunki chronione fauny, ponieważ nie dojdzie, m.in. do zniszczenia ich udokumentowanych siedlisk, naruszenia szlaków migracyjnych oraz zubożenia bazy żerowej. W sąsiedztwie wyznaczonych obszarów znajdują się liczne tereny cenne przyrodniczo, związane z ciekami wodnymi i kompleksami leśnymi dogodne do występowania (m.in. żerowania, gniazdowania, schronienia) stwierdzonych podczas inwentaryzacji gatunków.

10.2. OCENA ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Wyniki oceny siły i kierunku oddziaływań na środowisko, będących skutkami realizacji ustaleń przedmiotowego dokumentu przedstawiono w poniższej tabeli. Poniżej przedstawiono zestawienie, w którym zawarto syntetyczną ocenę potencjalnych środowiskowych skutków realizacji ustaleń studium ze względu na sposób oddziaływania.

Tabela. Rodzaje oddziaływań

Korzystne	Wykorzystanie źródeł energii odnawialnej. Dostosowanie do aktualnych wymogów prawnych. Ochrona wartości zabytkowych. Ochrona zbiorowisk łąkowych i ciągów ekologicznych cieków wodnych.
Szkodliwe	Przekształcenia powierzchni ziemi. Zniszczenie pokrywy roślinnej i siedlisk fauny. Emisje hałasu i zanieczyszczeń komunikacyjnych, gazów i pyłów, wytwarzanie ścieków i odpadów. Pobór wody. Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej. Zmiany krajobrazu.
Bezpośrednie	Przekształcenia powierzchni ziemi na terenach nowych inwestycji. Zniszczenie pokrywy roślinnej i siedlisk fauny.
Pośrednie	Wzrost natężenia ruchu komunikacyjnego.
Krótkoterminowe	Emisja hałasu i zanieczyszczeń do atmosfery oraz powstanie odpadów, lokalizacja obiektów i infrastruktury tymczasowej w fazie budowy obiektów.
Długoterminowe	Przekształcenie powierzchni ziemi. Emisje hałasu i zanieczyszczeń, powstanie odpadów i ścieków.
Stałe	Przekształcenie powierzchni ziemi, w tym likwidacja warstwy glebowej. Likwidacja istniejącej szaty roślinnej.
Odwracalne	Emisje hałasu i zanieczyszczeń
Nieodwracalne	Przekształcenie powierzchni ziemi. Zniszczenie pokrywy roślinnej i siedlisk fauny.

10.3. PRZEWIDYWANE SKUTKI REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM DLA POSZCZEGÓLNYCH KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA

Uwzględniając aktualny stan zagospodarowania terenu opracowania oraz jego wrażliwość na antropopresję, przedstawiono opis spodziewanych skutków realizacji dopuszczonych projektem planu działań dla poszczególnych komponentów środowiska, zakładając pełną realizację ustaleń planu.

PRZEKSZTAŁCENIA NATURALNEGO UKSZTAŁTOWANIA TERENU I POWIERZCHNI ZIEMI

Znaczące zmiany rzeźby terenu wiązać się będą z eksploatacją surowców w obrębie ustalonych obszarów górniczych. Na „nowych” terenach produkcyjno-usługowych o dużej powierzchni zmiany rzeźby terenu wiązać się będą z ich udostępnieniem pod obiekty wielokubaturowe. Na pozostałych terenach nie wystąpią znaczące zmiany rzeźby terenu – obszar studium stanowi teren przeważnie o niewielkich spadkach terenu. a planowane zainwestowanie to głównie zabudowa mieszkaniowo-usługowa, usługowa, jednorodzinna. Udostępnienie terenów wiązać się będzie z pracami ziemnymi, głównie w fazie budowy obiektów kubaturowych, komunikacji wewnętrznej i instalacji infrastruktury technicznej.

ZANIECZYSZCZENIA WÓD, GLEBY LUB ZIEMI

Źródłami zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb i ziemi mogą być instalacje odprowadzenia ścieków i zbiorniki bezodpływowe oraz tereny komunikacji wewnętrznej, instalacje zakładów przemysłowych i obiektów produkcji rolnej, tereny eksploatacji.

WPROWADZANIE GAZÓW LUB PYŁÓW DO POWIETRZA

Emisja zanieczyszczeń do atmosfery powstanie ze względu na potrzebę ogrzewania obiektów oraz obsługę komunikacyjną planowanych terenów. Będzie ona związana głównie z lokalizacją nowych obiektów usługowo-przemysłowych i produkcji rolnej, które mogą powodować emisję zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego.

ZMIANY KLIMATU LOKALNEGO

Kierunki studium będą miały wpływ na lokalne warunki klimatyczne, szczególnie w obrębie terenów miasta Ząbkowice Śląskie poprzez lokalizację w obszarze miasta i w sąsiedztwie terenów produkcyjno-usługowych o dużej powierzchni oraz zmniejszenie udziału terenów zieleni. Zmiany klimatu lokalnego będą powodowane zmianą bilansu cieplnego powierzchni (zmianą albedo) oraz zmianami ruchu powietrza w sąsiedztwie obiektów kubaturowych. Pozytywnym aspektem jest lokalizacja tych terenów na północ i południowy wschód od terenów zabudowy mieszkaniowej, co jest istotne wobec przeważających wiatrów z kierunku południowo-zachodniego.

ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO AKUSTYCZNE

Źródłem hałasu będą tereny eksploatacji, obiekty usługowe i produkcyjne oraz tereny komunikacji wewnętrznej. Uciążliwości akustyczne pojawiają się też przejściowo w fazie budowy obiektów. Będą one powodowane transportem materiałów budowlanych oraz pracą hałaśliwego sprzętu.

WYKORZYSTANIE ZASOBÓW ŚRODOWISKA

Wykorzystanie zasobów środowiska dotyczyć będzie:

- eksploatacji złóż surowców, dla których ustanowiono obszary i tereny górnicze,
- poboru wody z istniejącej sieci wodociągowej lub z indywidualnych studni.

ZNISZCZENIE POKRYWY ROŚLINNEJ I SIEDLISK ZWIERZĄT

1. Obszar planowanego zainwestowania stanowią przeważnie grunty rolne, w mniejszym udziale łąki. W części są to grunty budowlane, tereny różne, nieużytki – ich zainwestowanie będzie najmniej niekorzystne. W obrębie tych terenów planowanych do zainwestowania nastąpi przeważnie zniszczenie roślinności gruntów ornych, zbiorowisk pospolitych roślin trawiastych i synantropijnych na terenach w części przekształconych, w mniejszym stopniu zbiorowisk łąkowych. Częściowo nastąpi zniszczenie gruntów rolnych wymagających uzyskania zgody na wyłączenie z produkcji rolnej.

2. Ograniczeniu powierzchni i zniszczeniu ulegną siedliska pospolitych gatunków ssaków i gryzoni i ptaków terenów rolnych. Nastąpią zmiany w siedliskach przyrodniczych, stanowiących miejsca żerowania i gniazdowania ptaków. Część terenów przeznaczonych pod zainwestowanie pozostanie terenami biologicznie czynnymi ale tylko niewielki jej udział stanowić będzie zieleń urządzona, najczęściej o bardzo ubożonym składzie gatunkowym i małej wartości ekologicznej. Duży procent powierzchni biologicznie czynnej zajmą parkingi.

3. Nieodwracalne zmiany w siedliskach zwierząt nastąpią na terenach eksploatacji i nowych inwestycji o dużych powierzchniach. Poprzez wpływ pośredni nowe inwestycje spowodują zaburzenia związane ze straszeniem przebywających tam gatunków, głównie poprzez prace przy udostępnianiu terenów i budowie. Na terenach ogniw fotowoltaicznych prawidłowy projekt parku solarnego, można stworzyć miejsce atrakcyjne dla ptaków, a nawet poprawiające warunki bytowania gatunków roślin i zwierząt. Realizacja studium nie wpłynie negatywnie na chronione gatunki i siedliska fauny i flory, chronione siedliska przyrodnicze.

PRZEKSZTAŁCENIE KRAJOBRAZU

Szczególną zmianę w krajobrazie spowodują tereny eksploatacji i tereny produkcyjno-usługowe w Ząbkowicach Śląskich, w Bobolicach, Brodziszowie, Jaworku, Szklarach. Tereny lokalizacji ogniw fotowoltaicznych zajmują często duże połacie pokryte sztuczną substancją, które umieszczone wśród otwartego krajobrazu, mogą negatywnie oddziaływać na krajobraz i układ ruralistyczny wsi. Pozostałe tereny planowanej zabudowy stanowić będą głównie kontynuację istniejącego układu osadniczego, jako tereny zabudowy mieszkaniowej z udziałem powierzchni biologicznie czynnej.

EMITOWANIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH

Dopuszcza się budowę sieci i urządzeń elektroenergetycznych dla obsługi terenów energii odnawialnej. Kierunki studium nie przewidują lokalizacji innych obiektów i urządzeń elektroenergetycznych o skali linii elektroenergetycznych wysokich napięć mogące być źródłem promieniowania niejonizującego. Zgodnie z przepisami odrębnymi urządzenia takie, jak przekładniki telekomunikacji cyfrowej mogą się pojawić niezależnie od przyjętych kierunków studium.

RYZYKO WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII

Ryzyko poważnej awarii związanej z inwestycją przemysłową może być związane z zakładami na terenach produkcyjno-usługowych i wypadkami na drodze S8.

RYZYKO INNYCH ZAGROZEŃ

Kierunki studium nie stwarzają ryzyka wystąpienia katastrof budowlanych ze względu na lokalizację nowej zabudowy na terenach zagrożenia powodziowego lub ze względu na lokalizację zabudowy na terenach masowych ruchów ziemi.

WPŁYW NA ZABYTKI

W kierunkach studium określa się obszary i obiekty ujęte w rejestrze zabytków, w ewidencji zabytków, stanowiska archeologiczne, które podlegają ochronie.

WPŁYW NA DOBRA MATERIALNE

Ustalenia studium nie spowodują strat materialnych, rozumianych jako dodatkowe nakłady poniesione przez osoby trzecie, konieczne na przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska lub inne szkody dające się wyrazić w pieniądzu. Możliwość efektywnego zagospodarowania terenu zwiększy wpływy do budżetu gminy wynikające z odprowadzanych podatków i możliwości sprzedaży działek inwestycyjnych.

OCENA WPŁYWU NA OBSZARY NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

W granicach gminy znajduje się fragment obszaru Natura 2000 specjalny obszar ochrony Skałki Stoleckie PLH020012. Kierunki studium nie wpłyną na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów – leżą one poza obszarem studium i nie mają z nim powiązania.

OCENA ZAGROŻEŃ DLA ZDROWIA LUDZI

1. Planowane większe zespoły produkcyjno-usługowe skupione są w wydzielonych strefach poza obszarami zabudowy mieszkaniowej, co ogranicza ewentualne zagrożenie dla zabudowy mieszkaniowej ze względu na emisję zanieczyszczeń i hałasu. Obszary eksploatacji są oddalone od terenów zabudowy, Tereny mieszkaniowo-usługowe i usługowe obsługiwane są przez istniejącą sieć dróg lokalnych, przez co ich obsługa komunikacyjna nie będzie generować konfliktów na terenach z nimi sąsiadującymi. Budowle rolnicze na terenach rolnych oraz na terenach zabudowy zagrodowej mogą stwarzać incydentalne uciążliwości dla istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej.

2. Incydentalnie projekt studium w bezpośrednim bądź bliskim sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, jak też terenów mieszkaniowych oraz usługowo-gospodarczych w zabudowie wiejskiej, wyznacza obszary produkcyjno-usługowe oraz tereny powierzchniowej eksploatacji kopalni. Zainwestowanie na tych terenach produkcyjno-usługowych oraz działalność górnicza może prowadzić do niedotrzymania wymaganych standardów jakości środowiska, w tym przede wszystkim w zakresie warunków aerosanitarnych i akustycznych.

3. Teren infrastruktury technicznej – kanalizacji (oznaczonym symbolem K) wraz z istniejącą oczyszczalnią ścieków komunalnych w obrębie jego granicy, zlokalizowany jest w sąsiedztwie zabudowań mieszkalnych. Sąsiedztwo takie może generować uciążliwości zapachowe oraz akustyczne dla okolicznych mieszkańców.

ODDZIAŁYWANIE SKUMULOWANE

1. Negatywne oddziaływania może dotyczyć terenów mieszkaniowych miejscowości Brażowice oraz Pawłowice, które usytuowane są w niedalekiej odległości od planowanej drogi ekspresowej S8, drogi krajowej DK8 oraz terenów powierzchniowej eksploatacji kopalni. Sąsiedztwo przedsięwzięć mających potencjalnie negatywny wpływ na środowisko, w tym na tereny chronione przed hałasem, może skutkować skumulowaniem oddziaływań.

2. Oceniając kierunki studium w kontekście wartości przyrodniczych terenu, powiązań z otoczeniem i planowanego zagospodarowania w pozostałym zakresie, ocenia się, że ustalenia projektu studium nie spowodują kumulacji negatywnych oddziaływań na środowisko w zakresie oddziaływania na środowisko, związanych z emisjami gazów i pyłów do atmosfery, wytwarzaniem ścieków i odpadów przekraczających wymogi ustalone przepisami odrębnymi. Dodatkowym czynnikiem osłabiającym negatywne skutki zaplanowanych oddziaływań jest ich rozłożenie w czasie. Planowana zabudowa nie powstanie w ciągu jednego roku, lecz będzie to proces rozwijający się w długim okresie czasu.

10.4. OCENA ZGODNOŚCI ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH I KIERUNKÓW STUDIUM

OCENA ZGODNOŚCI PROJEKTOWANEGO UŻYTKOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW Z UWARUNKOWANIAM I EKOFIZJOGRAFICZNYMI

1. Opracowanie ekofizjograficzne powinno stanowić podstawę informacyjną podejmowania prawidłowych decyzji w zakresie planowania przestrzennego oraz efektywnego zarządzania przestrzenią i gospodarką poprzez wskazanie uwarunkowań przestrzenno-przyrodniczych. Proces użytkowania i zagospodarowania terenu powinien odbywać się z uwzględnieniem jego predyspozycji dla rozwoju określonej funkcji z uwzględnieniem infrastruktury technicznej i komunikacji niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania obszarów.

2. Ocenia się, że obszary przeznaczone pod zainwestowanie na terenach wiejskich nie mają przeciwwskazań do zagospodarowania na cele inwestycyjne pod względem uwarunkowań fizycznych środowiska. Tereny budowlane powiązane z istniejącym układem ruralistycznym należy traktować jako tereny przydatne dla funkcji zabudowy, w tym mieszkaniowej, zabudowy zagrodowej, usługowej i produkcyjnej. Tereny planowane pod zainwestowanie w obrę-

bie miasta Ząbkowice Śląskie zajmą część terenów predestynowanych do funkcji terenów zieleni.

3. Nie zmienia się użytkowania terenów leśnych, nie planuje się rozproszonej zabudowy terenów rolnych. Na terenach rolnych R1 nie planuje się lokalizacji zabudowy. Ochronie podlegają obszary i obiekty objęte formami ochrony oraz tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych.

OCENA ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI PRAWA DOTYCZĄCYMI OCHRONY ŚRODOWISKA, A W SZCZEGÓLNOŚCI ZAWARTYMI W AKTACH O UTWORZENIU OBSZARÓW I OBIEKTÓW CHRONIONYCH ORAZ PLANACH OCHRONY

1. W obszarze gminy obowiązują formy ochrony. W kierunkach studium odniesiono się do wymogów przepisów odrębnych, dotyczących ochrony środowiska. Studium uwzględnia wymagania określone w art. 72 i 73 ustawy z dnia 27 kwietnia *Prawo Ochrony Środowiska* (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1973 z późn. zm.). W zakresie rozwiązań przestrzennych 2 edycja studium w dużym stopniu adaptuje rozwiązania przyjęte w 1 edycji studium i w obowiązujących planach. Projekt studium zapewnia racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi. Na terenach rolnych R1 obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowy.

2. Kierunki studium zapewniają rozwiązanie przestrzenne z uwzględnieniem istniejących systemów drogowych możliwości rozbudowy infrastrukturalnych: sieci wodociągowych, kanalizacyjnych i gazowych. Rozwiązanie gospodarki wodnej, ściekowej i odpadami studium ustala zgodnie z zasadami określonymi w przepisach odrębnych. Ograniczenie stosowania przydomowych oczyszczalni ścieków oraz nakaz przyłączenia do kanalizacji sanitarnej oznaczałoby przekroczenie kompetencji ustawowej i modyfikację zapisu ustawowego tj. art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (t.j. Dz. U. 2021 r. poz. 888 z późn. zm.). W zakresie gospodarki wodnej studium ustala odprowadzanie wód opadowych i roztopowych – do kanalizacji deszczowej lub w sposób indywidualny, poprzez instalacje umożliwiające odprowadzenie wody do gruntu lub do istniejących cieków i rowów, zgodnie z przepisami odrębnymi; dopuszcza się retencjonowanie wód opadowych w celu ich zagospodarowania do celów gospodarczych.

3. Kierunki studium zapewniają ochronę walorów krajobrazowych poprzez:

- objęcie ochroną terenów cennych przyrodniczo,
- zachowanie kompleksów leśnych i terenów otwartych, lokalizowanie nowej zabudowy w powiązaniu z istniejącym układem osadniczym;
- obsługę za pomocą istniejącej infrastruktury drogowej i technicznej;
- ochronę układu ruralistycznego i obiektów w ewidencji konserwatorskiej oraz ustalenie wymogów ochrony; ustalenie zasad zagospodarowania i kształtowania zabudowy.

4. Ochrona warunków klimatycznych związana jest z ochroną kompleksów leśnych i dolin cieków wodnych, jako korytarzy napowietrzających teren. Na planowanie przestrzeni wiejskiej, z uwzględnieniem kształtowania lokalnego klimatu, wpływa między innymi: zadrzewianie, ochrona przeciwpowodziowa, ograniczanie emisji gazów cieplarnianych. Kierunki studium dają podstawę do wprowadzenia takich zapisów w planach miejscowych.

5. Dla uwzględniania potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi w studium wskazuje się:

- rzeczne korytarze ekologiczne o znaczeniu lokalnym;
- źródłiska rzeki Ślęży,
- granicę proponowanego użytku ekologicznego „Dolina Budzówki”,
- granicę stref ochrony pośredniej ujęć wody i źródeł wody pitnej dla miasta Wrocławia,
- wskazuje się strefy ochrony sanitarnej od cmentarzy;
- granice lokalizacji ogniw fotowoltaicznych (obszaru ich rozmieszczenia) – równoznaczne z granicą stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, za-

gospodarowaniu i użytkowaniu terenu urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW.

OCENA SKUTECZNOŚCI OCHRONY RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

Kierunki studium nie przyczynią się do obniżenia bioróżnorodności – tereny cenne przyrodniczo – kompleksy leśne i większość ekosystemów łąkowych pozostaną bez zmian. Studium ustala ochronę terenów cennych przyrodniczo. Tereny gruntów rolnych położone w sąsiedztwie terenów zainwestowanych i ciągów komunikacyjnych, charakteryzują się przeciętną bioróżnorodnością. Ustalenia studium, poprzez zniszczenie tej roślinności, nie przyczynią się do obniżenia bioróżnorodności.

10.5. OCENA WŁAŚCIWYCH PROPORCJI POMIĘDZY TERENAMI O RÓŻNYCH FORMACH UŻYTKOWANIA, A POZOSTAŁYMI TERENAMI

1. Kierunki 2 edycji studium istotnie zmieniają proporcje terenów zainwestowanych do terenów otwartych, kosztem terenów rolnych na terenach wiejskich. Należy jednak podkreślić, że powierzchnia terenów planowanego zainwestowania, obejmuje w przeważającej większości tereny przesądzone pod zainwestowanie ustalone 1 edycją studium i przesądzone w obowiązujących planach miejscowych.

2. Według danych z roku 2002 r. gmina Ząbkowice Śląskie ma obszar 146,88 km², w tym: użytki rolne: 83%, użytki leśne: 7%. Gmina stanowi 18,32% powierzchni powiatu ząbkowickiego. Tereny o dużej powierzchni planowane pod zainwestowanie to:

- tereny produkcyjno – usługowe w Bobolicach 1,5 km² (150 ha);
- tereny produkcyjno – usługowe w południowo – wschodniej części miasta Ząbkowice Śląskie – 2,8 km² (280 ha), Brodziszów 0,7 km², Szklary 1 km².

Rozpatrując planowane zagospodarowanie w odniesieniu do całej gminy zmiany proporcji terenów zainwestowanych do powierzchni gruntów rolnych nie będą znaczące. Pozostałe tereny planowane pod zainwestowanie dotyczące: zabudowy mieszkaniowej, zabudowy zagrodowej, tereny usług, mieszkaniowo-usługowe, w większości przesądzone zostały w obowiązujących planach miejscowych. Przeważającą powierzchnię gminy zajmują tereny rolne, które pozostaną bez zmian.

3. Tereny eksploatacji dotyczą obszarów górniczych ustalonych obowiązującymi koncesjami:

- OG Braszowice III o pow. 59,40 ha,
- OG Brodziszów I o pow. 4,36 ha,
- OG Kluczowa o pow. 15,11 ha,
- OG Koziniec o pow. 11,16 ha.

10.6. OCENA WARUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA TERENU, WYNIKAJĄCYCH Z POTRZEB OCHRONY ŚRODOWISKA

1. W projekcie studium ustala się ochronę komponentów środowiska przyrody, w zakresie:

- przyrody ożywionej, w tym:
  - chronionych siedlisk przyrodniczych - określonych w przepisach odrębnych,
  - chronionych gatunków flory (roślin i grzybów) i ich stanowisk,
  - chronionych gatunków fauny (zwierząt) i ich stanowisk,
  - cennych siedlisk przyrodniczych: zbiorowisk roślin oraz ich siedlisk, w tym roślinności łąkowej i torowisk oraz roślinności wodnej i szuwarowej – określonych w przepisach odrębnych jako potencjalnie siedliska chronione,
  - lasów (ekosystemów leśnych),
  - zadrzewień i zakrzaczeń zlokalizowanych / występujących w obszarach rolniczych oraz korytarzy ekologicznych rzek i cieków,
  - zieleni urządzonej i nieurządzonej;
- gruntów rolnych,

- powierzchni ziemi, rzeźby,
- korytarze ekologiczne rzek, cieków i potoków,
- udokumentowanych złóż kopalin,
- wód powierzchniowych,
- wód podziemnych,
- powietrza i klimatu akustycznego.

2. Ochrona ww. komponentów będzie realizowana, między innymi poprzez:

- ustalenie zasad ochrony i kształtowania środowiska w planach miejscowych i innych dokumentach planowania przestrzennego;
- wdrożenie polityk zawartych w dokumentach strategicznych i planistycznych; w tym programu ochrony środowiska;
- działań w zakresie budowy infrastruktury technicznej – której funkcjonowanie nierozdzielnie powinno być związane z ochroną powietrza, wód podziemnych, powierzchni ziemi i gleb;
- działań na rzecz tworzenia obszarów prawnej ochrony przyrody;
- zapewnienie ochrony obszarów prawnej ochrony przyrody (objętych ochroną na podstawie przepisów odrębnych);
- zapewnienie ochrony terenów szczególnego zagrożenia powodzią;
- działań na rzecz zwiększenia retencji terenów;
- działań na rzecz ochrony terenów cennych przyrodniczo przed zabudową oraz utworzenia nowych terenów zieleni urządzonej o funkcji publicznej lub ochronnej;
- działań na rzecz ciągłości systemu przyrodniczego w obszarze gminy i poza nią;
- rekultywację, odnowę i wzbogacenie przyrody (poprzez denaturację) na obszarach dotkniętych degradacją;
- wdrożenie programów rolno-środowiskowych;
- stosowanie przepisów prawa powszechnie obowiązującego (przepisów odrębnych).

3. Zgodnie z kierunkami studium zasady ochrony środowiska w planach miejscowych należy realizować poprzez określenie:

- struktury funkcjonalno-przestrzennej dla obszaru gminy, zasad ładu przestrzennego, przeznaczeń terenów (zgodnie z predyspozycjami środowiskowymi obszaru) i docelowej granicy rozwoju zabudowy;
- ochrony przed zabudową terenów otwartych – rolniczych (upraw rolniczych, ogrodniczych), leśnych i cennych przyrodniczo, jak też zieleni urządzonej i rekreacyjnej;
- ochrony korytarzy ekologicznych rzek, cieków i potoków;
- określenie wskaźników zagospodarowania terenów, w tym minimalnej powierzchni biologicznie czynnej działki budowlanej;
- miejsc lokalizacji instalacji związanych z produkcją energii z odnawialnych źródeł energii;
- uwzględnienie prawnych form ochrony przyrody – ustalonych w trybie przepisów odrębnych;
- wskazanie nowych prawnych form ochrony przyrody;
- zasad ochrony środowiska przed uciążliwościami nowego zagospodarowania;
- standardów ochrony terenów przed uciążliwościami hałasu.

4. Projekt studium ustala obszary cenne przyrodniczo, tworzące ciągły układ terenów – ciągów ekologicznych, zawierające głównie cenne (wyróżniające się) siedliska przyrodnicze (ekosystemy łąkowe o znaczeniu ekologicznym) oraz lasy i zadrzewienia. Obszary te obejmują następujące tereny:

- obszar wzgórz Niemczańsko – Strzelińskich (objęty prawną ochroną przyrody);
- Skalki Stołeczkie (objęte prawną ochroną przyrody);
- obszary korytarzy ekologicznych rzek i cieków i potoków: Ślęza, Budzówka, Zatoka, Jądkowa, Czarna, Grabnik, Braszówka, Kur, Mrowa, Sulisławka, Karczowski Potok, Zarzeczny Potok;

- obszar Doliny Budzówki (w rejonie wsi Tarnów) wskazany do objęcia ochroną w formie użytku ekologicznego;
- źródłiska rzeki Ślęzy.

5. System przyrodniczy miasta tworzyć będą:

- obszary cenne przyrodniczo (w tym objęte ochroną na podstawie przepisów odrębnych),
- tereny rolnicze i lasy,
- tereny zieleni urządzonej i nieurządzonej na terenach jednostek osadniczych – położone w obrębie ich struktur funkcjonalno-przestrzennych, w tym w obszarach zabytkowych;
- tereny założeń parkowo-pałacowych (rezydencjalnych), parkowych i folwarcznych,
- ogrody działkowe,
- tereny sportu i rekreacji,
- cmentarze,
- tereny zrekultywowane.

W 2 edycji studium system zieleni miejskiej będzie znacząco mniejszy w porównaniu do 1 edycji, które to tereny zostaną przeznaczone pod zabudowę.

WPŁYW NA GATUNKI CHRONIONE

1. W większości tereny projektowane pod zainwestowane obejmują obszary niewyróżniające się pod względem przyrodniczym, na których nie stwierdzono występowania stanowisk gatunków roślin, objętych ochroną na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409) oraz gatunków zwierząt, objętych ochroną na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183 z późn. zm.) oraz siedlisk przyrodniczych, wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j. Dz. U. 2014 poz. 1713).

2. Ustalenia studium, których realizacja mogła negatywnie oddziaływać na środowisko przyrodnicze, w tym na gatunki zwierząt, objęte ochroną na mocy ww. rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, zmodyfikowano w następujący sposób:

- w obrębie Koziniec, w zachodniej części, wyznaczono tereny pod nową zabudowę mieszkaniową (M) przy cieku Budzówka; w rejonie tym występuje związane z ciekim Piwoda stanowisko wydry *Lutra lutra*, objętej ochroną gatunkową (działka nr 150, 57) – działka nr 150 pozostaje wyłączona z zabudowy, natomiast działkę nr 57 po zmianach ograniczono dla zabudowy, pozostawiając niezainwestowany pas terenu przylegający do cieku Piwoda, wzdłuż cieku Piwoda na styku z sąsiednią gminą wyznaczono tereny cenne przyrodniczo;
- w obrębie Kluczowa, w północnej części, wyznaczono tereny pod nową zabudowę mieszkaniową (M); w rejonie tym występuje stanowisko modraszka telejus *Phengaris Teleius*, objęte ochroną gatunkową (działka nr 46 i 47) – wyłączono z nowej zabudowy działkę nr 46 i 47;
- w Ząbkowicach Śląskich, w obrębie Sadlno, występują stanowiska chronionych gatunków ptaków: przepiórki zwyczajnej *Coturnix coturnix*, gąsiora *Lanius collurio*, jarzębki *Curruca nisoria*, które są zlokalizowane na terenach zieleni (Z) poza terenami planowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (M2) i wielorodzinnej (M1).

3. Pod planowane zainwestowanie zajęte zostały tereny, na których zinwentaryzowano stanowiska chronionych gatunków:

- w Ząbkowicach Śląskich, w północno-wschodniej części obrębu Jaworek przy cieku Zatoka, na terenach planowanej zabudowy mieszkaniowej (M) na działce nr 95/1 (działka nr 95/2 pozostaje wolna od zabudowy) występują obszary podmokłe ze sta-

nowiskami chronionych gatunków płazów – żaby trawnej *Rana temporaria*, ropuchy szarej *Bufo bufo*, żaby moczarowej *Rana arvalis* – działka nr 95/1 została przeznaczona pod zainwestowanie w obowiązującym planie miejscowym, w związku z czym rezygnacja z zainwestowania wiązałaby się z naruszeniem art. 36 ust. 1 i poniesieniem przez Gminę kosztów odszkodowania lub wykupienia nieruchomości;

- w Ząbkowicach Śląskich w obrębie Osiedle Wschód – tereny zieleni przeznaczono pod zabudowę produkcyjno-usługową (PU1) – (działka nr 2/9 oraz nr 1); występują tutaj stanowiska chronionych gatunków ptaków: gąsiorka *Lanius collurio* i kłaskawki zwyczajnej *Saxicola rubicola*; gąsiorek – to ptak wędrowny jest objęty w Polsce ścisłą ochroną gatunkową, IUCN uznaje gąsiorka za gatunek najmniejszej troski, środowiskiem są suche, otwarte tereny, zadrzewienia, uprawy leśne; kłaskawka zwyczajna to średnio liczny w Polsce wędrowny ptak lęgowy, zamieszkuje suche łąki, nieużytki i przydroża; gatunek nie jest zagrożony według danych IUCN (status LC – *least concern*), w Polsce objęty jest ścisłą ochroną gatunkową;
- w obrębie Szklary na terenie poszerzonym pod zabudowę produkcyjno-usługową (PU1) (działka nr 361/34) stwierdzono występowanie stanowiska chronionego gatunku ptaka – turkawki zwyczajnej *Streptopelia turtur*; jest to narażony na wyginięcie gatunek wędrowny, występujący głównie na suchych obszarach dolin rzecznych i nizin, gniazda buduje w olsach z bujnym podrostem i podszytem.

Przeznaczenie ww. terenów pod nowe zainwestowanie wpłynie negatywnie na siedliska gatunków zwierząt, prowadząc do ich zniszczenia.

Należy jednak mieć na uwadze, że w obszarze miasta Ząbkowice Śląskie są to działki położone w obrębie terenów silnie zurbanizowanych, uciążliwych akustycznie, ograniczonych głównym układem komunikacyjnym (drogami o dużym natężeniu ruchu), rozbudowanym w ostatnich latach, stąd stanowiska te wymagają weryfikacji na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W przypadku stanowiska żaby trawnej i żaby moczarowej wskazane są działania minimalizujące, do sprecyzowania na etapie planu miejscowego.

W przypadku stanowiska w Szklarach zostało ono stwierdzone na działce, którą zajmuje hałda pokopalniana przeznaczona do rekultywacji. Działka położona jest pomiędzy terenami istniejącej zabudowy, a przesądzonymi w dotychczasowym studium terenami inwestycyjnymi, stąd zachowanie tego stanowiska będzie trudne wobec presji urbanizacyjnej. Poszerzenie terenów zabudowy produkcyjno – usługowej w Szklarach powinno być poprzedzone rozpoznaniem ornitologicznym w zakresie występowania ochrony gatunku chronionego – turkawki, na etapie opracowania planu miejscowego.

WPŁYW NA ZMIANY KLIMATU

1. Pogłębianie zmian klimatu dotyczy emisji na terenach produkcyjno-usługowych powodowane jest przez:

- bezpośrednio emisje gazów cieplarnianych powodowane przez przedsięwzięcie (np. dwutlenek węgla, tlenek diazotu, metan lub inne gazy cieplarniane objęte Ramową Konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu) w tym np. technologie, sposób ogrzewania, zarządzanie metanem (z fermentacji jelitowej i obornikowym);
- bezpośrednio emisje gazów cieplarnianych powodowane przez działania towarzyszące przedsięwzięciu (wytwarzanie odpadów, gospodarka odpadami - energia ze spalania odpadów lub wytwarzanie biogazu ze ścieków i osadów – utrata siedlisk powodujących sekwestrację węgla);
- bezpośrednio emisje gazów cieplarnianych powodowane przez transport towarzyszący przedsięwzięciu (lokalizacja, transport materiałów na etapie budowy, transport na etapie eksploatacji np. transport towarów, transport odpadów, podróże osób – ich liczba i długość, dostęp do transportu publicznego, transport rowerowy, wspólna jazda samochodami, pojazdy elektryczne).

Nowy dokument spowoduje wpływ w tym zakresie poprzez ustalenie terenów produkcyjno-usługowych o znacznej powierzchni.

2. Projektowany dokument zawiera ustalenia ograniczające zmiany klimatu poprzez:

- działania skutkujące pochłanianiem gazów cieplarnianych: zachowanie istniejących kompleksów leśnych, zalesianie, ochronę zadrzewień;
- działania skutkujące zmniejszaniem emisji gazów cieplarnianych: lokalizację terenów ogniw fotowoltaicznych, dopuszczenie korzystania z odnawialnych źródeł energii;

Kierunki studium wpłyną tylko w nieznacznym stopniu niekorzystnie na topoklimat miasta poprzez ograniczanie w minimalnym stopniu terenów zieleni przy jednoczesnym zachowaniu jego najważniejszych, cennych elementów.

11. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

1. Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 3, litera a ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. 2021 poz. 2373 z późn. zm.), prognoza powinna przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko. Kierunki studium zawierają podstawowe ustalenia minimalizujące negatywny wpływ na środowisko, dotyczące ochrony środowiska, w tym środowiska wodno – gruntowego, ochrony powietrza i klimatu akustycznego oraz zdrowia ludzi, wymienione w poprzednich rozdziałach.

2. Dla wyeliminowania negatywnego oddziaływania na gatunki zwierząt, objęte ochroną na mocy ww. rozporządzenia Ministra Środowiska *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* na niżej wymienionych terenach należy:

- w Ząbkowicach Śląskich w obrębie Osiedle Wschód (działka nr 2/9 oraz 1) – tereny zieleni przeznaczone pod zabudowę produkcyjno-usługową (PU1) – zinwentaryzowano tu stanowiska chronionych gatunków ptaków: gąsiorka *Lanius collurio* i kłaskawki zwyczajnej *Saxicola rubicola*;
- w obrębie Szklary na terenie poszerzonym pod zabudowę produkcyjno-usługową (PU1) (działka nr 361/34) – stwierdzono występowanie stanowiska chronionego gatunku ptaka – turkawki zwyczajnej *Streptopelia turtur*.

Na etapie opracowywania planu miejscowego lokalizację zainwestowania należy poprzedzić rozpoznaniem ornitologicznym.

Odnosnie terenu w Ząbkowicach Śląskich, w północno-wschodniej części obrębu Jaworek przy cieku Zatoka (działka nr 95/1) – tereny zabudowy mieszkaniowej (M), gdzie występują obszary podmokłe ze stanowiskami chronionych gatunków płazów – żaby trawnej *Rana temporaria*, ropuchy szarej *Bufo bufo*, żaby moczarowej *Rana arvalis* – należy w zagospodarowaniu na etapie mpzp dążyć do zachowania w maksymalnym stopniu istniejących zbiorników wodnych i zadrzewień oraz przewidzieć inne działania minimalizujące lub rozważyć zaoferowania przez gminę nieruchomości zamiennej.

3. Dla wyeliminowania negatywnego wpływu drogi S8, t.j. dla planowanej zabudowy mieszkaniowej (M) usytuowanej w odległości około 30 m w miejscowości Ząbkowice Śląskie, przy ul. Ziębickiej (działki nr 16 i 17 obręb Sadlno) na etapie opracowywania planu miejscowego w przypadku negatywnego oddziaływania na środowisko przewidzieć zabudowę niewrażliwą lub wprowadzić / zwiększyć pasy zieleni.

W celu ograniczenia emisji substancji zapachowo czynnych oraz hałasu na obszary sąsiadujące z terenami infrastruktury technicznej – kanalizacji (K) wprowadzić obowiązek zastosowania pasa zieleni izolacyjnej wzdłuż północnej granicy terenu – od strony ul. Kamienieckiej, jako uzupełnienie naturalnie występującej zieleni, tj. pasów leśnych położonych wzdłuż południowej i zachodniej granicy terenu K.

4. Rozwiązania proponowane w prognozie w odniesieniu do obszarów lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł o mocy przekraczającej 500 kW to:

- stosowanie w instalacjach powłok antyrefleksyjnych;

- „odsunięcie” terenów ogniw fotowoltaicznych od głównych dróg o min. 15 m, z możliwością przeznaczenia wolnych pasów na szpalery drzew;
- w przypadkach stwierdzenia na etapie opracowywania planów miejscowych terenów cennych przyrodniczo w pobliżu rzeki Ślęzy, cieków wodnych Budzówka, Grabnik, Ślęza, Trzemeszyn oraz innych cieków wodnych i rowów melioracyjnych – zachowanie pasa wolnego od zainwestowania;
- na etapie opracowywania planów miejscowych, w przypadku negatywnego oddziaływania na okoliczną zabudowę – lokalizować instalacje fotowoltaicznych w odległości od zabudowy mieszkaniowej gwarantującej wyeliminowanie uciążliwości oraz wprowadzać obrzeżnie pasy zieleni izolacyjnej wysokiej od strony zabudowy mieszkaniowej;
- zaleca się zachowanie występujących zadrzewień oraz planowanie nowych ciągów zadrzewień i zakrzaczeń gatunków rodzimych;
- zaleca się stosowanie hoteli dla owadów i zimowisk dla herpetofauny;
- zaleca się gradzenie terenu w sposób umożliwiający migrację zwierząt.

5. Ponadto na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w celu ewentualnego wykluczenia terenów wymagających ochrony bądź wprowadzenia działań minimalizujących, w przypadku terenów cennych przyrodniczo, zaleca się przeprowadzić:

- rozpoznanie struktury, liczebności gatunków ptaków, sposobu wykorzystania analizowanego obszaru, określenie wzorców przemieszczania się ptaków – w okresie całego roku (okres lęgowy, dyspersji polęgowej, migracji sezonowych, z uwzględnieniem miejsc odpoczynku i żerowania ptaków, okres zimowania), ocenę znaczenia terenu planowanej inwestycji dla ptaków,
- rozpoznanie miejsc lęgowych, obszarów żerowiskowych, miejsc schronienia i odpoczynku,
- określenie przebiegu oraz ocena znaczenia korytarzy migracyjnych i wykorzystania przestrzeni powietrznej przez ptaki,
- określenie siedlisk związane z żerowaniem i odpoczynkiem, przemieszczaniem się, szczególnie siedlisk wodno - błotnych i innych istotnych terenów dla awifauny.

6. Uwzględniając wpływ planowanych przedsięwzięć – drogi krajowej DK8 oraz terenów powierzchniowej eksploatacji kopalni, w zakresie oddziaływań skumulowanych na jakość życia okolicznych mieszkańców oraz mając na względzie charakter ww. inwestycji, które mogą powodować konflikty społeczne oraz przestrzenne, celem minimalizacji wpływu projektowanych inwestycji w ww. zakresie, szczególnie w odniesieniu do jakości powietrza oraz klimatu akustycznego, na etapie sporządzania planu miejscowego, należy przewidzieć pas zabudowy niewrażliwej od strony południowej planowanej zabudowy wsi Braszowice lub wprowadzić pas zieleni izolacyjnej.

7. Proponuje się zapisy mające na celu zapobieganie, ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko:

- na terenach „nowej” projektowanej zabudowy usługowej i produkcyjnej i terenów eksploatacji w bezpośrednim bądź bliskim sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, jak też terenów mieszkaniowych oraz usługowo-gospodarczych w zabudowie wiejskiej, wzdłuż granicy z zabudową mieszkaniową, w przypadku wystąpienia uciążliwości wprowadzić jako obowiązującą strefę buforową w postaci pasa zieleni izolacyjnej w celu ograniczenia hałasu oraz emisji pyłu na obszary sąsiadujące;
- na planowanych terenach produkcyjno-usługowych zaleca się zachowanie strefy ekotonowej od granicy lasu;
- inwestycje graniczące z terenami lasów i terenami zieleni nie mogą oddziaływać na nie negatywnie,

- z terenów parkingów oraz infrastruktury, jak i innych terenów narażonych na zanieczyszczenia produktami ropopochodnymi i chemicznymi, wody deszczowe odprowadzić poprzez urządzenia umożliwiające podczyszczanie wód.
- powierzchnia biologicznie czynna poza terenami produkcyjno-usługowymi nie powinna uwzględniać parkingów.

12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W STUDIUM

1. Zgodnie z art. 51 ustęp 2, punkt 3, litera b, ustawy z dnia 3 października o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2021 poz. 2373 z późn. zm.), prognoza oddziaływania na środowisko powinna przedstawiać, biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej od tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy. W zakresie przeważających rozstrzygnięć funkcje terenu uwzględniają dotychczasowe kierunki rozwoju przestrzennego i ustalenia obowiązujących planów miejscowych. Przebieg drogi S8 wynika z opracowań wyższego rzędu i został zaakceptowany Decyzją środowiskową. „Nowe” kierunki zagospodarowania przestrzennego to tereny produkcyjno-usługowe, wynikające z konkretnych wniosków. Alternatywnym przeznaczeniem byłoby ograniczenie terenów urządzeń energii odnawialnej oraz pozostawienie terenów planowanych jako tereny zieleni w obrębie miasta Ząbkowice Śląskie. Analizując pozostałe kierunki zagospodarowania przestrzennego 2 edycji studium, ich zasięg i cele studium, położenie projektowanych terenów poza terenami chronionymi i obszarami sieci Natura 2000 oraz brak ustaleń powodujących oddziaływanie na te obszary nie stwierdza się potrzeby przedstawiania rozwiązań alternatywnych.

2. Wskazania kompensacyjne, które polegają na odtworzeniu zniszczonych płatów siedlisk przyrodniczych nie mają tu zastosowania. W planowanych pod zainwestowanie obszarach nie występują udokumentowane siedliska roślin chronionych. Stanowiska ptaków w mieście Ząbkowice Śląskie i w Szklarach wymagają potwierdzenia w związku z rozbudową układu komunikacyjnego, wzrostu natężenia ruchu oraz rozwojem zainwestowania w ostatnich latach w mieście jego okolicach. Stwierdzone tu gatunki ptaków wędrownych mogą znaleźć żerowiska i miejsca lęgowe na sąsiednich terenach zieleni i terenach otwartych. W przypadku pozostałych stanowisk gatunków chronionych zmodyfikowano kierunki studium.

STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

1. Opracowanie niniejsze jest elementem procesu oceny oddziaływania na środowisko przeprowadzanego dla projektu 2 edycji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ząbkowice Śląskie. Dokument prognozy dostarcza informacji o potencjalnych skutkach dla środowiska, jakie spowodować może jego realizacja, które ułatwiają konstruktywny przebieg publicznej dyskusji nad projektem dokumentu oraz powinny być pomocne przy podjęciu przez Radę Miejską ostatecznej decyzji o jego uchwaleniu. Pierwsza, diagnostyczna część prognozy zawiera opis istniejącego stanu zagospodarowania terenu oraz charakterystykę podstawowych cech środowiska przyrodniczego w rejonie opracowania. W dalszej części prognozy przeanalizowane zostały możliwe skutki środowiskowe, jakie potencjalnie może powodować realizacja kierunków studium, w rozbiciu na poszczególne komponenty środowiska. Przeprowadzono analizę zgodności kierunków studium z celami ekologicznymi wyrażonymi w strategicznych dokumentach. Prognoza nie stanowi prawa miejscowego, ustalenia i wnioski prognozy nie mają mocy prawnej. Głównym celem przystąpienia do prac planistycznych nad zmianą studium jest konieczność ujęcia istniejących złóż surowców mineralnych, zgodnie z Raportem NIK oraz wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych, głównie z wykorzystaniem istniejącego układu komunikacyjnego i dopuszczenia źródeł energii odnawialnej.

2. Projekt studium wyznacza następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego – tereny: usługowo-mieszkaniowe (UM), zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (M2), zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (M1), mieszkaniowe oraz usługowo-gospodarcze w zabudowie wiejskiej (M), zabudowy usługowej (U1 i U2), zabudowy usługowej z dopuszczeniem rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² (U1/UC), założeń parkowo-pałacowych i folwarcznych (tereny zieleni i usług) – (ZU), produkcyjno-usługowe (PU1, PU2, PU3), produkcyjno-usługowe z dopuszczeniem rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² (PU1/UC, PU2/UC), powierzchniowej eksploatacji kopalni (PG), sportu i rekreacji (US), zieleni (Z), cmentarzy (ZC), kolejowe (KK), infrastruktury technicznej (E – elektroenergetyki, G – gazownictwa, W – wodociągów, K – kanalizacji, O – gospodarki odpadami, C – ciepłownictwa, T – telekomunikacji), lasów i zadrzewień (ZL) oraz tereny rolnicze (R1 i R2). Wyznaczona została również ostateczna trasa projektowanej drogi ekspresowej S8.

3. Na obszarze gminy dopuszcza się obszary rozmieszczenia urządzeń i instalacji wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW – tj. zespoły ogniw fotowoltaicznych, jako urządzeń wykorzystujących energię promieniowania słonecznego do produkcji energii elektrycznej. Jako główne obszary lokalizacji ogniw fotowoltaicznych – stanowiących urządzenia i instalacje wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW – wskazuje się tereny położone w obrębach: Kluczowa, Koziniec, Brodziszów, Zwrócona, Strąkowa, Pawłowice, Tarnów i Braszowice – na terenach rolniczych (oznaczonych symbolem R), niezabudowanych i położonych poza układami osadniczymi poszczególnych wsi. Dodatkowo pod lokalizację ogniw fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 500 kW dopuszcza się tereny produkcyjno-usługowe (PU). Dla ww. instalacji określono jednocześnie granice stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW. Granice lokalizacji ogniw fotowoltaicznych (obszaru ich rozmieszczenia) są równoznaczne z granicą stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW.

4. Na rysunku projektu studium zostały naniesione elektrownie wiatrowe, których lokalizacje wynikają z ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego: (pomiędzy wsiami Brodziszów – Sulisławice – Szklary – Zwrócona, Olbrachcice Wielkie – Koziniec – Brodziszów; na zachód od drogi wojewódzkiej nr 382 pomiędzy wsiami Koziniec – Kluczowa, pomiędzy wsiami Strąkowa i Stolec oraz na wschód od zabudowy wsi Stolec). Ze

względu na aktualne przepisy odrębne dotyczące inwestycji elektrowni wiatrowych, wykluczona jest możliwość ich realizacji na warunkach określonych w obowiązujących planach miejscowych – wobec wymogu dostosowania maksymalnej wysokości elektrowni wiatrowych (łopaty wirnika) do dziesięciokrotnej odległości od budynku mieszkalnego. W związku z tym lokalizacja elektrowni na tych terenach jest mało prawdopodobna.

5. Obszar gminy posiada korzystne uwarunkowania fizjograficzne dla lokalizacji zabudowy, bardzo niewielki jest udział terenów chronionych. Poza planowanym w 1 edycji studium systemem przyrodniczym miasta oraz system cieków wodnych terenów otwartych, brak przeciwwskazań dla rozwoju zainwestowania. Lesistość terenu jest bardzo mała – wynosi 7%. Zabudowa terenów wiejskich ma charakter ekstensywny. W gminie znacząco poprawiły się uwarunkowania komunikacyjne. Obszar wiejski jest praktycznie pozbawiony sieci kanalizacyjnej.

6. Realizacja nowej zabudowy, w zakresie oddziaływania na środowisko, wiąże się z przekształceniem powierzchni ziemi. Degradacji ulegnie wierzchnia warstwa gleby. W miejscach powstania trwałych obiektów i utwardzonych nawierzchni zniszczona zostanie istniejąca roślinność. Zbiorowiska roślinne na terenach planowanych pod zainwestowanie posiadają niską lub umiarkowaną wartość przyrodniczą. Tereny projektowane pod zainwestowanie znajdują się poza obszarami objętymi formami ochrony. Realizacja funkcji usługowych i produkcyjnych wiąże się z emisjami zanieczyszczeń energetycznych do powietrza, powstawaniem ścieków i odpadów oraz przyniesie wzrost zużycia wody, energii i paliw. Eksploatacja surowców odbywać się będzie w ustalonych obowiązującymi koncesjami obszarach górniczych i oddziaływaniem w obrębie terenów górniczych.

7. Znaczące oddziaływanie na środowisko dotyczy terenów eksploatacji i terenów produkcyjno-usługowych. Zajęcie ich spowoduje stratę w środowisku przyrodniczym, zniszczenie zbiorowisk gruntów rolnych. Jednocześnie oddalenie tych terenów od zabudowy mieszkaniowej nie powoduje zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa ludzi. Tereny produkcyjno-usługowe są dobrze skomunikowane drogą S8, co wykluczy uciążliwości związane z transportem dla zabudowy mieszkaniowej w tym rejonie. Przy założeniu zachowania przepisów dotyczących ochrony środowiska i wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną nie przewiduje się znaczących oddziaływań na środowisko w tym zakresie.

8. Kierunki studium dopuszczają źródła energii odnawialnej, które mogą być lokalizowane na terenie opracowania, na terenach zabudowy. Biorąc pod uwagę charakterystykę terenu opracowania oraz aktualne trendy w rozwoju źródeł OZE, najbardziej prawdopodobna jest realizacja paneli fotowoltaicznych (wolnostojących lub na dachach dopuszczonych tu obiektów produkcyjnych i usługowych).

9. Gmina Ząbkowice Śląskie ma obszar 146,88 km², w tym: użytki rolne: 83%, użytki leśne: 7%. Gmina stanowi 18,32% powierzchni powiatu ząbkowickiego. Tereny o dużej powierzchni planowane pod zainwestowanie to:

- tereny produkcyjno-usługowe w Bobolicach 1,5 km² (150 ha);
- tereny produkcyjno-usługowe w południowo-wschodniej części miasta Ząbkowice Śląskie – 2,8 km² (280 ha), Brodziszów 0,7 km², Szklary 1 km².

Rozpatrując planowane zagospodarowanie w odniesieniu do całej gminy zmiany proporcji terenów zainwestowanych do powierzchni gruntów rolnych nie będą znaczące. Pozostałe tereny planowane pod zainwestowanie w większości przesądzone zostały w obowiązującym planie: zabudowy mieszkaniowej, zabudowy zagrodowej, tereny usług, mieszkaniowo-usługowe. Tereny eksploatacji dotyczą obszarów górniczych ustalonych obowiązującymi koncesjami:

- OG Braszowice III o pow. 59,40 ha,
- OG Brodziszów I o pow. 4,36 ha,
- OG Kluczowa o pow. 15,11 ha,

- OG Koziniec o pow. 11,16 ha.

Dużą powierzchnię zajmują tereny dopuszczonych źródeł energii odnawialnych, w tym największe do kilkudziesięciu ha. Pozostałą powierzchnię zajmują tereny rolne, które pozostaną bez zmian.

10. Etap realizacji terenów dopuszczalnych źródeł energii odnawialnej będzie wiązał się z emisją zanieczyszczeń gazowych i uciążliwości hałasu, które będą krótkookresowe i ustąpią po zakończeniu jego realizacji. Na etapie eksploatacji przedsięwzięć nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Przedsięwzięcia będą zlokalizowane w całości na terenach rolnych, z przewagą gruntów ornych, przekształconych antropogenicznie, uprawianych dotychczas mało wymagającymi nasadzeniami i zasiewami, o niskiej bioróżnorodności. W zasięgu oddziaływania tych terenów nie występują obszary górskie, obszary leśne, obszary przylegające do większych cieków i zbiorników wodnych; obszary wodno-błotne; strefy ochronne ujęć wód. Tereny są oddalone od obszarów Natura 2000. W zasięgu znaczącego oddziaływania ewentualnych przedsięwzięć nie znajdują się korytarze ekologiczne. Przy zastosowaniu warunków odpowiednich wymagań i zaleceń dla zminimalizowania oddziaływania na środowisko przyrodnicze, obszary dopuszczalnych źródeł energii odnawialnej nie powinny znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko przyrodnicze, różnorodność biologiczną oraz walory krajobrazowe. Nie przewiduje się jakiegokolwiek negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000, w związku z czym nie powstanie zagrożenia dla integralności i spójności oraz prawidłowego funkcjonowania tych obszarów. Nie wystąpi znacząco negatywny wpływ na gatunki chronione fauny, ponieważ nie dojdzie, m.in. do zniszczenia ich udokumentowanych siedlisk, naruszenia szlaków migracyjnych oraz znaczącego zubożenia bazy żerowej. W sąsiedztwie inwestycji znajdują się liczne tereny cenne przyrodniczo, związane z ciekami wodnymi i kompleksami leśnymi dogodne do migracji zwierząt (m.in. żerowania, gniazdowania, schronienia).

11. Dla wyeliminowania negatywnego oddziaływania na gatunki zwierząt, objęte ochroną na mocy ww. rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt na niżej wymienionych terenach należy na etapie opracowywania planu miejscowego lokalizację zainwestowania poprzedzić rozpoznaniem ornitologicznym na terenach:

- w Ząbkowicach Śląskich w obrębie Osiedle Wschód (działka nr 2/9 oraz nr 1) – tereny zieleni przeznaczone pod zabudowę produkcyjno-usługową (PU1) – zinwentaryzowano tu stanowiska chronionych gatunków ptaków: gąsiorka *Lanius collurio* i kłaskawki zwyczajnej *Saxicola rubicola*;
- w obrębie Szklary na terenie poszerzonym pod zabudowę produkcyjno-usługową (PU1) (działka nr 361/34) – stwierdzono występowanie stanowiska chronionego gatunku ptaka – turkawki zwyczajnej *Streptopelia turtur*.

Odnosnie terenu w Ząbkowicach Śląskich, w północno-wschodniej części obrębu Jaworek przy cieku Zatoka (działka nr 95/1) – tereny zabudowy mieszkaniowej (M), gdzie występują obszary podmokłe ze stanowiskami chronionych gatunków płazów – żaby trawnej *Rana temporaria*, ropuchy szarej *Bufo bufo*, żaby moczarowej *Rana arvalis* – należy w zagospodarowaniu na etapie mpzp dążyć do zachowania w maksymalnym stopniu istniejących zbiorników wodnych i zadrzewień oraz przewidzieć inne działania minimalizujące lub rozważyć zaoferowania przez gminę nieruchomości zamiennej.

12. Dla wyeliminowania negatywnego wpływu drogi S8, t.j. dla planowanej zabudowy mieszkaniowej (M) usytuowanej w odległości około 30 m w miejscowości Ząbkowice Śląskie, przy ul. Ziębickiej (działki nr 16 i 17 obręb Sadlno) na etapie opracowywania planu miejscowego w przypadku negatywnego oddziaływania na środowisko przewidzieć zabudowę niewrażliwą lub wprowadzić / zwiększyć pasy zieleni.

W celu ograniczenia emisji substancji zapachowo czynnych oraz hałasu na obszary sąsiadujące z terenami infrastruktury technicznej – kanalizacji (K) wprowadzić obowiązek zastosowania pasa zieleni izolacyjnej wzdłuż północnej granicy terenu – od strony ul. Kamienieckiej, jako uzupełnienie naturalnie występującej zieleni, tj. pasów leśnych położonych wzdłuż południowej i zachodniej granicy terenu K.

13. Rozwiązania proponowane w prognozie w odniesieniu do obszarów lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł o mocy przekraczającej 500 kW to:

- stosowanie w instalacjach powłok antyrefleksyjnych;
- „odsunięcie” terenów ogniw fotowoltaicznych od głównych dróg o min. 15 m, z możliwością przeznaczenia wolnych pasów na szpalery drzew;
- w przypadkach stwierdzenia na etapie opracowywania planów miejscowych terenów cennych przyrodniczo w pobliżu rzeki Ślęzy, cieków wodnych Budzówka, Grabnik, Ślęza, Trzemeszyn oraz innych cieków wodnych i rowów melioracyjnych - zachowanie pasa wolnego od zainwestowania;
- na etapie opracowywania planów miejscowych, w przypadku negatywnego oddziaływania na okoliczną zabudowę – lokalizować instalacje fotowoltaicznych w odległości od zabudowy mieszkaniowej gwarantującej wyeliminowanie uciążliwości oraz wprowadzać obrzeżnie pasy zieleni izolacyjnej wysokiej od strony zabudowy mieszkaniowej;
- zaleca się zachowanie występujących zadrzewień oraz planowanie nowych ciągów zadrzewień i zakrzaceń gatunków rodzimych;
- zaleca się stosowanie hoteli dla owadów i zimowisk dla herpetofauny;
- zaleca się gradzenie terenu w sposób umożliwiający migrację zwierząt.

14. Ponadto na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w celu ewentualnego wykluczenia terenów wymagających ochrony bądź wprowadzenia działań minimalizujących, w przypadku terenów cennych przyrodniczo, zaleca się przeprowadzić:

- rozpoznanie struktury, liczebności gatunków ptaków, sposobu wykorzystania analizowanego obszaru, określenie wzorców przemieszczania się ptaków – w okresie całego roku (okres lęgowy, dyspersji polęgowej, migracji sezonowych, z uwzględnieniem miejsc odpoczynku i żerowania ptaków, okres zimowania), ocenę znaczenia terenu planowanej inwestycji dla ptaków,
- rozpoznanie miejsc lęgowych, obszarów żerowiskowych, miejsc schronienia i odpoczynku,
- określenie przebiegu oraz ocena znaczenia korytarzy migracyjnych i wykorzystania przestrzeni powietrznej przez ptaki,
- określenie siedlisk związane z żerowaniem i odpoczynkiem, przemieszczaniem się, szczególnie siedlisk wodno - błotnych i innych istotnych terenów dla awifauny.

15. Uwzględniając wpływ planowanych przedsięwzięć – drogi krajowej DK8 oraz terenów powierzchniowej eksploatacji kopalin, w zakresie oddziaływań skumulowanych na jakość życia okolicznych mieszkańców oraz mając na względzie charakter ww. inwestycji, które mogą powodować konflikty społeczne oraz przestrzenne, celem minimalizacji wpływu projektowanych inwestycji w ww. zakresie, szczególnie w odniesieniu do jakości powietrza oraz klimatu akustycznego, na etapie sporządzania planu miejscowego, należy przewidzieć pas zabudowy niewrażliwej od strony południowej planowanej zabudowy wsi Braszowice lub wprowadzić pas zieleni izolacyjnej.

16. Proponuje się zapisy mające na celu zapobieganie, ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko:

- na terenach „nowej” projektowanej zabudowy usługowej i produkcyjnej i terenów eksploatacji w bezpośrednim bądź bliskim sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, jak też terenów mieszkaniowych oraz usługowo-gospodarczych w zabudowie wiejskiej, wzdłuż granicy z zabudową mieszkaniową, w przypadku wystąpienia uciążliwości wprowadzić jako obowiązującą strefę buforową w postaci pasa zieleni izolacyjnej w celu ograniczenia hałasu oraz emisji pyłu na obszary sąsiadujące;

- na planowanych terenach produkcyjno-usługowych zaleca się zachowanie strefy ekotonowej od granicy lasu;
- inwestycje graniczące z terenami lasów i terenami zieleni nie mogą oddziaływać na nie negatywnie,
- z terenów parkingów oraz infrastruktury, jak i innych terenów narażonych na zanieczyszczenia produktami ropopochodnymi i chemicznymi, wody deszczowe odprowadzić poprzez urządzenia umożliwiające podczyszczanie wód.
- powierzchnia biologicznie czynna poza terenami produkcyjno-usługowymi nie powinna uwzględniać parkingów.

Załącznik do
Prognozy oddziaływania na środowisko
z elementami opracowania ekofizjograficznego
projektu Studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego
miasta i gminy Ząbkowice Śląskie

OŚWIADCZENIE

Zgodnie z art. 51. ust. 2 pkt 1 ppkt f ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity Dz. U. 2021 poz. 2373 z późn. zm.), oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 cytowanej ustawy.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr inż. arch. krajobrazu

Katarzyna Pohibielko